

Raport z realizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020

RAPORT 2023 r.

Białostocki Obszar Funkcjonalny

Białystok 2024

SPIS TREŚCI

Słownik skrótów	4
Wprowadzenie.....	6
1. Informacje dotyczące stanu wdrażania <i>Strategii ZIT BOF</i>	7
1.1. Tryb pozakonkursowy	12
1.2. Tryb konkursowy	15
1.3. Tryb nadzwyczajny	20
1.4. Projekty komplementarne w trybie pozakonkursowym z Krajowych Programów Operacyjnych	23
2. Stopień realizacji wskaźników <i>Strategii ZIT BOF</i>	29
2.1. Informacje o realizacji wskaźników RPOWP 2014-2020 w ramach ZIT	29
2.2. Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej BOF w latach 2012-2022	46
2.3. Informacje o sytuacji finansowej gmin BOF w latach 2020-2022	55
3. Informacje o realizacji celów <i>Strategii ZIT BOF</i> w gminach BOF	67
CEL 1. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA	67
CEL 2. KOMPETENCJE DO PRACY	68
CEL 3. DOSTĘPNOŚĆ DO KULTURY	81
CEL 4. AKTYWNA INTEGRACJA SPOŁECZNA.....	81
CEL 5. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	96
CEL 6. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA.....	111
CEL 7. INTEGRACJA STRATEGICZNEGO ZARZĄDZANIA ROZWOJEM BOF.....	119
Wnioski	122
Spis tabel	124
Spis wykresów	125
Spis map.....	126

Słownik skrótów

BOF	–	Białostocki Obszar Funkcjonalny
CT	–	Cel Tematyczny
EFRR	–	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	–	Europejski Fundusz Społeczny
FS	–	Fundusz Spójności
GUS	–	Główny Urząd Statystyczny
IP ZIT BOF	–	Instytucja Pośrednicząca Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
IW IP ZIT BOF	–	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
IZ RPOWP	–	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podlaskiego 2014-2020
JST	–	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KE	–	Komisja Europejska
KM RPOWP	–	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020
MFIPR	–	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
MiIR	–	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
MOF OW	–	Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego
OP	–	Oś Priorytetowa
PI	–	Priorytet Inwestycyjny
PO	–	Program Operacyjny
POKL	–	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013
POPW	–	Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020
POIiŚ	–	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
POIR	–	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
POPT	–	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020
<i>Porozumienie</i>	–	<i>Porozumienie w sprawie powierzenia Instytucji Pośredniczącej zadań dotyczących realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020) oraz wdrażania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 z 20 lipca 2015 r. zmienione Anekssem nr 1 z dnia 13 kwietnia 2016 r., Anekssem nr 2 z dnia 28 listopada 2016 r., Anekssem nr 3 z dnia 23 lutego 2017 r. oraz Anekssem nr 4 z dnia 10 kwietnia 2020 r.</i>
RPOWP 2014-2020	–	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020
Stowarzyszenie BOF	–	Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
SRBOF 2030	–	Strategia Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do 2030 roku
<i>Strategia ZIT BOF</i>	–	<i>Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020</i>
SUMP BOF	–	Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035

SZOOP RPOWP	–	Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020
UE	–	Unia Europejska
WLWK	–	Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych
ZIT	–	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Wprowadzenie

Zgodnie z przyjętymi zasadami monitoringu *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020* został przygotowany kolejny roczny raport z realizacji strategii, który zawiera dane ilościowe oraz jakościowe dotyczące postępów i efektów wdrażania. Raport ten pozwala na śledzenie i ostrzeganie, jak kształtują się aktualne postępy w realizacji strategii i czy są osiągnięte zakładane rezultaty.

Obecny stan prawny dotyczący wdrażania środków z Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014-2020 jako datę końcową kwalifikowalności wydatków w ramach projektów wskazuje 31 grudnia 2023 r. Oznacza to, że w przypadku wszystkich projektów w ramach ZIT w perspektywie 2014-2020 musiało nastąpić ich rzeczowe i finansowe zakończenie do tej daty. W związku z powyższym jest to ostatni roczny raport z realizacji *Strategii ZIT BOF*.

W *Raporcie z realizacji Strategii ZIT BOF za 2023 r.* przyjęto analogiczny, jak we wcześniejszych rocznych raportach schemat prezentacji informacji. W rozdziale 1 przedstawiono informacje dotyczące stanu wdrażania *Strategii ZIT BOF* z podziałem na tryb pozakonkursowy, tryb konkursowy, tryb nadzwyczajny oraz projekty komplementarne w trybie pozakonkursowym z Krajowych Programów Operacyjnych. W tej części *Raportu z realizacji Strategii ZIT BOF za rok 2023* wykorzystano dane na dzień 31 grudnia 2023 roku pochodzące z SL 2014, a także dane przekazane przez Beneficjentów.

W rozdziale 2 przeanalizowano stopień realizacji wskaźników *Strategii ZIT BOF*. Zgodnie z przyjętym systemem wskaźników *Strategii ZIT BOF* zaprezentowano listę wskaźników produktu i rezultatu na poziomie projektów realizowanych w formule ZIT, wykorzystując dane głównie z SL 2014 na 31 grudnia 2023 roku oraz listę wybranych wskaźników ogólnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego do roku 2022, których źródłem jest przede wszystkim statystyka publiczna. W *Raportach z realizacji Strategii ZIT BOF* informacje o sytuacji finansowej gmin BOF przedstawiane są od 2019 co dwa lata. W związku z powyższym w rozdziale 2 raportu za 2023 przedstawiono informacje o sytuacji finansowej gmin BOF w latach 2020-2022.

Z kolei w rozdziale 3 zaprezentowano głównie informacje przekazane przez Gminy – członków Stowarzyszenia BOF – o realizacji siedmiu celów rozwojowych *Strategii ZIT BOF*. Wszystkie działania podejmowane przez gminy BOF zarówno ze środków ZIT, jak i spoza ZIT, mają się przyczynić do stworzenia atrakcyjnego miejsca do pracy i życia w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym.

Ostatnią część opracowania stanowią wnioski płynące z przeprowadzonych w poprzednich rozdziałach analiz. Wnioski z obecnego raportu mogą być wykorzystane przy realizacji projektów w ramach kolejnej perspektywy finansowej 2021-2027. Stowarzyszenie BOF w 2023 roku zakończyło merytoryczne przygotowanie *Strategii Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do 2030 roku* (SRBOF 2030) jako strategii ponadlokalnej zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, pełniącej funkcję strategii ZIT zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

1. Informacje dotyczące stanu wdrażania Strategii ZIT BOF

W 2023 roku nie dokonano aktualizacji *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020* i obowiązywała wersja 8, która została przyjęta Uchwałą nr 13/2022 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego z 9 grudnia 2022 r. *Strategia ZIT BOF (wersja 8)* została pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 Uchwałą nr 314/5794/2022 Zarządu Województwa Podlaskiego z 30 grudnia 2022 r. oraz pozytywnie zaopiniowana przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej Opinią z 11 stycznia 2023 r.

Całkowity poziom alokacji na realizację Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach RPOWP 2014-2020 nie uległ zmianie, alokacja EFRR wynosi 67,4 mln EUR oraz alokacja EFS wynosi 8,6 mln EUR. Od 2020 roku, informacja o poziomie alokacji ZIT BOF w PLN, jest przekazywana co miesiąc przez IZ RPOWP (poziom alokacji jest zależny od kursu EUR do PLN, a także momentu certyfikacji wydatków z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów). Podział alokacji ZIT BOF wg poddziałań RPOWP 2014-2020 w EUR i PLN przedstawia tabela 1. Do analiz w całym dokumencie alokacja ZIT BOF została przyjęta na poziomie 340 187 036 PLN, zgodnie z informacją przekazaną 9 stycznia 2024 r. przez IZ RPOWP.

Tabela 1. Alokacja ZIT BOF wg poddziałań RPOWP 2014-2020

Poddziałanie w ramach RPOWP 2014-2020	Fundusz	Oś priorytetowa	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	Szacunkowa alokacja (EUR)	Szacunkowa alokacja (PLN)
Poddziałanie 1.4.2. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej BOF	EFRR	I	CT 3	3a	8 994 344	39 137 781
Poddziałanie 3.1.3. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w ramach BOF	EFS	III	CT 10	10i	1 779 368	7 920 250
Poddziałanie 3.3.2. Stworzenie Centrum Kompetencji BOF	EFS	III	CT 10	10iv	3 987 515	17 738 392
Poddziałanie 5.4.2. Strategie niskoemisyjne BOF	EFRR	V	CT 4	4e	28 993 669	130 159 214
Poddziałanie 4.1.2. Dostępność terenów inwestycyjnych w BOF	EFRR	IV	CT 7	7b	1 570 183	6 623 684
Poddziałanie 7.2.2. Rozwój usług społecznych w ramach BOF	EFS	VII	CT 9	9iv	2 872 870	13 331 063
Poddziałanie 8.4.2. Infrastruktura usług socjalnych w obszarze BOF	EFRR	VIII	CT 9	9a	3 457 509	15 183 802
Poddziałanie 8.2.2. Infrastruktura edukacyjna na obszarze BOF	EFRR	VIII	CT 10	10a	24 344 542	110 092 848
Razem EFRR + EFS					76 000 000	340 187 036
Razem EFRR					67 360 247	301 197 330
Razem EFS					8 639 753	38 989 706

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8)*, s. 315-316 oraz informacji IZ RPOWP z 9 stycznia 2024 r.

Projekty z alokacji ZIT BOF realizowane są w ramach działań i poddziałań *Strategii ZIT BOF* zaprezentowanych w tabeli 2 wraz z korespondującymi z nimi poddziałaniami z RPOWP 2014-2020.

Tabela 2. Matryca działań/poddziałań w ramach *Strategii ZIT BOF* oraz poddziałań RPOWP 2014-2020.

Strategia ZIT BOF		RPOWP 2014-2020			Tryb wyboru
Cel ZIT	Działania/Poddziałania ZIT	Oś priorytetowa	Nazwa Poddziałania	Skrót Poddziałania	
Cel 1. Atrakcyjność inwestycyjna	Poddziałanie 1.2.1. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	I	Poddziałanie 1.4.2. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej BOF	RPPD.01.04.02	Pozakonkursowy Nadzwyczajny
	Poddziałanie 1.2.2. Zapewnienie dostępności terenów inwestycyjnych	IV	Poddziałanie 4.1.2. Dostępność terenów inwestycyjnych w BOF	RPPD.04.01.02	Pozakonkursowy
Cel 2. Kompetencje do pracy	Poddziałanie 2.4.1. Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej	III	Poddziałanie 3.1.3. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w ramach BOF	RPPD.03.01.03	Konkursowy
	Poddziałanie 2.1.2. Rozwój infrastruktury szkolnictwa zawodowego i ustawicznego	VIII	Poddziałanie 8.2.2. Infrastruktura edukacyjna na obszarze BOF	RPPD.08.02.02	Konkursowy
	Poddziałanie 2.4.2. Rozwój infrastruktury wychowania przedszkolnego				Konkursowy
	Poddziałanie 2.5.1. Podniesienie jakości kształcenia ogólnego dzieci i młodzieży				Nadzwyczajny
	Poddziałanie 2.5.2. Rozwój infrastruktury instytucji popularyzujących naukę i innowacje				Pozakonkursowy
	Działanie 2.2. Stworzenie Centrum Kompetencji BOF				III
Cel 4. Aktywna integracja społeczna	Działanie 4.2. Zwiększenie dostępu do usług społecznych	VII	Poddziałanie 7.2.2. Rozwój usług społecznych w ramach BOF	RPPD.07.02.02	Konkursowy
	Działanie 4.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej integrację społeczną	VIII	Poddziałanie 8.4.2. Infrastruktura usług socjalnych w obszarze BOF	RPPD.08.04.02	Konkursowy Nadzwyczajny
Cel 5. Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska	Poddziałanie 5.1.1. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF	V	Poddziałanie 5.4.2. Strategie niskoemisyjne BOF	RPPD.05.04.02	Pozakonkursowy
	Poddziałanie 5.2.1. Wzrost efektywności gospodarowania energią w zakresie oświetlenia ulicznego				Pozakonkursowy
	Poddziałanie 5.2.5. Modernizacja źródeł energii cieplnej lub elektrycznej				Pozakonkursowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8)* oraz *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020*.

Do 31 grudnia 2023 roku zostało podpisanych 68 umów o dofinansowanie projektów konkursowych i pozakonkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą 337 231 927 PLN, co stanowi 99,1% alokacji ZIT BOF (tabela 3). Stowarzyszenie BOF planowało wykorzystać pozostałą alokację ZIT BOF w listopadzie 2023 roku poprzez realizację dodatkowych zadań w projekcie w trybie pozakonkursowym *Poprawa jakości powietrza w BOF poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej* w ramach Poddziałania 5.4.2. Strategii niskoemisyjne w BOF z RPOWP 2014-2020. Niewykorzystane środki w ramach alokacji ZIT BOF to głównie zmniejszenie zakresu projektu i w związku z tym zmniejszenie dofinansowania w projekcie *Utworzenie centrum przesiadkowego w Łapach (dworzec i teren PKS)*. Problemy z realizacją części zadań w projekcie były związane z trwającą równoległe budową nowego dworca przez PKP S.A. Partnerzy projektu *Poprawa jakości powietrza w BOF poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej* byli przygotowani na uzupełnienie brakujących dokumentów, które był niezbędne do poszerzenia zakresu projektu. Należy podkreślić, że nie zostało to zrealizowane w związku z informacją IZ RPOWP o braku środków w ramach Poddziałania 5.4.2. Strategii niskoemisyjne w BOF z RPOWP 2014-2020.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w ramach ZIT BOF wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów wynosił 301 153 427 PLN, co stanowi 88,5% całkowitej alokacji ZIT (tabela 3).

Tabela 3. Umowy o dofinansowanie i wnioski o płatność w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 (stan na 31 grudnia 2023 r.).

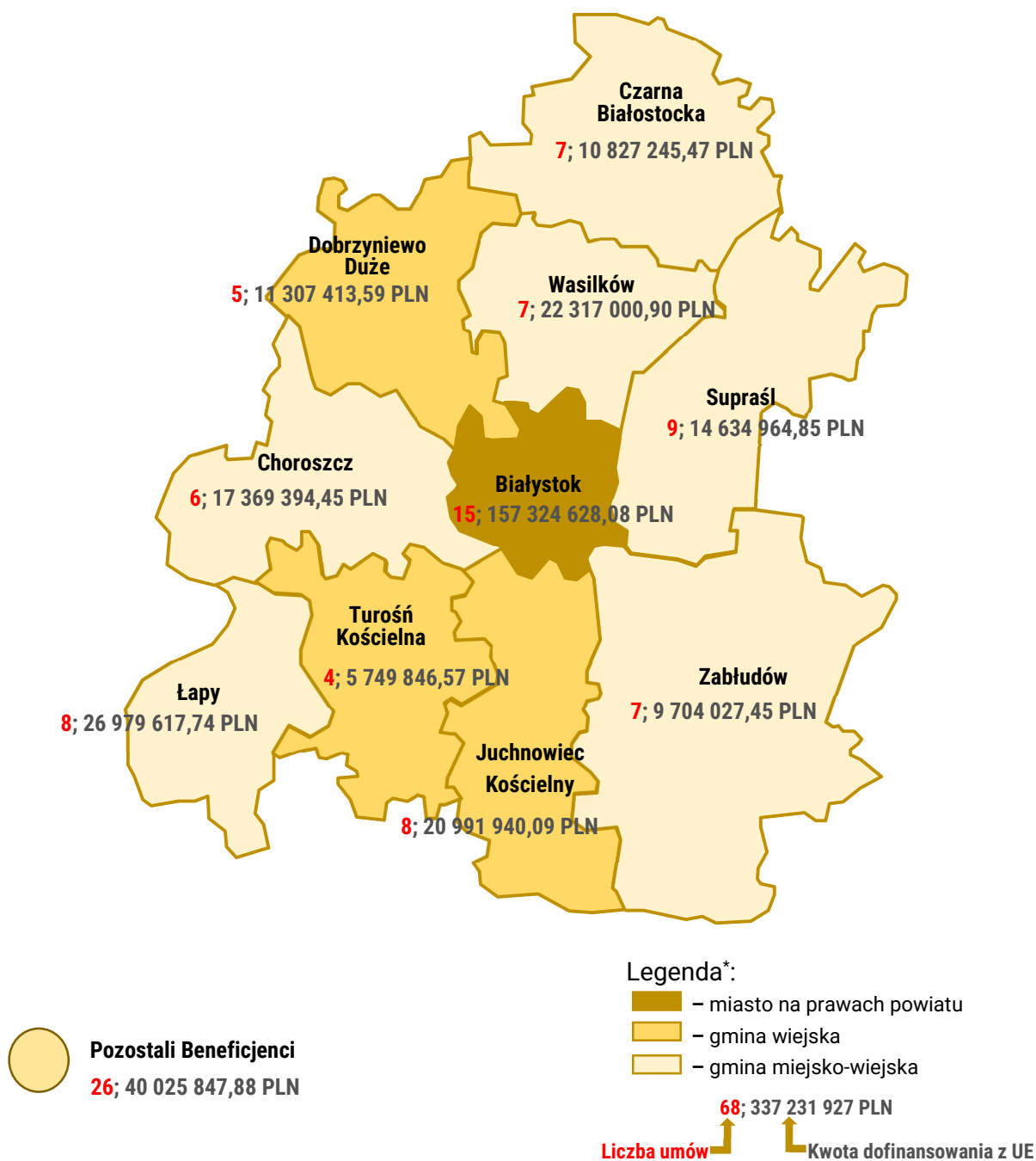
Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Projekty objęte umowami o dofinansowanie (umowy o dofinansowanie skorygowane wnioskami o płatność końcową)			Wnioski o płatność	
	Liczba projektów	Wartość wkładu UE (w PLN)	Procent realizacji ¹⁾ (w %)	Wartość wkładu UE (w PLN)	Procent realizacji ¹⁾ (w %)
RPPD.01.04.02	6	39 290 946	100,4	38 172 083	97,5
RPPD.03.01.03	8	7 951 511	100,4	7 383 486	93,2
RPPD.03.03.02	2	17 853 117	100,6	15 912 516	89,7
RPPD.04.01.02	3	6 462 225	97,6	6 462 225	97,6
RPPD.05.04.02	12	126 229 905	97,0	112 662 715	86,6
RPPD.07.02.02	9	13 609 839	102,1	10 098 573	75,8
RPPD.08.02.02	19	110 103 229	100,0	101 702 448	92,4
RPPD.08.04.02	7	15 731 155	103,6	8 759 381	57,7
RAZEM	68	337 231 927	99,1	301 153 427	88,5

1) Procent realizacji jako udział danej wartości w alokacji ZIT wg poddziałań.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 data dostępu: 2 stycznia 2024 r. oraz informacji wewnętrznych IP ZIT BOF.

Stowarzyszenie BOF mając na względzie zakończenie perspektywy finansowej UE 2014-2020 dokładało wszelkich starań, by zostały prawidłowo rozliczone wszystkie zakontraktowane środki finansowe w ramach alokacji ZIT BOF.

Mapa 1. Umowy w ramach ZIT BOF z RPOWP 2014-2020 wg gmin (liczba umów i kwota dofinansowania UE w PLN) – stan na 31 grudnia 2023 r.

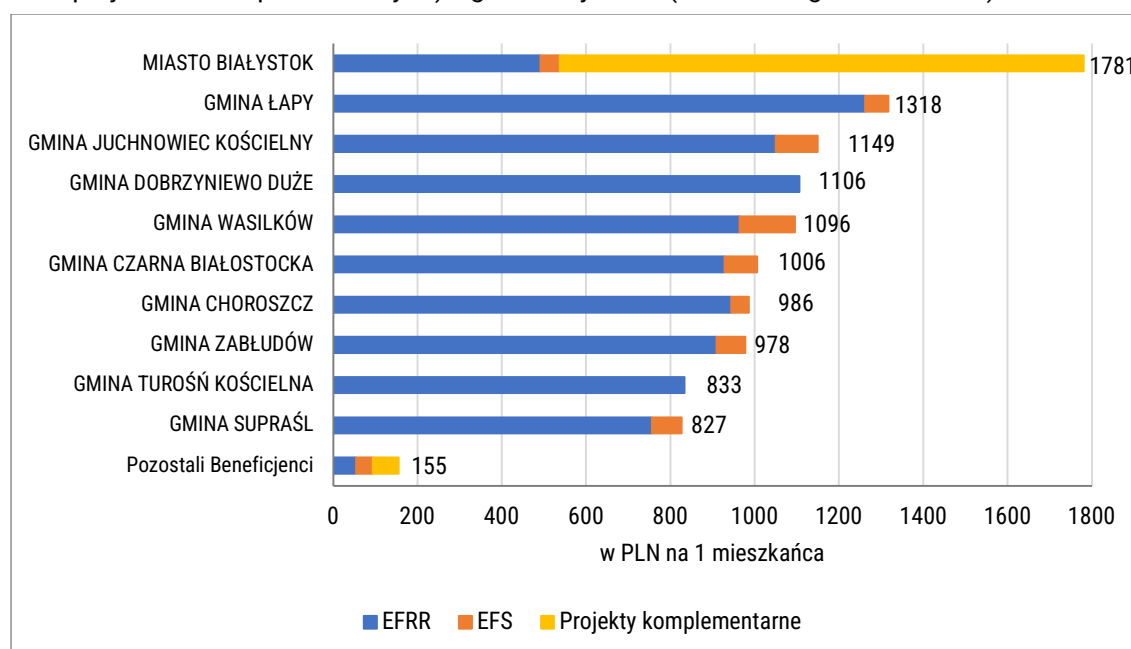

*Projekty partnerskie: na mapie są przyporządkowane każdemu partnerowi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu: 2 stycznia 2024 r.

Na mapie 1 zaprezentowano informacje o przestrzennym wykorzystaniu środków przeznaczonych na realizację Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym. W najmniejszej liczbie projektów w ramach ZIT brała udział Gmina Turośń Kościelna (4 projekty), natomiast najwięcej projektów spośród Członków Stowarzyszenia BOF zrealizowało Miasto Białystok (15 projektów). W formule ZIT realizowane były również projekty przez Beneficjentów, którzy nie są członkami Stowarzyszenia BOF (26 projektów, przy czym w przypadku 4 projektów Liderem jest Stowarzyszenie BOF). Wśród członków Stowarzyszenie BOF najwięcej środków w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020 wykorzystało Miasto Białystok – 157 324 628,08 PLN, a najmniej Gmina Turośń Kościelna – 5 749 846,57 PLN. W celu porównania wykorzystania środków w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020 i PO PW 2014-2020 dokonano przeliczenia wartości dofinansowania UE w PLN w umowach na 1 mieszkańca.

Wykres 1. Wartość dofinansowania UE w PLN na 1 mieszkańca w umowach w ramach ZIT (łącznie z projektami komplementarnymi) wg Beneficjentów (stan na 31 grudnia 2023 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu: 2 stycznia 2024 r. oraz danych wewnętrznych IP ZIT BOF pozyskanych od Beneficjentów projektów komplementarnych do Strategii ZIT BOF.

Wykres 1 przedstawia wartość dofinansowania UE w ramach ZIT w poszczególnych gminach BOF w PLN na 1 mieszkańca z uwzględnieniem zarówno alokacji w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020, jak i alokacji z programów krajowych. Do 31 grudnia 2023 roku najwięcej środków UE w ramach ZIT wśród gmin Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na 1 mieszkańca wykorzystały: Miasto Białystok – 1673 PLN na 1 mieszkańca i Gmina Łapy – 1318 PLN na 1 mieszkańca, a najmniej – Gmina Turośń Kościelna – 833 PLN na 1 mieszkańca i Gmina Supraśl – 731 PLN na 1 mieszkańca (Miasto Białystok wykorzystało o 115,4% więcej środków w porównaniu do Gminy Supraśl).

W 2023 roku IP ZIT BOF prowadziło sprawozdawczość zgodnie z procedurą zawartą w Instrukcji Wykonawczej. Sporządzane były sprawozdania kwartalne z realizacji ZIT zawierające m.in. informacje nt. postępu finansowego i rzeczowego z wdrażania ZIT i jego priorytetów; realizacji działań informacyjno-promocyjnych; informacje o wynikach kontroli zewnętrznych. IP ZIT BOF nie opracowywało za 2023 rok sprawozdania rocznego w zakresie powierzonych zadań w związku z zakończeniem sprawozdawczości rocznej w perspektywie finansowej 2014-2020.

W ramach alokacji ZIT BOF z RPOWP 2014-2020 wyodrębniono trzy grupy projektów:

- projekty w trybie pozakonkursowym,
- projekty w trybie konkursowym
- projekty w trybie nadzwyczajnym.

W kolejnych podrozdziałach omówiono stan wdrażania każdej z tych grup projektów. Ponadto w ostatnim podrozdziale przedstawiono stan realizacji projektów pozakonkursowych komplementarnych do *Strategii ZIT BOF* z programów krajowych.

1.1. Tryb pozakonkursowy

W *Strategii ZIT BOF* zostały zidentyfikowane przez IZ RPOWP 22 projekty (w tym 3 projekty zintegrowane finansowane z dwóch priorytetów inwestycyjnych), które zostały wpisane do *Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (SZOOP RPOWP)* do Załącznika 5 – Wykazu projektów zidentyfikowanych przez IZ RPOWP w ramach trybu pozakonkursowego.

W 2022 roku na etapie opiniowania *Strategii ZIT BOF (wersji 8)* został zidentyfikowany projekt pozakonkursowy *Poprawa jakości powietrza w BOF poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej* w ramach Celu 5. Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska, Działania 5.2. Poprawa efektywności energetycznej i ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, Poddziałania 5.2.5. Modernizacja źródeł energii cieplnej lub elektrycznej. Projekt ten jest projektem partnerskim, którego Liderem jest Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, a Partnerami – 8 gmin z obszaru BOF: Miasto Białystok, Gmina Choroszcz, Gmina Czarna Białostocka, Gmina Dobrzyniewo Duże, Gmina Juchnowiec Kościelny, Gmina Łapy, Gmina Supraśl oraz Gmina Turośń Kościelna. Umowa na dofinansowanie ww. projektu została podpisana 22 września 2023 r.

W 2020 roku na etapie opiniowania *Strategii ZIT BOF (wersji 6)* zostały zidentyfikowane dwa projekty pozakonkursowe: *Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w m. Fasty, gm. Dobrzyniewo Duże* w ramach Celu 1. Atrakcyjność inwestycyjna, Działania 1.2. Stworzenie sieci terenów inwestycyjnych oraz *EcoCentrum Kompetencji BOF – utworzenie branżowego centrum kompetencji w obszarze efektywności gospodarowania energią i zasobami* w ramach Celu 2. Kompetencje do pracy, Działania 2.2. Stworzenie centrum kompetencji BOF. Umowa o dofinansowanie projektu pozakonkursowego *EcoCentrum Kompetencji BOF* –

utworzenie branżowego centrum kompetencji w obszarze efektywności gospodarowania energią i zasobami została podpisana 28 kwietnia 2021 roku, a umowa o dofinansowanie projektu pozakonkursowego *Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w m. Fasty, gm. Dobrzyniewo Duże* – 17 sierpnia 2021 roku.

W 2019 roku w procesie aktualizacji *Strategii ZIT BOF (wersji 5)* został zidentyfikowany jeden projekt pozakonkursowy *Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Sobolewie w gminie Supraśl* w ramach Celu 1. Atrakcyjność inwestycyjna, Działanie 1.2. Stworzenie sieci terenów inwestycyjnych. W związku z rezygnacją Gminy Supraśl z realizacji ww. projektu pozakonkursowego, projekt ten został usunięty z *Wykazu projektów zidentyfikowanych przez IZ RPOWP w ramach trybu pozakonkursowego* stanowiącego Załącznik nr 5 do SZOOP RPOWP zgodnie z Uchwałą nr 130/1996/2020 Zarządu Województwa Podlaskiego z 13 maja 2020 r.

W 2016 roku na etapie opiniowania *Strategii ZIT BOF (wersji 3)* zostało zidentyfikowanych przez IZ RPOWP 19 projektów (w tym 3 projekty zintegrowane finansowane z dwóch priorytetów inwestycyjnych). Umowy o dofinansowanie tych projektów zostały podpisane do końca 2017 roku.

W trybie pozakonkursowym w *Strategii ZIT BOF* były realizowane projekty w ramach działań i poddziałań, które zostały zaprezentowane w tabeli 2 wraz z korespondującymi z nimi poddziałaniami z RPOWP 2014-2020. Na koniec 2023 roku dofinansowanie ze środków UE projektów pozakonkursowych wynosiło 185 934 271,17 PLN, natomiast wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów pozakonkursowych wynosił 169 307 617,74 PLN (tabela 4). W ramach trybu pozakonkursowego udział wkładu UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność stanowi 91,1% dofinansowania ze środków UE w podpisanych umowach o dofinansowanie.

Tabela 4. Umowy z naborów w trybie pozakonkursowym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 (stan na 31 grudnia 2023 r.).

Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Projekty objęte umowami o dofinansowanie		Wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność (w PLN)
	Liczba projektów	Wartość wkładu UE (w PLN)	
RPPD.01.04.02	5	31 480 034,90	30 361 172,27
RPPD.04.01.02	3	6 462 225,38	6 462 225,38
RPPD.03.03.02	1	4 432 311,36	2 491 710,37
RPPD.05.04.02	12	126 229 905,17	112 662 715,36
RPPD.08.02.02	1	17 329 794,36	17 329 794,36
RAZEM	22	185 934 271,17	169 307 617,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 oraz informacji wewnętrznych IP ZIT BOF, data dostępu: 2 stycznia 2024 r.

Do 31 grudnia 2023 roku zakończono realizację i zostały zatwierdzone końcowe wnioski o płatność 17 projektów pozakonkursowych w ramach *Strategii ZIT BOF*. Natomiast w przypadku 5 projektów pozakonkursowych zakończono rzeczową i finansową ich realizację oraz

złożone zostały przez Beneficjentów końcowe wnioski o płatność, które nie zostały zatwierdzone do 15 lutego 2024 roku.

W tabeli 5 przedstawiono podstawowe informacje finansowe dotyczące wszystkich projektów pozakonkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT do 31 grudnia 2023 r. W wierszach wypełnionych kolorem szarym przedstawione są dane dotyczące projektów, w przypadku których do 15 lutego 2024 roku nie zostały zatwierdzone końcowe wnioski o płatność.

Tabela 5. Lista projektów pozakonkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT do 31 grudnia 2023 r.

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu (w PLN)	Wkład UE (w PLN)
1.	RPPD.01.04.02	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Białymstoku	Miasto Białystok	2017-09-28	40 805 833,77	13 758 093,28
2.	RPPD.01.04.02	Projekt zintegrowany: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Łapach	Gmina Łapy	2016-10-07	18 002 789,34	12 477 503,20
3.	RPPD.04.01.02	Projekt zintegrowany: Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w Łapach		2016-10-07	6 638 005,00	3 751 241,40
4.	RPPD.01.04.02	Projekt zintegrowany: Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych przy ul. Kodeksu Suprańskiego	Gmina Supraśl	2017-04-03	2 208 941,00	1 136 513,69
5.	RPPD.04.01.02	Projekt zintegrowany: Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych przy ul. Kodeksu Suprańskiego		2017-04-03	4 400 004,75	1 650 800,14
6.	RPPD.01.04.02	Projekt zintegrowany: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie	Gmina Zabłudów	2017-09-28	1 556 176,24	1 089 618,20
7.	RPPD.04.01.02	Projekt zintegrowany: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie		2017-09-28	3 475 883,58	1 060 183,84
8.	RPPD.01.04.02	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w m. Fasty, gm. Dobrzyniewo Duże	Gmina Dobrzyniewo Duże	2021-08-17	4 823 150,00	3 018 306,53
9.	RPPD.03.03.02	EcoCentrum Kompetencji BOF – utworzenie branżowego centrum kompetencji w obszarze efektywności gospodarowania energią i zasobami	Lider projektu: Stowarzyszenie BOF	2021-04-28	5 214 483,96	4 432 311,36
10.	RPPD.05.04.02	Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF	Lider projektu: Miasto Białystok	2017-11-07	184 104 643,21	93 741 225,97
11.	RPPD.05.04.02	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Czarna Białostocka	Gmina Czarna Białostocka	2017-04-21	2 301 788,14	1 519 258,93
12.	RPPD.05.04.02	Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Czarna Białostocka.	Gmina Czarna Białostocka	2016-10-18	2 611 738,58	2 088 464,07
13.	RPPD.05.04.02	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Dobrzyniewo Duże	Gmina Dobrzyniewo Duże	2017-06-28	2 367 030,11	1 850 450,07
14.	RPPD.05.04.02	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Juchnowiec Kościelny	Gmina Juchnowiec Kościelny	2017-01-30	1 322 841,60	974 240,36
15.	RPPD.05.04.02	Utworzenie centrum przesiadkowego w Łapach (dworzec i teren PKS)	Gmina Łapy	2017-10-25	5 809 618,90	4 515 060,27
16.	RPPD.05.04.02	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Supraśl	Gmina Supraśl	2016-12-29	1 240 180,73	929 389,28
17.	RPPD.05.04.02	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Turośl Kościelna	Gmina Turośl Kościelna	2017-02-27	6 888 382,96	5 271 600,30

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu (w PLN)	Wkład UE (w PLN)
18.	RPPD.05.04.02	Modernizacja indywidualnych źródeł energii ciepłej lub elektrycznej w gminie Wasilków	Gmina Wasilków	2017-09-25	1 245 979,48	878 923,97
19.	RPPD.05.04.02	Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Zabłudów	Gmina Zabłudów	2016-12-30	2 289 653,35	1 672 773,24
20.	RPPD.05.04.02	Modernizacja indywidualnych źródeł energii ciepłej lub elektrycznej w Białymstoku	Miasto Białystok	2017-11-23	6 908 273,95	5 391 898,07
21.	RPPD.05.04.02	Poprawa jakości powietrza w BOF poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej	Lider projektu: Stowarzyszenie BOF	2023-09-22	8 780 070,69	7 396 620,64
22.	RPPD.08.02.02	Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywcę w Białymstoku	Miasto Białystok	2017-09-28	25 161 948,07	17 329 794,36
RAZEM					338 157 417,41	185 934 271,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu: 2 stycznia 2024 r.

1.2. Tryb konkursowy

W trybie konkursowym w *Strategii ZIT BOF* były realizowane projekty w ramach działań i poddziałań, które zostały zaprezentowane w tabeli 2 wraz z korespondującymi z nimi poddziałaniami z RPOWP 2014-2020. Procedura konkursowa miała na celu dokonanie wyboru do dofinansowania projektów spełniających kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPOWP 2014-2020, ale również zapewnienie, aby wybrane do dofinansowania projekty, w jak największym stopniu przyczyniły się do realizacji *Strategii ZIT BOF* ze szczególnym uwzględnieniem zobowiązań wynikających z zapisów porozumienia pomiędzy IZ RPOWP a IP ZIT BOF.

Do 31 grudnia 2023 roku zostały podpisane 42 umowy o dofinansowanie projektów konkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą 129 944 674,70 PLN, natomiast wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów konkursowych wyniósł 114 775 549,09 PLN (tabela 6). W ramach trybu konkursowego udział wkładu UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność stanowi 88,3% dofinansowania ze środków UE w podpisanych umowach o dofinansowanie. Do 31 grudnia 2023 roku zakończono realizację i zostały zatwierdzone końcowe wnioski o płatność 28 projektów konkursowych w ramach *Strategii ZIT BOF*. Natomiast w przypadku 14 projektów konkursowych zakończono rzeczową i finansową ich realizację.

Tabela 6. Umowy z naborów w trybie konkursowym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 (stan na 31 grudnia 2023 r.).

Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Projekty objęte umowami o dofinansowanie		Wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność (w PLN)
	Liczba projektów	Wartość wkładu UE (w PLN)	
RPPD.03.01.03	8	7 951 510,97	7 383 486,38
RPPD.03.03.02	1	13 420 805,58	13 420 805,58
RPPD.07.02.02	11	13 609 839,15	10 098 572,92
RPPD.08.02.02	17	86 353 232,00	77 952 451,04
RPPD.08.04.02	5	8 609 287,00	5 920 233,17
RAZEM	42	129 944 674,70	114 775 549,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 oraz informacji wewnętrznych IP ZIT BOF, data dostępu: 2 stycznia 2024 r.

W ramach trybu konkursowego realizowane były projekty zintegrowane z dwóch funduszy EFS i EFRR (Poddziałanie 3.1.3. i Poddziałanie 8.2.2. z RPOWP 2014-2020) dotyczące edukacji przedszkolnej w siedmiu gminach Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego: Choroszcz, Czarna Białostocka, Juchnowiec Kościelny (w gminie Juchnowiec Kościelny mamy dwa projekty zintegrowane), Łapy, Supraśl, Wasilków oraz Zabłudów.

Do 31 grudnia 2023 roku zakończono realizację i zostały zatwierdzone końcowe wnioski o płatność następujących projektów zintegrowanych (EFRR+EFS):

- *Bajkowe przedszkole - atrakcyjne dla wszystkich dzieci* w Gminie Juchnowiec Kościelny;
- *Przedszkole dobre na start* w Gminie Zabłudów;
- *Przyjaciele dzieci - nowe przedszkole w Grabówce* w Gminie Supraśl;
- *Przygotowanie przedszkola "Kraina Marzeń" w Czarnej Białostockiej do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym* w Gminie Czarna Białostocka;
- *Dobry start - edukacja przedszkolna w Gminie Choroszcz* w Gminie Choroszcz;
- *Przedszkola marzeń* w Gminie Juchnowiec Kościelny;
- *Bo w przedszkolu fajnie jest!" - poprawa dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Łapy* w Gminie Łapy.

Natomiast w gminie Wasilków zakończono realizację obu projektów (projekty: *Nowoczesne Przedszkole Słoneczne w Wasilkowie - rozbudowa w ramach projektu zintegrowanego* oraz *Nowoczesne Przedszkole Słoneczne w Wasilkowie - wzbogacenie oferty w ramach projektu zintegrowanego*), ale jedynie w przypadku projektu dotyczący infrastruktury finansowanego z EFRR został zatwierdzony końcowy wniosek o płatność.

W Białostockim Obszarze Funkcjonalnym realizowane były również zintegrowane przedsięwzięcia, które przyczyniły się do stworzenia wysokiej jakości kształcenie zawodowego, dostosowanego do potrzeb gospodarczych i społecznych obszaru BOF oraz do poprawy infrastruktury kształcenia zawodowego. Działania dotyczące poprawy infrastruktury kształcenia zawodowego finansowane w ramach ZIT z Poddziałania 8.2.2 z RPOWP 2014-2020 realizowane były w dziewięciu projektach. Projekty te były zintegrowane z działaniami dotyczącymi poprawy

jakości kształcenia zawodowego, które były finansowane spoza alokacji ZIT – z Podziałania 3.3.1 z RPOWP 2014-2020. W ramach Podziałania 8.2.2 do 31 grudnia 2023 roku zakończono realizację i zostały zatwierdzone końcowe wnioski o płatność następujących projektów (EFRR):

- *"Wiemy więcej - budujemy więcej"*, którego Beneficjentem jest Miasto Białystok;
- *Kompleksowa inwestycja w kształcenie zawodowe – projekt zintegrowany Powiatu Białostockiego*, którego Beneficjentem jest Powiat Białostocki;
- *Gastronomik Białystok. Przepis na sukces!*, którego Beneficjentem jest Miasto Białystok;
- *Z Dobrym Zawodem w dorosłość*, którego Beneficjentem jest Zakład Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku;
- *Rozbudowa i modernizacja bazy kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Rolniczych CKP w Białymstoku*, którego Beneficjentem jest Miasto Białystok;
- *„Zawodowe perspektywy Zespołu Szkół Technicznych - Kierunek przyszłość!”*, którego Beneficjentem jest Miasto Białystok;
- *Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 w Białymstoku- Szkoła inteligentnych specjalizacji*, którego Beneficjentem jest Miasto Białystok.

W przypadku projektów: *ZSE w Białymstoku – nowy wymiar edukacji*, którego Beneficjentem jest Miasto Białystok oraz *Profesjonalne kształcenie zawodowe w Łapach* – Powiat Białostocki, zakończono rzeczową i finansową ich realizację oraz złożone zostały końcowe wnioski o płatność, które nie zostały zatwierdzone do 15 lutego 2024 roku.

W trybie konkursowym realizowany był również projekt *Centrum Kompetencji BOF – kompleksowy model wsparcia i modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego* finansowany ze środków EFS z Poddziałania 3.3.2 z RPOWP 2014-2020. W ramach tego projektu utworzone zostało Centrum Kompetencji BOF, które przyczyniło się do podniesienia jakości i atrakcyjności szkolnictwa zawodowego na terenie BOF. Ważną kwestią było kompleksowe podejście do rozwoju szkolnictwa zawodowego, co pozwala na nawiązywanie współpracy z pracodawcami i innymi podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego (m.in. uczelniami wyższymi, instytucjami rynku pracy) oraz z uczniami szkół podstawowych i ich rodzicami, zwiększenie oferty pozaszkolnych form kształcenia oraz rozwój doradztwa zawodowego. Realizacja projektu *Centrum Kompetencji BOF – kompleksowy model wsparcia i modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego* została zakończona w 2022 roku, a końcowy wniosek o płatność został zatwierdzony 25 stycznia 2023 r.

W ramach trybu konkursowego realizowane były również projekty zintegrowane z dwóch funduszy EFS i EFRR (Poddziałanie 7.2.2. i Poddziałanie 8.4.2. z RPOWP 2014-2020) w zakresie aktywnej integracji społecznej:

- *Moje miejsce – ARKA* realizowanego przez CARITAS Archidiecezji Białostockiej,
- *Mieszkalnictwo wspomagane* realizowanego przez Stowarzyszenie "My dla innych";
- *Centrum Reintegracji Rodziny* realizowanego przez Fundację Dialog.

Ponadto realizowanych było jeszcze 8 projektów finansowanych jedynie ze środków EFS w ramach Poddziałania 7.2.2. z RPOWP 2014-2020:

- *Razem możemy więcej - lokalny program wsparcia rodzin*, którego Beneficjentem jest Fundacja Dialog;

- *Razem możemy więcej II*, którego Beneficjentem jest Fundacja Dialog;
- *Mieszkalnictwo wspomagane*, którego Beneficjentem jest Stowarzyszenie "My dla Innych";
- *Przepis na samodzielność*, którego Beneficjentem jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Md Care" Spółka z o.o.;
- *Wasilkowskie Centrum Seniora*, którego Beneficjentem jest Gmina Wasilków;
- *Dobre miejsca w BOF - Centrum Usług na rzecz Osób z Autyzmem*, którego Beneficjentem jest Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział W Białymstoku;
- *Asystent Osobisty szansą na niezależne i godne życie*, którego Beneficjentem jest Stowarzyszenie My Dla Innych;
- *Szansa dla rodzin*, którego Beneficjentem jest Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom Szansa.

oraz 2 projekty finansowane jedynie ze środków EFRR w ramach Poddziałania 8.4.2. z RPOWP 2014-2020:

- *Wasilkowskie Centrum Seniora*, którego Beneficjentem jest Gmina Wasilków;
- *Utworzenie domu opieki dla osób dorosłych z zaburzeniami funkcji ruchowych wywołanych uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego*, którego Beneficjentem jest Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Z Porażeniem Mózgowym "JASNY CEL".

W tabeli 7 przedstawiono podstawowe informacje finansowe dotyczące wszystkich projektów konkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT oraz zakończono rzeczową i finansową ich realizację do 31 grudnia 2023 r. W wierszach wypełnionych kolorem szarym przedstawione są dane dotyczące projektów, w przypadku których nie zostały zatwierdzone końcowe wnioski o płatność do 15 lutego 2024 roku.

Tabela 7. Lista projektów konkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT do 31 grudnia 2023 r.

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu (w PLN)	Wkład UE (w PLN)
1.	RPPD.03.01.03	Dobry start-edukacja przedszkolna w Gminie Choroszcz	GMINA CHOROSZCZ	2018-08-31	869 542,32	739 110,97
2.	RPPD.08.02.02			2018-08-07	1 429 145,63	1 106 161,47
3.	RPPD.03.01.03	Przygotowanie Przedszkola „Kraina Marzeń” w Czarnej Białostockiej do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym	GMINA CZARNA BIAŁOSTOCKA	2018-10-16	1 441 763,52	830 959,49
4.	RPPD.08.02.02			2018-09-25	6 167 648,44	1 663 904,21
5.	RPPD.03.01.03	Bajkowe przedszkole- atrakcyjne dla wszystkich dzieci	GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	2017-07-27	858 934,93	730 094,69
6.	RPPD.08.02.02			2017-07-20	2 415 355,73	1 890 144,22
7.	RPPD.03.01.03	Przedszkola marzeń	GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	2018-08-07	1 265 660,97	1 075 760,97
8.	RPPD.08.02.02			2018-07-24	5 031 538,80	3 031 247,14

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu (w PLN)	Wkład UE (w PLN)
9.	RPPD.03.01.03	„Bo w przedszkolu fajnie jest!” - poprawa dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Łapy	GMINA ŁAPY	2021-08-11	1 350 260,85	1 147 550,61
10.	RPPD.08.02.02			2021-08-11	4 322 143,37	2 499 495,48
11.	RPPD.03.01.03	Przyjaciele dzieci - nowe przedszkole w Grabówce	GMINA SUPRAŚL	2017-08-11	1 464 311,37	1 244 664,66
12.	RPPD.08.02.02			2017-08-01	7 386 856,12	3 623 985,38
13.	RPPD.03.01.03	Nowoczesne Przedszkole Słoneczne w Wasilkowie - wzbogacenie oferty w ramach projektu zintegrowanego	GMINA WASILKÓW	2020-10-08	1 847 400,00	1 500 000,00
14.	RPPD.08.02.02			2020-09-23	11 472 812,13	4 999 344,13
15.	RPPD.03.01.03	Przedszkole dobre na start	GMINA ZABŁUDÓW	2018-08-21	804 236,31	683 369,58
16.	RPPD.08.02.02			2018-07-24	2 898 150,83	1 376 199,30
17.	RPPD.03.03.02	Centrum Kompetencji BOF - kompleksowy model wsparcia i modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	MIASTO BIAŁYSTOK	2016-12-19	15 789 183,04	13 420 805,58
18.	RPPD.07.02.02	Moje miejsce - ARKA	CARITAS ARCHIDIECEZJI BIAŁOSTOCKIEJ	2019-05-20	1 106 772,00	940 756,20
19.	RPPD.08.04.02			2019-05-20	3 603 594,29	2 691 575,23
20.	RPPD.07.02.02	Mieszkalnictwo wspomagane	STOWARZYSZENIE "MY DLA INNYCH"	2020-10-05	1 027 787,94	873 305,59
21.	RPPD.08.04.02			2020-10-05	227 695,33	190 880,40
22.	RPPD.07.02.02	Centrum Reintegracji Rodziny	FUNDACJA DIALOG	2021-04-28	1 896 696,00	1 612 191,60
23.	RPPD.08.04.02			2021-04-28	422 354,50	359 001,32
24.	RPPD.07.02.02	Razem możemy więcej - lokalny program wsparcia rodzin	FUNDACJA DIALOG	2017-04-06	3 434 474,22	2 919 303,09
25.	RPPD.07.02.02	Razem możemy więcej II	FUNDACJA DIALOG	2019-07-04	1 037 243,75	881 657,18
26.	RPPD.07.02.02	Przepis na samodzielność	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "MD CARE" SPÓŁKA Z O.O.	2019-10-30	1 665 080,40	1 415 318,34
27.	RPPD.07.02.02	Mieszkalnictwo wspomagane	STOWARZYSZENIE "MY DLA INNYCH"	2019-07-09	1 010 203,26	858 672,77
28.	RPPD.07.02.02	Wasilkowskie Centrum Seniora	GMINA WASILKÓW	2022-01-31	1 396 189,94	1 186 761,44
29.	RPPD.07.02.02	Szansa dla rodzin	STOWARZYSZENIE POMOCY RODZINIE I DZIECIOM SZANSA	2022-01-31	1 450 848,00	1 233 220,80

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu (w PLN)	Wkład UE (w PLN)
30.	RPPD.07.02.02	Dobre miejsca w BOF - Centrum Usług na rzecz Osób z Autyzmem	KRAJOWE TOWARZYSTWO AUTYZMU ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU	2022-10-27	1 306 022,52	1 110 119,14
31.	RPPD.07.02.02	Asystent Osobisty szansą na niezależne i godne życie	STOWARZYSZENIE MY DLA INNYCH	2022-12-21	680 627,06	578 533,00
32.	RPPD.08.02.02	Gastronomik Białystok. Przepis na sukces!	MIASTO BIAŁYSTOK	2017-09-28	6 971 924,90	5 037 993,85
33.	RPPD.08.02.02	Rozbudowa i modernizacja bazy kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Rolniczych CKP w Białymstoku	MIASTO BIAŁYSTOK	2019-02-08	12 828 696,63	10 284 460,41
34.	RPPD.08.02.02	Wiemy więcej - budujemy więcej	MIASTO BIAŁYSTOK	2017-09-28	16 461 687,16	10 319 142,41
35.	RPPD.08.02.02	Zawodowe perspektywy Zespołu Szkół Technicznych - Kierunek przyszłość!	MIASTO BIAŁYSTOK	2019-02-14	18 433 012,99	14 106 079,53
36.	RPPD.08.02.02	Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 w Białymstoku- Szkoła inteligentnych specjalizacji	MIASTO BIAŁYSTOK	2018-09-18	2 777 565,11	2 255 656,97
37.	RPPD.08.02.02	Kompleksowa inwestycja w kształcenie zawodowe – projekt zintegrowany Powiatu Białostockiego	POWIAT BIAŁOSTOCKI	2017-08-24	3 202 430,31	2 703 498,79
38.	RPPD.08.02.02	Z Dobrym Zawodem w dorosłość	ZAKŁAD DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W BIAŁYMSTOKU	2019-01-18	1 345 247,65	1 143 460,48
39.	RPPD.08.02.02	ZSE w Białymstoku – nowy wymiar edukacji	MIASTO BIAŁYSTOK	2021-03-26	22 100 502,54	17 794 460,76
40.	RPPD.08.02.02	Profesjonalne kształcenie zawodowe w Łapach	POWIAT BIAŁOSTOCKI	2021-03-26	2 962 350,00	2 517 997,47
41.	RPPD.08.04.02	Wasilkowskie Centrum Seniora	GMINA WASILKÓW	2022-12-29	3 667 901,76	2 750 926,31
42.	RPPD.08.04.02	Utworzenie domu opieki dla osób dorosłych z zaburzeniami funkcji ruchowych wywołanych uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego	STOWARZYSZENIE POMOCY DZIECIOM Z PORAZENIEM MÓZGOWYM "JASNY CEL"	2022-09-16	3 115 361,62	2 616 903,74
RAZEM					180 947 214,24	129 944 674,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu: 2 stycznia 2024 r.

W 2023 roku nie odbyły się nabory wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym w zakresie poddziałań realizowanych z alokacji ZIT BOF z RPOWP 2014-2020.

1.3. Tryb nadzwyczajny

W 2020 r. wprowadzony został wybór do dofinansowania projektów w trybie nadzwyczajnym, co było związane z ograniczeniem wystąpienia negatywnych skutków COVID-19 zgodnie z ustawą z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19. Od wybuchu wojny na Ukrainie

w trybie nadzwyczajnym mogły być realizowane również projekty wspierające uchodźców z Ukrainy. Stowarzyszenie BOF podjęło działania w celu ograniczenia wystąpienia negatywnych skutków COVID-19 związane ze wsparciem przedsiębiorstw, szkół i szpitala z Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego oraz ze wsparciem uchodźców z Ukrainy (tabela 8).

Tabela 8. Umowy z naborów w trybie nadzwyczajnym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 (stan na 31 grudnia 2023 r.).

Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Projekty objęte umowami o dofinansowanie		Wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność (w PLN)
	Liczba projektów	Wartość wkładu UE (w PLN)	
RPPD.01.04.02	1	7 810 910,90	7 810 910,90
RPPD.08.02.02	1	6 420 202,20	6 420 202,20
RPPD.08.04.02	2	7 121 868,10	2 839 147,51
RAZEM	4	21 352 981,20	17 070 260,61

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji wewnętrznych IP ZIT BOF oraz danych z SL2014, data dostępu: 2 stycznia 2024 r.

W ramach Poddziałania 1.4.2. już w 2020 roku podjęto działania związane ze wsparciem przedsiębiorstw z Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w obliczu rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2. W projekcie *Bon antywirusowy* powstał fundusz grantów, które były powierzane przedsiębiorcom prowadzącym działalność na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, na dostosowanie do funkcjonowania w czasie epidemii, reżimu sanitarnego oraz specyficznych uwarunkowań rynkowych z tym związanych. Granty były przeznaczone na reorganizację, wyposażenie i zmianę procesów operacyjnych w przedsiębiorstwie w celu ochrony pracowników i klientów, dywersyfikację lub zmianę profilu działalności, wprowadzenie do oferty nowego produktu lub usługi w odpowiedzi na zmiany popytowe. W projekcie *Bon antywirusowy* przedsiębiorcy mogli otrzymać grant w wysokości maksymalnej 100 tys. PLN, jako refundację 90% poniesionych wydatków. 11 lipca 2022 roku zatwierdzono końcowy wniosek o płatność.

Działania Stowarzyszenia BOF podejmowane w celu ograniczenia skutków pandemii COVID-19 były związane ze wsparciem szkół i szpitala w BOF. Umowa o dofinansowanie projektu w trybie nadzwyczajnym *Wsparcie szkół Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego związane z ograniczaniem skutków pandemii COVID-19* w ramach Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej Działania 8.2 Uzupelnienie deficytów w zakresie infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej, Poddziałania 8.2.2 Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego została podpisana 23 czerwca 2021 r. Projekt realizował cele określone w Strategii ZIT BOF w ramach Poddziałania 2.5.1. Podniesienie jakości kształcenia ogólnego dzieci i młodzieży. W ramach projektu *Wsparcie szkół Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego związane z ograniczaniem skutków pandemii COVID-19* wsparciem objęte były szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe dla dzieci i młodzieży na terenie BOF, których organami prowadzącymi są jednostki samorządu terytorialnego: Miasto Białystok,

Gmina Choroszcz, Gmina Czarna Białostocka, Gmina Dobrzyniewo Duże, Gmina Juchnowiec Kościelny, Gmina Łapy, Gmina Supraśl, Gmina Turośń Kościelna, Gmina Wasilków, Gmina Zabłudów oraz Powiat Białostocki. Pierwotnie projekt miał się zakończyć 31 grudnia 2021 r., przy czym w związku z problemami w rozstrzygnięciu zamówień publicznych termin zakończenia projektu przedłużono do 29 kwietnia 2022 r. Końcowy wniosek o płatność został zatwierdzony przez IZ RPOWP w dniu 26 września 2023 r.

Umowa o dofinansowanie projektu *Wsparcie Samodzielnego Szpitala Miejskiego im. PCK w Białymstoku związane z ograniczaniem skutków pandemii COVID – 19* w ramach Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działania 8.4. Infrastruktura społeczna, Poddziałania 8.4.2 Infrastruktura usług socjalnych i zdrowotnych w obszarze BOF została podpisana przez Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku 17 maja 2021 roku. Projekt realizował cele określone w *Strategii ZIT BOF* w ramach Działania 4.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej integrację społeczną. W związku z panującą sytuacją epidemiczną w Polsce i koniecznością działań związanych z przeciwdziałaniem, zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 w ramach realizacji projektu dokonywane były zakupy sprzętu medycznego i wyposażenia dedykowanego walce z COVID-19 w Samodzielnym Szpitalu Miejskim im. PCK w Białymstoku. 29 sierpnia 2023 roku zatwierdzono końcowy wniosek o płatność.

W związku z wybuchem wojny na Ukrainie zaplanowano realizację w 2023 roku projektu w trybie nadzwyczajnym *Rozwój infrastruktury społecznej na terenie BOF na potrzeby wsparcia uchodźców z Ukrainy* w ramach Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działania 8.4. Infrastruktura społeczna, Poddziałania 8.4.2 Infrastruktura usług socjalnych i zdrowotnych w obszarze BOF. Projekt realizuje cele określone w *Strategii ZIT BOF* w ramach Działania 4.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej integrację społeczną. Liderem projektu jest Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, partnerami są: Miasto Białystok, Gmina Choroszcz, Gmina Supraśl i Gmina Turośń Kościelna. Jednym z największych problemów dla już przebywających i przybywających uchodźców z Ukrainy do Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego jest brak miejsc zamieszkania. Projekt dotyczył dostosowywania istniejącej infrastruktury (modernizacje, remonty i zakup wyposażenia) na rzecz powstania 24 mieszkań w 12 obiektach do wykorzystania przez uchodźców z Ukrainy. Realizacja projektu została zakończona 29 grudnia 2023 r. i 17 stycznia 2024 roku został złożony końcowy wniosek o płatność.

1.4. Projekty komplementarne w trybie pozakonkursowym z Krajowych Programów Operacyjnych

Projekty komplementarne w trybie pozakonkursowym zostały wskazane w *Strategii ZIT BOF* w Załączniku 13.3.¹ Na etapie opiniowania *Strategii ZIT BOF (wersji 3)* zostały zidentyfikowane przez Instytucję Zarządzającą Programem Operacyjnym Polska Wschodnia trzy projekty pozakonkursowe, natomiast przez Instytucję Zarządzającą Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko – dwa projekty pozakonkursowe. Do 31 grudnia 2017 roku zostały podpisane umowy o dofinansowanie wszystkich projektów komplementarnych do *Strategii ZIT BOF*. Na etapie opiniowania kolejnych wersji *Strategii ZIT BOF* nie zidentyfikowano nowych projektów komplementarnych.

W ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia Miasto Białystok podpisało umowy o dofinansowanie trzech projektów pozakonkursowych komplementarnych do *Strategii ZIT BOF*²:

- *Poprawa dostępności centrum Białegostoku dla komunikacji miejskiej;*
- *Rozwój infrastruktury transportu miejskiego w Białymstoku;*
- *Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego).*

Podstawowe informacje o wyżej wymienionych projektach zaprezentowano w tabeli 9.

W ramach projektu *Poprawa dostępności centrum Białegostoku dla komunikacji miejskiej* w 2022 roku zakończono ostatecznie zadania inwestycyjne: przebudowę ul. 1000-lecia Państwa Polskiego oraz kampanię promocyjną komunikacji miejskiej. W dniu 19 grudnia 2022 r. został zatwierdzony wniosek o płatność końcową projektu i płatność końcowa nastąpiła 21 grudnia 2022 r.

Kolejny projekt pozakonkursowy z POPW to *Rozwój infrastruktury transportu miejskiego w Białymstoku*. W ramach projektu w 2023 roku zostały realizowane następujące zadania:

- zakup tablic informacji pasażerskiej wraz z oprogramowaniem;
- modernizacja autobusowego systemu biletu elektronicznego, dynamicznej informacji pasażerskiej i zarządzania flotą, a także systemu zliczania pasażerów;
- dostawa, montaż i integracja z autokomputerem pokładowym nowych kompletów bramek liczących w autobusach.

Do 31 grudnia 2023 roku zakończono rzeczową i finansową realizację projektu i 10 stycznia 2024 roku został złożony wniosek o płatność końcową w ramach projektu, który do 15 lutego 2024 roku nie został zatwierdzony.

W projekcie pozakonkursowym z POPW *Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)* w 2023 roku zrealizowano następujące zadania:

¹ *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersja 3)*, Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2016, s. 272.

² Informacje zawarte w niniejszym rozdziale dotyczące projektów komplementarnych z POPW opracowane zostały na podstawie danych przekazanych 15 lutego 2024 r. przez Miasto Białystok.

- budowa przejścia podziemnego pieszo-rowerowego pod torami PKP w Białymstoku wraz z przebudową ulicy Kolejowej i Zwycięstwa w rejonie dworca PKP,
- przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino i Łomżyńskiej w Białymstoku,
- budowa Centrum Przesiadkowego w okolicy dworca PKP i PKS,
- budowa stacji transformatorowych na terenie zajezdni operatorów komunikacji miejskiej,
- zakup zeroemisyjnego taboru i stacji ładowania,
- ponadstandardowe rozwiązania dla osób niepełnosprawnych (zakup beaconów i aplikacji mobilnej dla osób niewidomych i niedowidzących).

Utrudnieniem była jednoczesna realizacja, na tym samym terenie, inwestycji wykonywanych przez Miasto Białystok (budowa przejścia podziemnego) oraz PKP PLK S.A. CRI (rozbudowa linii kolejowej E75). Spowodowało to opóźnienia w udostępnianiu terenu przez PKP PLK S.A. CRI pod realizację poszczególnych faz przejścia podziemnego, a w konsekwencji opóźnienia w przekazaniu placu budowy Wykonawcy inwestycji Miasta Białystok. W związku z powyższym projekt został zakończony 31 grudnia 2023 r., a wniosek o płatność końcową w ramach projektu został złożony 26 stycznia 2024 roku, który do 15 lutego 2024 roku nie został zatwierdzony.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko Enea Ciepło sp. z o.o. w Białymstoku podpisała umowy o dofinansowanie dwóch projektów pozakonkursowych komplementarnych do *Strategii ZIT BOF*³:

- *Przebudowa sieci ciepłowniczej w Białymstoku w celu zmniejszenia strat energii – etap II;*
- *Budowa sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych odbiorców oraz zwiększenia produkcji ciepła w kogeneracji.*

Podstawowe informacje o wyżej wymienionych projektach zaprezentowano w tabeli 10.

Realizacja projektu *Przebudowa sieci ciepłowniczej w Białymstoku w celu zmniejszenia strat energii – etap II* przewidziana była poprzez wykonanie 27 zadań polegających na przebudowie sieci ciepłowniczej w Białymstoku. Do 31 stycznia 2023 roku zakończono w ujęciu rzeczowym realizację wszystkich zadań w projekcie i zrealizowano następujące wskaźniki:

- *Długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej* – 23,13 km (stopień realizacji wskaźnika 98,85%);
- *Spadek emisji gazów cieplarnianych* – 4 221,46 Mg (stopień realizacji wskaźnika 98,85%);
- *Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej* – 16 869,28 GJ/rok (stopień realizacji wskaźnika 98,85%).

Po zakończeniu rzeczowej realizacji projektu został złożony końcowy wniosek o płatność, według którego wydatki ogółem w projekcie wyniosły 69 527 180,16 zł, w tym wydatki kwalifikowalne – 50 256 163,85 zł, a kwota dofinansowania – 25 657 757,11 zł. Do 31 grudnia 2023 roku końcowy wniosek o płatność nie został zatwierdzony.

---

³ Informacje zawarte w niniejszym rozdziale dotyczące projektów komplementarnych z POIiŚ opracowane zostały na podstawie danych przekazanych 16 stycznia 2024 r. przez Enea Ciepło sp. z o.o. w Białymstoku.

Drugi projekt pozakonkursowy w ramach POIiŚ realizowany przez Enea Ciepło sp. z o.o. w Białymstoku to *Budowa sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych odbiorców oraz zwiększenia produkcji ciepła w kogeneracji*. Enea Ciepło sp. z o.o. w Białymstoku 8 stycznia 2021 r. zawarła aneks nr 2 do umowy o dofinansowanie ww. projektu. W ramach aneksu został wydłużony okres kwalifikowalności wydatków do dnia 31 grudnia 2023 r. W tym projekcie zaplanowano budowę sieci ciepłowniczej oraz sześciu węzłów cieplnych w celu przyłączenia nowego zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z lokalami usługowymi przy ul. Ciołkowskiego i ul. Plażowej w Białymstoku. W 2022 roku zakończono rzeczową realizację projektu. W ramach projektu wybudowano 2,49 km liniowej sieci ciepłowniczej, czyli wykonano 105,51% zaplanowanej wartości wskaźnika produktu: *Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej (w km)*. Przekroczenie zaplanowanej wartości wskaźnika wynika wyłącznie z odmienności warunków terenowych stanu powykonawczego względem szacunków wykonanych na potrzeby przygotowania wniosku o dofinansowanie. Pozostałe wskaźniki zrealizowano w 100% w stosunku do planowanej wartości: *Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych* 1 209,86 Mg CO₂/rok i *Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej* 16 741,44 GJ/rok. Został złożony końcowy wniosek o płatność, który nie został zatwierdzony do końca I kwartału 2023 roku.

Tabela 9. Podstawowe informacje o projektach w trybie pozakonkursowym komplementarnych do Strategii ZIT BOF z POPW 2014-2020

L.p.	Działanie w POPW	Tytuł lub zakres Projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu (w PLN)	Wkład UE (w PLN)	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami			
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta do 31.12.2023
1.	2.1	Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)	Miasto Białystok	22.12.2017	212 195 611,74	154 658 840,83	Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii autobusowych komunikacji miejskiej (w km)	P	53,70	65,37
							Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej (w km)	P	53,70	65,37
							Długość wspartej infrastruktury rowerowej (w km)	P	1,64	1,80
							Długość wyznaczonych buspasów (w km)	P	1,91	2,42
							Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnościami (w szt.)	P	13	13
							Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (w szt.)	P	1	1
							Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w szt.)	P	20	20
							Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w os.)	P	1 400	1 420
							Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej (w szt./rok)	RB	7 682 626	7 891 188
2.	2.1	Poprawa dostępności centrum Białegostoku dla komunikacji miejskiej	Miasto Białystok	28.02.2017	132 054 096,51	84 413 565,73	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w szt.)	P	20	20
							Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w os.)	P	2 405	2 405
							Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii autobusowych komunikacji miejskiej (w km)	P	77,06	77,06
							Długość wyznaczonych buspasów (w km)	P	6,21	6,21
							Długość wspartej infrastruktury rowerowej (w km)	P	5,06	5,06
							Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (w szt.)	P	1	1
							Liczba obiektów dostosowanych do osób niepełnosprawnych (w szt.)	P	39	39
							Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej (w szt./rok)	RB	7 061 051	7 061 051

L.p.	Działanie w POPW	Tytuł lub zakres Projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu (w PLN)	Wkład UE (w PLN)	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami			
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta do 31.12.2023
3.	2.1	Rozwój infrastruktury transportu miejskiego w Białymstoku	Miasto Białystok	27.06.2017	177 524 725,85	124 731 976,11	Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii autobusowych komunikacji miejskiej (w km)	P	91,17	91,17
							Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej (w km)	P	91,17	91,17
							Długość wspartej infrastruktury rowerowej (w km)	P	3,69	4,07
							Długość wyznaczonych buspasów (w km)	P	1,78	1,87
							Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” (w szt.)	P	6	6
							Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” (w szt.)	P	80	80
							Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (w szt.)	P	22	22
							Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” (w szt.)	P	1	1
							Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (w szt.)	P	1	1
							Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w szt.)	P	24	24
							Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w os.)	P	2 766	2 766
							Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej (w szt./rok)	RB	18 935 167	0 ^a
							Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” (w szt./rok)	RB	24 096	0 ^a

a – wskaźnik zostanie osiągnięty w 2024 roku, rok po zakończeniu realizacji projektu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych 15 lutego 2024 r. przez Miasto Białystok.

Tabela 10. Podstawowe informacje o projektach w trybie pozakonkursowym komplementarnych do Strategii ZIT BOF z POiŚ 2014-2020

L.p.	Działanie w POiŚ	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu (w PLN)	Wkład UE (w PLN)	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami			
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta do 31.12.2023
1.	1.5	Przebudowa sieci ciepłowniczej w Białymstoku w celu zmniejszenia strat energii - etap II	Enea Ciepło sp. z o.o. w Białymstoku	13.09.2017	69 527 180,16	25 657 757,11	Długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej (w km)	P	23,40	23,13
							Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (w szt.)	P	1	1
							Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej (w GJ/rok)	RB	17 065,63	16 869,28
							Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w Mg CO ₂ /rok)	RB	4 270,57	4 221,46
2.	2.1	Budowa sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych odbiorców oraz zwiększenia produkcji ciepła w kogeneracji	Enea Ciepło sp. z o.o. w Białymstoku	27.09.2017	902 586,66	115 714,03	Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej (w km)	P	2,36	2,49
							Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (w szt.)	P	1	1
							Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej (w GJ/rok)	RB	16 741,44	16 741,44
							Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w Mg CO ₂ /rok)	RB	1 209,86	1 209,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych 16 stycznia 2024 r. przez Enea Ciepło sp. z o.o. w Białymstoku.

2. Stopień realizacji wskaźników Strategii ZIT BOF

System wskaźników Strategii ZIT BOF wpisuje się w system wskaźników w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020. Zastosowane w Strategii ZIT BOF wskaźniki, w większości ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK), dotyczą efektów rzeczowych osiąganych bezpośrednio na skutek realizacji projektów – wskaźniki produktu oraz wpływu projektów na otoczenie, bezpośrednio po ich zakończeniu – wskaźniki rezultatu bezpośredniego. Wskaźniki te uzupełnia lista wybranych wskaźników rezultatu strategicznego oraz wskaźników ogólnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, których źródłem jest przede wszystkim statystyka publiczna. Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego są monitorowane na poziomie działań i poddziałań Strategii ZIT BOF.

Przygotowana roczna informacja o stanie realizacji Strategii ZIT BOF za 2023 rok dostarcza danych o osiągniętym postępie rzeczowym w ramach Strategii ZIT BOF w porównaniu do zaplanowanych do osiągnięcia wartości wskaźników.

2.1. Informacje o realizacji wskaźników RPOWP 2014-2020 w ramach ZIT

W tabeli 14 zaprezentowano wszystkie wskaźniki rezultatu bezpośredniego (RB), wskaźniki produktu (P) oraz projektowe wskaźniki produktu (PP), które zostały wpisane do Strategii ZIT BOF (wersji 8). Beneficjenci oprócz zawartych w tabeli 14 wskaźników w ramach realizowanych projektów (przede wszystkim projektów ze środków EFS) zastosowali dodatkowe specyficzne wskaźniki projektowe. Wskaźniki te dotyczą najczęściej jednego projektu, stąd nie zostały ujęte w tej tabeli. Z uwagi na brak możliwości agregowania i porównywania wskaźników projektowych pomiędzy projektami, wskaźniki te mają charakter monitoringowo-rozliczeniowy na poziomie projektu.

Należy zwrócić uwagę, że choć wszystkie projekty zostały zakończone rzeczowo i finansowo do 31 grudnia 2023 r., to w przypadku części z nich nie zostały zatwierdzone wnioski o płatność końcową, stąd informacje na podstawie SL2014 o realizacji wskaźników nie są jeszcze kompletne.

CEL 1. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

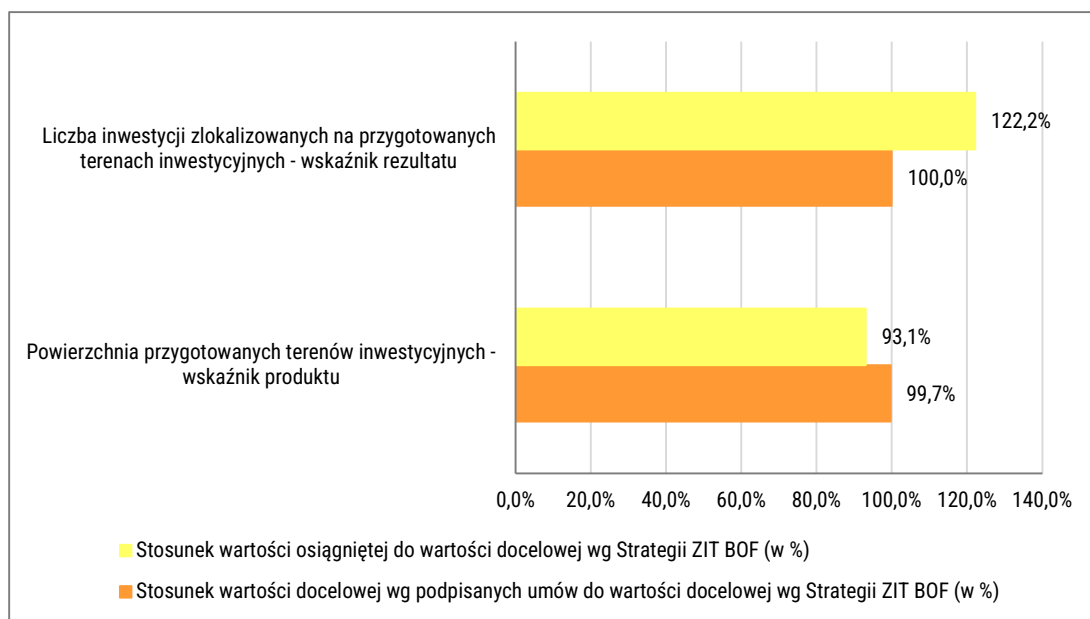
W ramach Celu 1. zrealizowane zostały projekty pozakonkursowe dotyczące uzbrojenia terenów inwestycyjnych, w tym projekty zintegrowane z Priorytetu Inwestycyjnego 3a oraz Priorytetu Inwestycyjnego 7b, w przypadku których umowy o dofinansowaniu podpisane zostały do końca 2017 roku. Powyżej wymienionych projektów dotyczą następujące wskaźniki:

- powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (w ha) – kluczowy wskaźnik produktu;

- liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (szt.)
- kluczowy wskaźnik rezultatu bezpośredniego.

Informacje o poziomie realizacji wymienionych wskaźników na koniec 2023 roku przedstawiono na wykresie 2. W ramach Działania 1.2. Stworzenie sieci terenów inwestycyjnych w projektach zrealizowano wskaźnik rezultatu bezpośredniego liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych na poziomie równym 22szt. (na podstawie informacji przekazanych przez Beneficjentów). Należy podkreślić, że jest to wskaźnik rezultatu i jego pomiar dokonywany jest w okresie trwałości projektu. Wskaźnik produktu *Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych* został już zrealizowany w 93,1%, a po zatwierdzeniu końcowego wniosku o płatność projektu *Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w m. Fasty, gm. Dobrzyniewo Duże* będzie na poziomie 99,7%.

Wykres 2. Realizacja wskaźników w projektach w ramach Działania 1.2. Stworzenie sieci terenów inwestycyjnych (PI 3a) na 31 grudnia 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 r., data dostępu: 2 stycznia 2024 r., informacji przekazanych przez Beneficjentów oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2022, s. 271-274.

W ramach Działania 1.2. *Strategii ZIT BOF* w 2020 roku zostały przeznaczone wolne środki w wysokości ok. 8 mln zł z alokacji ZIT BOF na wsparcie przedsiębiorstw z Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w obliczu rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2. W projekcie *Bon antywirusowy* zrealizowano kluczowe wskaźniki za prezentowane w tabeli 11.

Tabela 11. Wskaźniki kluczowe w ramach projektu *Bon antywirusowy*

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa w projekcie	Wartość osiągnięta w wyniku zrealizowania projektu
Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)	zł	P	1 266 954,10	1 266 954,10
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	przedsiębiorstwa	P	95	95
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje w związku z pandemią COVID-19	przedsiębiorstwa	P	95	95
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	przedsiębiorstwa	P	95	95
Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw	przedsiębiorstwa	RB	0	0
Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych	szt.	RB	52	52
Liczba wprowadzonych innowacji procesowych	szt.	RB	83	83
Liczba wprowadzonych innowacji produktowych	szt.	RB	45	45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu: 2 stycznia 2024 r.

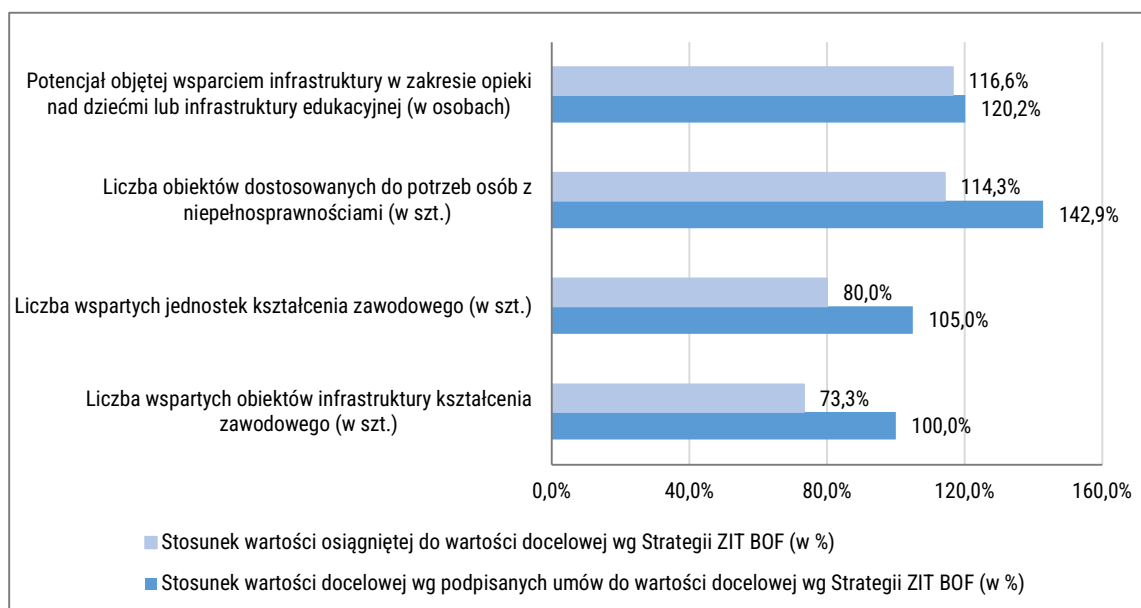
CEL 2. KOMPETENCJE DO PRACY

W ramach Działania 2.1. Rozwój potencjału kształcenia zawodowego i ustawicznego zrealizowano sześć projektów zintegrowanych wybranych w procedurze konkursowej (projekty EFS finansowane są spoza ZIT, natomiast projekty EFRR finansowane są w ramach ZIT). W projektach w ramach EFRR osiągnięte zostały do 31 grudnia 2023 roku następujące wartości wskaźników produktu (wykres 3):

- liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego – 11 sztuk (73,3% wartości docelowej zaplanowanej w *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*);
- liczba wspartych jednostek kształcenia zawodowego – 16 sztuk (80,0% wartości docelowej zaplanowanej w *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*);
- liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 8 sztuk (114,3% wartości docelowej zaplanowanej w *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*);
- potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej – 4082 osoby (116,6% wartości docelowej zaplanowanej w *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*).

Wartości docelowe wg podpisanych umów o dofinansowanie są na poziomie wartości docelowych przyjętych w *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*, bądź je przekraczają, stąd nie jest zagrożone osiągnięcie zaplanowanych celów.

Wykres 3. Realizacja wskaźników w projektach w ramach Działania 2.1. Rozwój potencjału kształcenia zawodowego i ustawicznego (PI 10a) na 31 grudnia 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 r., data dostępu: 2 stycznia 2024 r. oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2022, s. 271-274.

Od 1 stycznia 2017 roku w ramach Działania 2.2. Stworzenie Centrum Kompetencji BOF był realizowany projekt konkursowy *Centrum Kompetencji BOF - kompleksowy model wsparcia i modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie BOF*. Realizacja projektu została zakończona w 2022 roku i 25 stycznia 2023 roku został zatwierdzony wniosek o płatność końcową. Informacje o realizacji wskaźników produktu i rezultatu należących do grupy wskaźników kluczowych i specyficznych dla programu RPOWP 2014-2020 prezentuje tabela 12. Ponadto w projekcie tym zrealizowano (w większości przypadków na poziomie wyższym niż pierwotnie zakładano) 20 wskaźników produktu specyficznych dla projektu oraz 6 wskaźników rezultatu specyficznych dla projektu, których realizacja nie jest prezentowana w niniejszym raporcie.

Tabela 12. Kluczowe i specyficzne dla programu wskaźniki produktu i rezultatu w projekcie *Centrum Kompetencji BOF - kompleksowy model wsparcia i modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie BOF* na 31 grudnia 2023 r.

Nazwa wskaźnika	Grupa wskaźników	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa w projekcie	Wartość osiągnięta w wyniku zrealizowania projektu	Realizacja wartości wskaźnika (w %)
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	P	Kluczowe	220	603	274,1%
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	P	Kluczowe	600	600	100,0%

Nazwa wskaźnika	Grupa wskaźników	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa w projekcie	Wartość osiągnięta w wyniku zrealizowania projektu	Realizacja wartości wskaźnika (w %)
			(w osobach)		
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji i nabywania kwalifikacji w programie	P	Specyficzne dla programu	1 280	1 659	129,6%
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	RB	Kluczowe	176	603	342,6%
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	RB	Specyficzne dla programu	787	1 185	150,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu: 2 stycznia 2024 r.

Od 1 marca 2021 roku do 31 października 2023 roku realizowano w ramach Działanie 2.2. projekt pozakonkursowy *EcoCentrum Kompetencji BOF – utworzenie branżowego centrum kompetencji w obszarze efektywności gospodarowania energią i zasobami*. Informacje o wskaźnikach produktu i rezultatu należących do grupy wskaźników kluczowych i specyficznych dla programu RPOWP 2014-2020 prezentuje tabela 13. Ponadto w projekcie tym zrealizowano 9 wskaźników produktu specyficznych dla projektu oraz 3 wskaźniki rezultatu specyficzne dla projektu.

Tabela 13. Kluczowe i specyficzne dla programu wskaźniki produktu i rezultatu w projekcie *EcoCentrum Kompetencji BOF – utworzenie branżowego centrum kompetencji w obszarze efektywności gospodarowania energią i zasobami* na 31 grudnia 2023 r.

Nazwa wskaźnika	Grupa wskaźników	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa w projekcie	Wartość osiągnięta od początku realizacji projektu	Realizacja wartości wskaźnika (w %)
			(w osobach)		
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	P	Kluczowe	42,00	43,00	102,4%
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	P	Kluczowe	280,00	1 175,00	419,6%
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	P	Kluczowe	200,00	100,00	50,0%
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji i nabywania kwalifikacji w programie	P	Specyficzne dla programu	270,00	170,00	63,0%
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	RB	Kluczowe	33,00	24,00	72,7%
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	RB	Kluczowe	280,00	499,00	178,2%

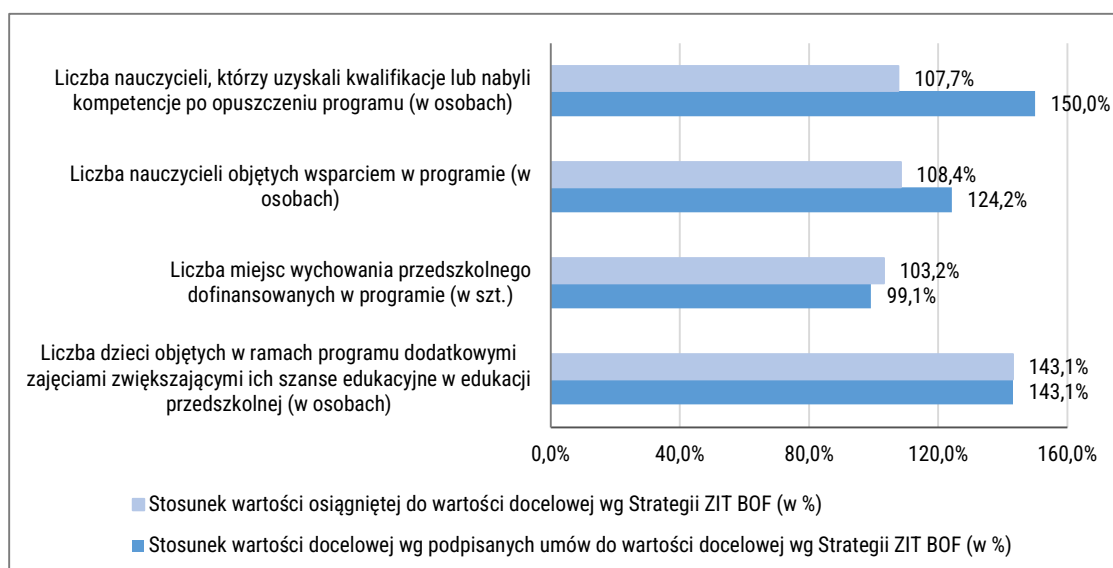
Nazwa wskaźnika	Grupa wskaźników	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa w projekcie	Wartość osiągnięta od początku realizacji projektu	Realizacja wartości wskaźnika (w %)
			(w osobach)		
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	RB	Specyficzne dla programu	199,00	170,00	85,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu: 5 stycznia 2022 r.

W ramach Działania 2.4. Rozwój wychowania przedszkolnego zrealizowano osiem projektów zintegrowanych EFS+EFRR. Działania zwiększające dostępność i atrakcyjność wychowania przedszkolnego były prowadzone w następujących gminach: Choroszcz, Czarna Białostocka, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Supraśl, Wasilków i Zabłudów. W projektach tych zaplanowana była realizacja wskaźnika: Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej na poziomie 10 szt. i osiągnięta wartość do 31 grudnia 2023 r. wynosiła 10 szt. W *Strategii ZIT BOF (wersji 8)* zaplanowana została do osiągnięcia wartość tego wskaźnika na poziomie 9 szt. Natomiast w przypadku wskaźnika: Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej zaplanowana wartość w powyższych projektach wynosi 1 707 osób, a osiągnięta do 31 grudnia 2023 r. – 1 678 osób i stanowi 115,7% wartości docelowej ze *Strategii ZIT BOF (wersji 8)* wynoszącej 1450 osób.

Informacje o realizacji wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego dotyczących projektów w ramach EFS przedstawiono na wykresie 4. Realizacje wszystkich tych wskaźników stanowi od 103,2% do 143,1% wartości docelowych zaplanowanych w *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*.

Wykres 4. Realizacja wskaźników w projektach z EFS w ramach Działania 2.4. Rozwój wychowania przedszkolnego na 31 grudnia 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 r., data dostępu: 2 stycznia 2024 r. oraz *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8)*, Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2022, s. 271-274.

W ramach Działanie 2.5. Podniesienie jakości kształcenia dzieci i młodzieży do 31 grudnia 2023 r. zrealizowane zostały w 100% wartości wskaźników produktu – liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje (szt.), liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) oraz wskaźnik rezultatu – liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje (osoby/rok). Wskaźniki te zostały osiągnięte w ramach projektu *Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywczy w Białymstoku*, którego realizacja została zakończona w 2020 r.

Kolejnym projektem w ramach Działania 2.5 był projekt w trybie nadzwyczajnym *Wsparcie szkół Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego związane z ograniczaniem skutków pandemii COVID-19* realizowany w celu ograniczenia skutków pandemii COVID-19. W ramach podpisanej umowy w projekcie osiągnięte zostały następujące wartości wskaźników produktu:

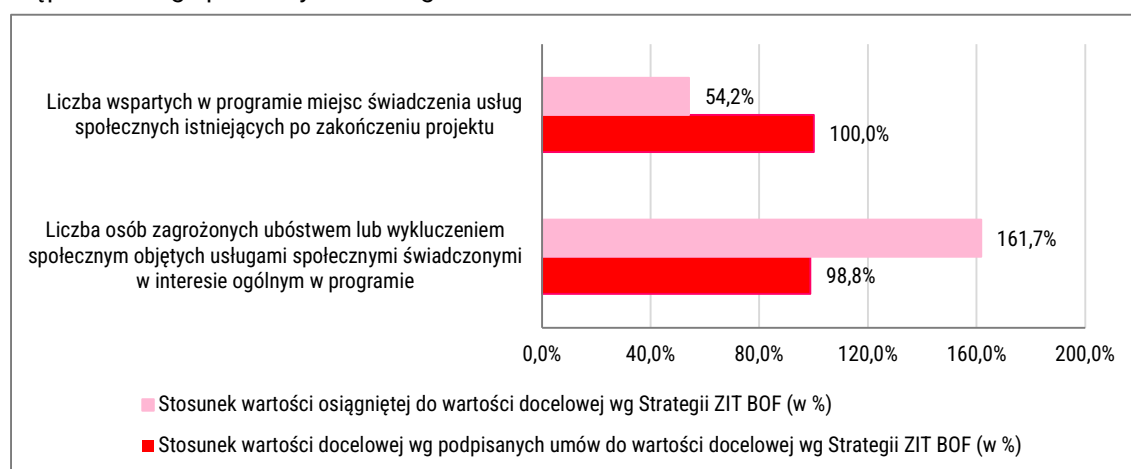
- liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 – 103 szkoły;
- wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 – 7 575 777,04 PLN.

We wszystkich projektach w ramach celu 2. zostały osiągnięte planowane wskaźniki produktu i rezultatu, przez co zostały osiągnięte planowane cele szczegółowe w ramach działań.

CEL 4. AKTYWNA INTEGRACJA SPOŁECZNA

W Celu 4. Aktywna integracja społeczna, Działaniu 4.2. Zwiększenie dostępu do usług społecznych zrealizowano jedenaście projektów. Wartość wskaźnika produktu: liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie osiągnięta od początku realizacji projektów wynosi 2 633 osób, a wskaźnika rezultatu bezpośredniego: liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 208 sztuk (wykres 5).

Wykres 5. Realizacja wskaźników w projektach z EFS w ramach Działania 4.2. Zwiększenie dostępu do usług społecznych na 31 grudnia 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 r., data dostępu: 2 stycznia 2024 r. oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2022, s. 271-274.

Ponadto realizowane były działania dotyczące infrastruktury w ramach aktywnej integracji społecznej w Celu 4. Aktywna integracja społeczna, Działaniu 4.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej integrację społeczną. Zrealizowano sześć projektów dotyczących rozwoju infrastruktury poprawiającej integrację społeczną. W projektach tych zaplanowane było osiągnięcie wskaźnika produktu: liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej na poziomie 17 sztuk. Wartość osiągnięta od początku realizacji projektów do 31 grudnia 2023 roku wynosi – 2 sztuki. W przypadku tego wskaźnika nie zostało wykazane w SL2014 osiągnięcie wartości docelowych w *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*, gdyż dotyczą w znacznej części projektu *Rozwój infrastruktury społecznej na terenie BOF na potrzeby wsparcia uchodźców z Ukrainy*, w przypadku którego nie został zatwierdzony wniosek o płatność końcową do 15 lutego 2024 roku.

W związku z panującą sytuacją epidemiczną w Polsce i koniecznością działań związanych z przeciwdziałaniem, zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 w ramach realizacji projektu *Wsparcie Samodzielnego Szpitala Miejskiego im. PCK w Białymstoku związane z ograniczaniem skutków pandemii COVID – 19* dokonano zakupów sprzętu medycznego i wyposażenia dedykowanego walce z COVID-19 w Samodzielnym Szpitalu Miejskim im. PCK w Białymstoku. W projekcie osiągnięto w 100% wartości docelowe wszystkich zaplanowanych do realizacji wskaźników:

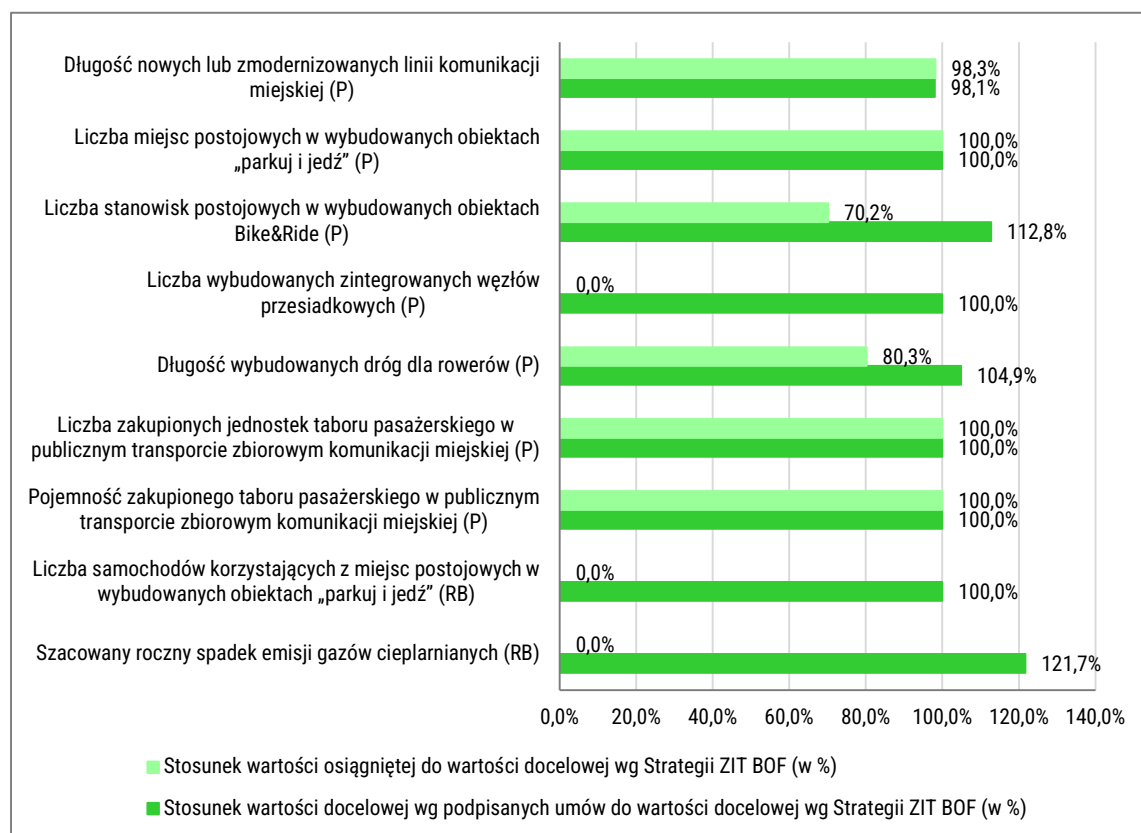
- liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią COVID-19 – 1 szt.;
- liczba wyposażonych laboratoriów w związku z pandemią COVID-19 – 1 szt.;
- liczba zakupionego sprzętu medycznego, innego niż aparaty do oznaczania koronawirusa i respiratory – 22 szt.;
- wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 – 3 528 999,93 PLN;
- wartość zakupionego sprzętu medycznego – 3 007 598,64 PLN;
- wartość zakupionych środków ochrony indywidualnej – 231 896,58 PLN.

CEL 5. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

W ramach Celu 5. Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska realizowane były ze środków ZIT w ramach RPOWP 2014-2020 trzy poddziałania: Poddziałanie 5.1.1. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF, Poddziałanie 5.2.1. Wzrost efektywności gospodarowania energią w zakresie oświetlenia ulicznego oraz Poddziałanie 5.2.5. Modernizacja źródeł energii cieplnej i elektrycznej.

W Poddziałaniu 5.1.1. zrealizowano dwa projekty pozakonkursowe, w tym *Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF*, w którego zakres wchodziły zadania w dziewięciu gminach BOF. Stosunek osiągniętych wartości wskaźników produktu do wartości docelowej wg *Strategii ZIT BOF (wersji 8)* oraz stosunek wartości docelowej wg podpisanych umów do wartości docelowej wg *Strategii ZIT BOF (wersji 8)* prezentuje wykres 6. Głównie wskaźniki rezultatu bezpośredniego mają wartości osiągnięte na poziomie 0%.

Wykres 6. Realizacja wskaźników w projektach w ramach Poddziałanie 5.1.1. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF na 31 grudnia 2023 r.

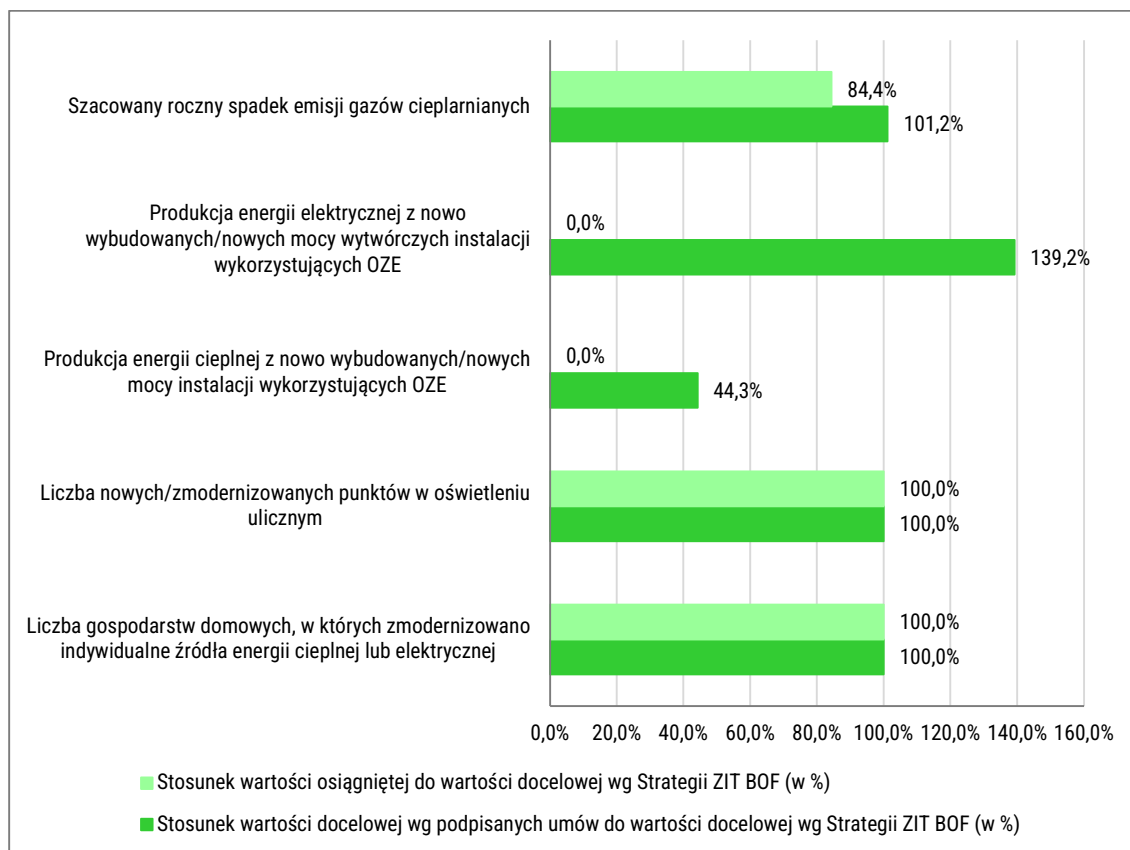
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 r., data dostępu: 2 stycznia 2024 r. oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2022, s. 271-274.

Do 31 grudnia 2023 roku w Działaniu 5.2. (Poddziałanie 5.2.1. Wzrost efektywności gospodarowania energią w zakresie oświetlenia ulicznego oraz Poddziałanie 5.2.5. Modernizacja źródeł energii cieplnej i elektrycznej) zrealizowano dziesięć projektów. W ramach tych projektów osiągnięte wartości wskaźników na koniec 2023 roku prezentuje wykres 7. W przypadku wskaźników:

- szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych;
- produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/ nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE;
- produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/ nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE;

nie zostało wykazane w SL2014 osiągnięcie wartości docelowych w *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*, gdyż dotyczą one projektu pozakonkursowego *Poprawa jakości powietrza w BOF poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej*, w przypadku którego nie został zatwierdzony wniosek o płatność końcową do 15 lutego 2024 roku.

Wykres 7. Realizacja wskaźników w projektach w ramach Działania 5.2. Poprawa efektywności energetycznej i ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza na 31 grudnia 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 r., data dostępu: 2 stycznia 2024 r. oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2022, s. 271-274.

Tabela 14. Wskaźniki rezultatu bezpośredniego (RB), wskaźniki produktu (P) oraz projektowe wskaźniki produktu (PP) na poziomie projektów realizowanych w formule ZIT na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 roku

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika (RB/P/PP)	Jednostka pomiaru	Wartość osiągnięta na 31.12.2023 r.	Wartość docelowa wg podpisanych umów	Wartość docelowa wg Strategii ZIT BOF (2023 r.)	Częstotliwość pomiaru
CEL 1. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA						
DZIAŁANIE 1.2. STWORZENIE SIECI TERENÓW INWESTYCYJNYCH						
Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	RB	sztuka	3	18	18	Roczna
Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	P	ha	67,48	72,26	72,47	Roczna
Całkowita długość nowych dróg	P	km	0,93	0,93	0,93	Roczna
Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	P	km	3,19	3,19	3,19	Roczna
Liczba wprowadzonych innowacji produktowych	RB	sztuka	45	45	6	Roczna
Liczba wprowadzonych innowacji procesowych	RB	sztuka	83	83	42	Roczna
Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych	RB	sztuka	52	52	27	Roczna
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	P	przedsiębiorstwo	95	95	75	Roczna
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje w związku z pandemią COVID-19	P	przedsiębiorstwo	95	95	75	Roczna
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	P	przedsiębiorstwo	95	95	75	Roczna
Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)	P	zł	1 266 954,10	1 266 954,10	832 834,23	Roczna
CEL 2. KOMPETENCJE DO PRACY						
DZIAŁANIE 2.1. ROZWÓJ POTENCJAŁU KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO						
Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	P	sztuka	11	15	15	Roczna
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	P	sztuka	8	10	7	Roczna
Liczba wspartych jednostek kształcenia zawodowego	P	sztuka	16	21	20	Roczna
Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej	P	osoba	4 082	4 900	3 500	Roczna
DZIAŁANIE 2.2. STWORZENIE CENTRUM KOMPETENCJI BOF						
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	RB	osoba/%	1 355	986	67%	Roczna
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	RB	osoba/%	627	209	78%	Roczna

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika (RB/P/PP)	Jednostka pomiaru	Wartość osiągnięta na 31.12.2023 r.	Wartość docelowa wg podpisanych umów	Wartość docelowa wg Strategii ZIT BOF (2023 r.)	Częstotliwość pomiaru
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS	RB	sztuka/%	3	2	100%	Roczna
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	RB	%	499	280	67%	Roczna
Liczba firm objętych badaniem potrzeb kompetencyjnych/luk kompetencyjnych BOF	PP	sztuka	627	660	700	Roczna
Liczba osób objętych doradztwem edukacyjno-zawodowym w zakresie luki kompetencyjnej BOF	PP	osoba	3 328	3 400	3 500	Roczna
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego (zespołów szkół zawodowych) współpracujących z pracodawcami w programie, objętych wsparciem w zakresie modernizacji oferty kształcenia oraz w zakresie wdrażania systemów jakości kształcenia	PP	sztuka	23	22	13	Roczna
Liczba utworzonych laboratoriów, centrów demonstracyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego	PP	osoba	2	2	2	Roczna
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	P	osoba	646	262	250	Roczna
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	P	osoba	700	800	700	Roczna
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji i nabywania kwalifikacji w programie	P	osoba	1 829	1 550	1 430	Roczna
Liczba osób objętych wsparciem w zakresie walidacji i/lub certyfikacji kompetencji	PP	osoba	649	725	700	Roczna
Liczba osób objętych szkoleniem zawodowym w zakresie zdiagnozowanej luki kompetencyjnej BOF	PP	osoba	70	140	1100	Roczna
Liczba osób objętych szkoleniem zawodowym w zakresie efektywności gospodarowania energią i zasobami	PP	osoba	70	140	100	Roczna
Liczba zorganizowanych seminariów branżowych w zakresie efektywności gospodarowania energią i zasobami	PP	sztuka	1	2	2	Roczna
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	P	osoba	1 175	280	280	Roczna
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	P	sztuka	3	2	2	Roczna
DZIAŁANIE 2.4. ROZWÓJ WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO						
Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	RB	osoba	94	117	78%	Roczna
Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	P	osoba	2 004	1 551	1 400	Roczna

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika (RB/P/PP)	Jednostka pomiaru	Wartość osiągnięta na 31.12.2023 r.	Wartość docelowa wg podpisanych umów	Wartość docelowa wg Strategii ZIT BOF (2023 r.)	Częstotliwość pomiaru
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	P	sztuka	707	679	685	Roczna
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	P	osoba	103	118	95	Roczna
Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	P	sztuka	10	10	9	Roczna
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	P	sztuka	10	10	7	Roczna
Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej	P	osoba	1 707	1 678	1450	Roczna
DZIAŁANIE 2.5. PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA DZIECI I MŁODZIEŻY						
Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje	RB	osoba	35 200	20 000	35 200	Roczna
Liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje	P	sztuka	1	1	1	Roczna
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	P	sztuka	1	1	1	Roczna
Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19	P	sztuka	103	103	95	Roczna
Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	P	zł	7 575 777,04	7 575 777,04	7 729 417,00	Roczna
CEL 4. AKTYWNA INTEGRACJA SPOŁECZNA						
DZIAŁANIE 4.2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG SPOŁECZNYCH						
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	RB	sztuka	208	384	95%	Roczna
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	P	osoba	2 633	1 608	1 628	Roczna
DZIAŁANIE 4.3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY POPRAWIAJĄCEJ INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ						
Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej	P	sztuka	2	17	17	Roczna
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	P	sztuka	6	10	6	Roczna
Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią COVID-19	P	sztuka	1	1	1	Roczna
Liczba wyposażonych laboratoriów w związku z pandemią COVID-19	P	sztuka	1	1	1	Roczna
Liczba zakupionego sprzętu medycznego, innego niż aparaty do oznaczania koronawirusa i respiratory	P	sztuka	22	22	22	Roczna
Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	P	zł	3 528 999,93	3 528 999,93	3 529 000	Roczna

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika (RB/P/PP)	Jednostka pomiaru	Wartość osiągnięta na 31.12.2023 r.	Wartość docelowa wg podpisanych umów	Wartość docelowa wg Strategii ZIT BOF (2023 r.)	Częstotliwość pomiaru
CEL 5. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA I OCHRONA ŚRODOWISKA						
DZIAŁANIE 5.1. NISKOEMISYJNY PUBLICZNY TRANSPORT MIEJSKI I NIEMOTORYZOWANY						
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	RB	tony ek. CO ₂	0	14 779	12 141	Roczna
Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	RB	sztuka	0	10 625	10 625	Roczna
Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	P	osoba	1 835	720	1835	Roczna
Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	P	sztuka	15	15	15	Roczna
Długość wspartej infrastruktury rowerowej	P	km	38,74	50,62	48,27	Roczna
Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	P	sztuka	0	1	1	Roczna
Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach Bike&Ride	P	sztuka	132	212	188	Roczna
Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	P	sztuka	78	78	78	Roczna
Długość nowych lub zmodernizowanych linii komunikacji miejskiej	PP	km	20,82	20,86	21,23	Roczna
DZIAŁANIE 5.2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I OGRANICZANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA						
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	RB	tony ek. CO ₂	5 035,49	6036,57	5 965,42	Roczna
Liczba nowych/zmodernizowanych punktów w oświetleniu ulicznym	PP	sztuka	2 494	2 494	2 494	Roczna
Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej	PP	gospodarstwo domowe	1 560	1 560	1 561	Roczna
Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE	R	MWht/rok	0	200,53	453,10	Roczna
Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE	R	MWhe/rok	0	1470,42	1056,00	Roczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 r., data dostępu: 2 stycznia 2024 r. oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersji 8), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2022, s. 271-274.

W ramach RPOWP 2014-2020 efekty interwencji funduszy europejskich są monitorowane na poziomie każdego działania związanego z Priorytetem Inwestycyjnym – z wykorzystaniem wskaźników rezultatu strategicznego oraz rezultatu długoterminowego w przypadku EFS, które w obszarach realizacji ZIT również podlegały monitorowaniu. W ramach EFS wskaźniki rezultatu długoterminowego są szacowane w trakcie badań ewaluacyjnych. W związku z powyższym w tabeli 15 zaprezentowano wartości wskaźników rezultatu strategicznego/rezultatu długoterminowego bazowe, docelowe i osiągnięte w 2022 roku w odniesieniu do działań realizowanych w formule ZIT, przy czym wszystkie mierzone są na poziomie województwa podlaskiego.

Tabela 15. Wskaźniki rezultatu strategicznego/rezultatu długoterminowego w przypadku EFS określone w RPOWP 2014-2020 dla działań, w które wpisują się cele realizowane w formule ZIT

Cel Strategii ZIT BOF	Wskaźnik	Wartość bazowa (2012)	Wartość osiągnięta (2022)	Wartość docelowa (2023)
OŚ PRIORYTETOWA I: WZMOCNIENIE POTENCJAŁU I KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI REGIONU				
DZIAŁANIE 1.4. PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA				
Cel 1. Atrakcyjność inwestycyjna	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB (w %)	6,5	7,8 ^a	11,10
OŚ PRIORYTETOWA III: KOMPETENCJE I KWALIFIKACJE				
DZIAŁANIE 3.1. KSZTAŁCENIE I EDUKACJA				
Cel 2. Kompetencje do pracy	Odsetek miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS (w %)	82	100	82
DZIAŁANIE 3.3. SZKOLNICTWO ZAWODOWE NA RZECZ KONKURENCYJNOŚCI PODLASKIEJ GOSPODARKI				
Cel 2. Kompetencje do pracy	Odsetek uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	39	74 ^b	39
OŚ PRIORYTETOWA VIII: INFRASTRUKTURA DLA USŁUG UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ				
DZIAŁANIE 8.2. UZUPEŁNIENIE DEFICYTÓW W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ I SZKOLENIOWEJ				
Cel 2. Kompetencje do pracy	Udział dzieci w wieku 3-4 lata objętych wychowaniem przedszkolnym (przedszkola, punkty i zespoły przedszkolne) (w %)	56,7	88,9	66,0
	Zdawalność egzaminów zawodowych – zasadnicze szkoły zawodowe (w %)	77,7 ^c	73,45	85,9
	Zdawalność egzaminów zawodowych – technika (w %)	63,6 ^c	80,89	72,6
	Odsetek studiujących na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców) (w %)	24,3 ^d	21,7 ^e	32,9
DZIAŁANIE 8.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Cel 4. Aktywna integracja społeczna	Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem (w %)	10,3 ^d	4,6	9,5
OŚ PRIORYTETOWA V: GOSPODARKA NISKOEMISYJNA				
DZIAŁANIE 5.4. STRATEGIE NISKOEMISYJNE				
Cel 5. Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska	Średnie roczne stężenia pyłu PM10 na stacjach pomiarowych (średnia dla: Białegostoku, Suwałk i Łomży (µg/m ³))	25,93	21,17	22,52

a dane z roku 2021; *b* dane z roku 2020; *c* dane z roku 2014; *d* dane z roku 2013

e od 2014 roku pomiar jest dokonywany wg zmodyfikowanej definicji wskaźnika jako *Odsetek studentów uczelni na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców) – według klasyfikacji ISCED-F 2013*;

Źródło: opracowanie własne na podstawie RPOWP 2014-2020 (marzec 2023 r.) oraz danych Systemu Monitorowania Rozwoju STRATEG, <https://strateg.stat.gov.pl/#/programy/regionalne/70>, luty 2024 r.

Obecnie dostępne są jedynie wstępne szacunki produktu krajowego brutto w przekroju regionów za 2022 roku, stąd podana w tabeli 15 wartość wskaźnika nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB dotyczy roku 2021. W 2021 roku w stosunku do roku 2012 nastąpił wzrost wskaźnika nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB w województwie podlaskim jedynie o ok. 1,3 punktu procentowego, przy czym by osiągnąć wartość docelową z 2023 roku musi nastąpić wzrost jeszcze o 3,3 punkty procentowe. Działania w obszarze gospodarki w województwie, a co za tym idzie w BOF, należy zintensyfikować, co powinno przyczynić się do wzrostu przedsiębiorczości i konkurencyjności podlaskiej gospodarki.

W ramach Celu 2. Kompetencje do pracy do monitorowania działań z funduszu EFS w obszarze wychowania przedszkolnego wykorzystano wskaźnik rezultatu długoterminowego: odsetek miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS (w %) i założono wartość bazową oraz docelową na tym samym poziomie równym 82%. W 2022 roku odsetek miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS wyniósł 100%. Natomiast do monitorowania działań z funduszu EFS w obszarze szkolnictwa zawodowego wykorzystano wskaźnik rezultatu długoterminowego: odsetek uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki i założono wartość bazową oraz docelową na tym samym poziomie równym 39%. W 2022 roku odsetek uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki wyniósł 74%. Oba wskaźniki *long-term* pokazują, że działania w tych obszarach były prawidłowo realizowane.

W ramach Celu 2. Kompetencje do pracy do monitorowania działań w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego zaplanowana wartość wskaźnika: udział dzieci w wieku 3-4 lata objętych wychowaniem przedszkolnym (przedszkola, punkty i zespoły przedszkolne) w woj. podlaskim już w roku 2022 przekroczyła o 22,9 punktu procentowego planowaną do osiągnięcia wartość na rok 2023. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej przyczynia się do wyrównywania szans edukacyjnych, w szczególności dzieci pochodzących z obszarów wiejskich, a także wpływa na aktywność zawodową rodzica/opiekuna sprawującego opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym.

Do monitorowania działań w zakresie infrastruktury szkolnictwa zawodowego zastosowano dwa wskaźniki: zdawalność egzaminów zawodowych (zasadnicze szkoły zawodowe) oraz Zdawalność egzaminów zawodowych (technika). Analiza zmian wskaźników dotyczących zdawalności egzaminów zawodowych jest bardzo utrudniona w związku ze zmianami dotyczącymi sposobu przeprowadzania egzaminów zawodowych i reformą szkolnictwa. Zmiany wskaźnika zdawalności egzaminów zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych i technikach w latach 2014-2022 (tabela 16) wskazujące na pozytywną tendencję w przypadku techników i „stabilizację” – w przypadku zasadniczych szkół zawodowych (obecnie szkół branżowych I stopnia). Działania przyczyniające się do wzrostu jakości i atrakcyjności szkolnictwa zawodowego przynoszą lepsze dostosowanie oferty kształcenia do rzeczywistych potrzeb regionalnego i lokalnych rynków pracy oraz zwiększają szanse na zatrudnienie w wyuczonym zawodzie.

Tabela 16. Zdawalność egzaminów zawodowych w woj. podlaskim w latach 2014-2022

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zdawalność egzaminów zawodowych (zasadnicze szkoły zawodowe)	77,7	66,7	33,3	100	76,3	76,5	66,7	73,57	73,45
Zdawalność egzaminów zawodowych (technika)	63,6	63,9	40	64,1	79,8	76,8	71,2	74,59	80,89

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Systemu Monitorowania Rozwoju STRATEG, <https://strateg.stat.gov.pl/#/programy/regionalne/70>, luty 2024 r.

Od 2014 roku GUS dokonał zmian metodologicznych dotyczących wyznaczania wartości wskaźnika: odsetek studiujących na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców), o czym należy pamiętać w analizach porównawczych (tabela 17). W roku 2014 w województwie podlaskim na kierunkach technicznych i przyrodniczych studiowało 27,2% ogółu studentów i w kolejnych latach do 2016 roku następował wzrost wskaźnika, a od roku 2017 - spadek. W roku 2022 w województwie podlaskim na kierunkach technicznych i przyrodniczych studiowało 21,7% ogółu studentów, czyli o 5,5 punktu procentowego mniej w porównaniu do roku 2014. Utworzenie instytucji popularyzujących naukę i innowacje oraz rozwój innowacyjnych usług dydaktycznych, w długofalowej strategii powinno przyczynić się do kształtowania kompetencji kluczowych, w szczególności dzieci i młodzieży, ale również wzrostu zainteresowania naukami ścisłymi.

Tabela 17. Odsetek studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w woj. podlaskim w latach 2014-2022

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Odsetek studentów uczelni na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców) – według klasyfikacji ISCED-F 2013	27,2	29,2	29,4	27,7	27,2	25,8	24,4	22,6	21,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Systemu Monitorowania Rozwoju STRATEG, <https://strateg.stat.gov.pl/#/programy/regionalne/70>, luty 2024 r.

W ramach Celu 4. Aktywna integracja społeczna wskaźnik rezultatu strategicznego to udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem, którego wartość w 2013 roku w województwie podlaskim wynosiła 10,3%, a w 2022 roku – 4,6% czyli poniżej zaplanowanej do osiągnięcia wartości docelowej na 2023 rok. Należy zatem przyjąć, że wsparcie mające na celu przeciwdziałanie ubóstwu i wzmacnianie procesu włączania społecznego, przyczyniają się do zmniejszenia skali korzystania z pomocy społecznej.

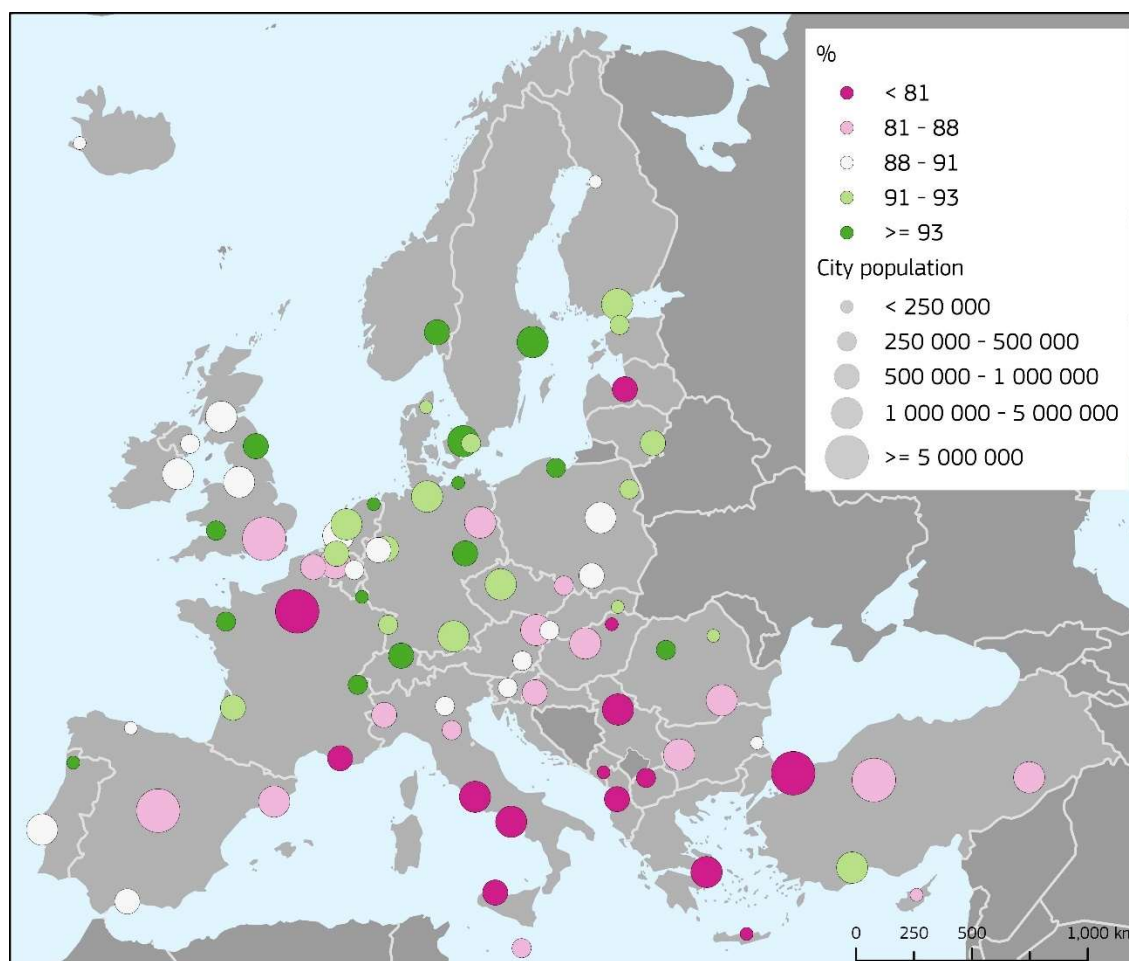
Osiągnięcie Celu 5. Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska związane jest z poprawą jakości powietrza dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych poprzez rozwój niskoemisyjnego publicznego transportu zbiorowego i rowerowego oraz poprawą efektywności energetycznej. Do pomiaru realizacji tego celu zastosowano wskaźnik: średnie roczne stężenia pyłu PM10 na stanowiskach pomiarowych (średnia dla: Białegostoku, Suwałk i Łomży ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) z wartością w 2012 roku wynoszącą $25,93 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i wartością docelową w 2023 r. – $22,52 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W 2022 roku wartość powyższego wskaźnika wynosiła $21,17 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i należy planować działania dotyczące wsparcia ekologicznego transportu publicznego oraz zwiększania efektywności energetycznej infrastruktury, w celu utrzymania tego poziomu.

2.2. Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej BOF w latach 2012-2022

Działania podejmowane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych miały na celu poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. Należy podkreślić, że działania te są uzupełnieniem wielu innych działań i odbywają się w określonych warunkach w szerszym otoczeniu, jak województwo i cały kraj. Niewątpliwie negatywny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy przyniosła pandemia COVID-19, jak również sytuacja na granicy polsko-białoruskiej i wybuch wojny na Ukrainie, co najprawdopodobniej będzie widoczne w wartościach wskaźników od 2020 roku. W podrozdziale 2.1. dokonano analizy wskaźników dotyczących realizacji projektów (wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego) wpisanych do *Strategii ZIT BOF (wersji 8)*, a uzupełnieniem jest analiza wskaźników dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej BOF przedstawiona w niniejszym podrozdziale. Wskaźniki monitorowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w BOF w latach 2012-2022 prezentuje tabela 19. Tabela ta zawiera listę wskaźników wybranych do monitorowania rozwoju społeczno-gospodarczego BOF na podstawie diagnozy zawartej w *Strategii ZIT BOF*. Poprawę (wzrost w przypadku stymulanty, spadek w przypadku destymulanty) wartości wskaźnika w roku 2022 względem roku poprzedniego oznaczono w tabeli w kolumnie *Ocena kierunku zmian* symbolem koła w kolorze zielonym, natomiast pogorszenie (spadek w przypadku stymulanty, wzrost w przypadku destymulanty) wartości wskaźnika w roku 2022 względem roku poprzedniego oznaczono w tabeli symbolem koła w kolorze czerwonym. W dalszej części podrozdziału przeprowadzona została analiza obszarów, w których występują wskaźniki oznaczone kołem w kolorze czerwonym.

Zanim zostanie przeprowadzona analiza wskaźników ze *Strategii ZIT BOF* dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej BOF, przedstawione zostaną informacje z raportu *Report On The Quality Of Life In European Cities 2023*. Raport ten prezentuje badania jakości życia w 83 miastach europejskich, wśród których znalazły się cztery polskie miasta: Warszawa, Gdańsk, Kraków oraz Białystok. W badaniu tym pomiar jakości życia był oparty na satysfakcji z życia i ogólnym samopoczuciu mieszkańców miast. Odsetek mieszkańców Białegostoku zadowolonych z miasta, w którym mieszkają wynosi prawie 91%, co plasuje Białystok na 30 miejscu wśród 83 miast objętych badaniem (na pierwszym miejscu znajduje się Zurych, w którym około 97% mieszkańców jest zadowolonych z życia w swoim mieście, a na ostatnim plasuje się Palermo, z około 61% mieszkańców zadowolonych z życia w swoim mieście). Wśród czterech polskich miast, najwięcej mieszkańców jest zadowolonych z życia w swoim mieście w Gdańsku, następnie w Białymstoku i Warszawie, a najmniej – w Krakowie.

Mapa 2. Odsetek mieszkańców zadowolonych z życia w swoim mieście w 83 europejskich miastach

Źródło: *Report On The Quality Of Life In European Cities 2023*, s. 14, https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/maps/quality-of-life_en.

Zbadano również, czy mieszkańcy uważają, że ich miasto jest dobrym miejscem do życia dla czterech grup mieszkańców: imigrantów z innych krajów (74. lokata Białegostoku), osób LGBTIQ (76. lokata Białegostoku), rodzin z małymi dziećmi (19. lokata Białegostoku) i osób starszych (8. lokata Białegostoku). W powyższym badaniu dokonano również analizy poszczególnych aspektów jakości życia: bezpieczne i spójne miasto, sytuacja zawodowa, mieszkaniowa i materialna, poruszanie się po mieście, kultura i rekreacja, służba zdrowia w mieście i zdrowie mieszkańców oraz postrzeganie przez mieszkańców jakość lokalnej administracji publicznej. Ogólne wyniki można prześledzić w publikacji *Report On The Quality Of Life In European Cities 2023*. Szczególną uwagę należy zwrócić na stronę zawodową i materialną jakości życia mieszkańców Białegostoku na tle miast europejskich. Odsetek mieszkańców stwierdzających, że w Białymstoku można łatwo znaleźć dobrą pracę wynosi 23,2%, co plasuje miasto na 73 miejscu wśród wszystkich badanych. Mieszkańcy Białegostoku nie są też nazbyt zadowoleni ze swojej sytuacji materialnej (41 lokata). Wyniki analizowanego badania jakościowego potwierdzają również wskaźniki poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w BOF.

W Białostockim Obszarze Funkcjonalnym następują niekorzystne zmiany w sytuacji demograficznej. W 2022 roku w stosunku do roku poprzedniego nastąpiło znacznie mniejszy wzrost liczby ludności niż we wcześniejszych latach. W 2022 r. BOF zamieszkiwało 424 808 osób, czyli o 0,18% (781 osób) więcej niż w 2021 r. W 2022 r. liczba ludności BOF stanowiła 37,2% ogółu mieszkańców Podlasia, czyli o 2,5 pp. więcej niż w 2014 r. Największy przyrost ludności w roku 2022 w porównaniu do roku 2021 nastąpił w gminach: Wasilków (wzrost o 3,16% czyli o 623 os.), Supraśl (wzrost o 2,54% czyli o 438 os.) oraz Choroszcz (wzrost o 2,47%, czyli o 425 os.). W stolicy województwa liczba ludności zmalała o 0,28% (czyli o 813 os.), a kolejne gminy ze spadkiem ludności to: Łapy (spadek o 1,08%, czyli o 224 os.) i Czarna Białostocka (spadek o 1,13%, czyli o 123 os.). Należy zaznaczyć, że gminy Czarna Białostocka i Łapy są to gminy najdalej położone od Białegostoku, w których niekorzystny spadekowy trend demograficzny utrzymywał się również w poprzednich latach.

Tabela 18. Ludność BOF w 2021 i 2022 roku

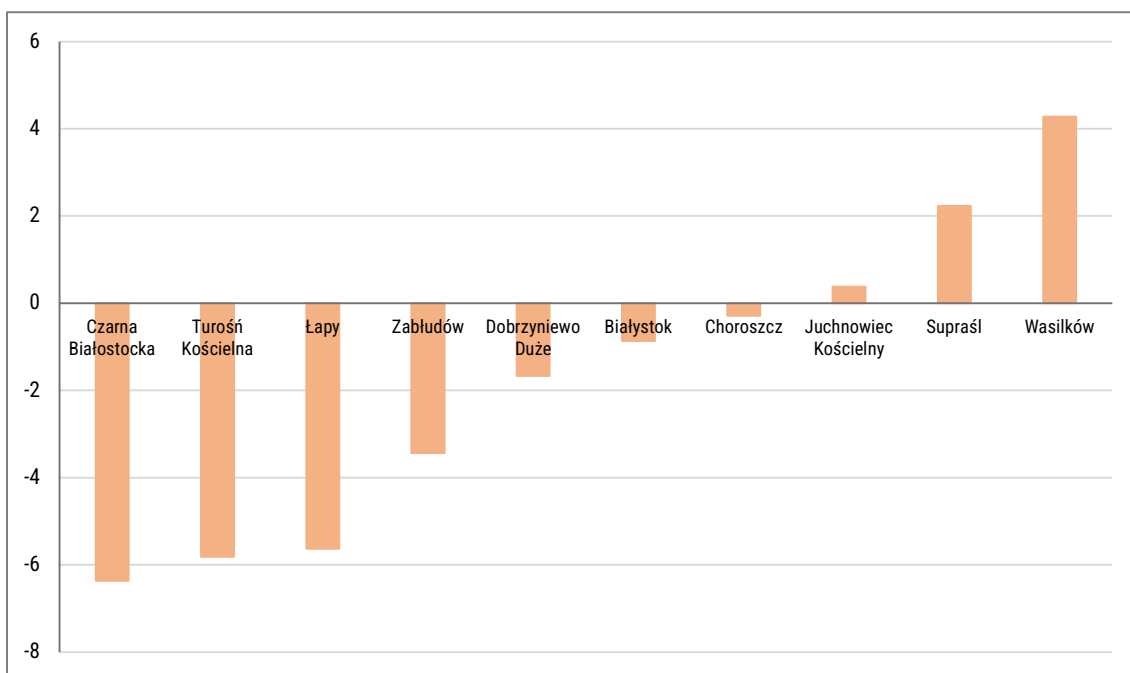
Jednostka terytorialna	Ludność w osobach		Zmiana ludności w 2022 r w stosunku do 2021 r. (w %)
	2021	2022	
Białystok	293 413	292 600	-0,28%
Choroszcz	17 183	17 608	2,47%
Czarna Białostocka	10 887	10 764	-1,13%
Dobrzyniewo Duże	10 082	10 222	1,39%
Juchnowiec Kościelny	18 102	18 264	0,89%
Łapy	20 696	20 472	-1,08%
Supraśl	17 260	17 698	2,54%
Turośń Kościelna	6 835	6 899	0,94%
Wasilków	19 738	20 361	3,16%
Zabłudów	9 831	9 920	0,91%
BOF	424 027	424 808	0,18%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl, luty 2024 r.

W latach 2014-2022 w Polsce i w województwie podlaskim utrzymywał się ujemny przyrost naturalny, zaś w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym do roku 2019 przyrost naturalny na 1000 mieszkańców był dodatni, ale już od roku 2020 – ujemny. W 2022 roku w BOF przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wyniósł -0,95 os. na 1000 mieszkańców. Przyrost naturalny w poszczególnych gminach BOF charakteryzuje się zróżnicowaniem, przy czym w 2022 roku tylko w trzech gminach przyrost naturalny był dodatni – w Gminie Wasilków 4,28 os. na 1000 mieszkańców, w Gminie Supraśl – 2,23 os. na 1000 mieszkańców oraz w Gminie Juchnowiec Kościelny – 0,38 os. na 1000 mieszkańców. W pozostałych gminach przyrost naturalny był ujemny od -0,29 os. na 1000 mieszkańców w Gminie Choroszcz do -6,37 os. na 1000 mieszkańców w Gminie Czarna Białostocka (wykres 8).

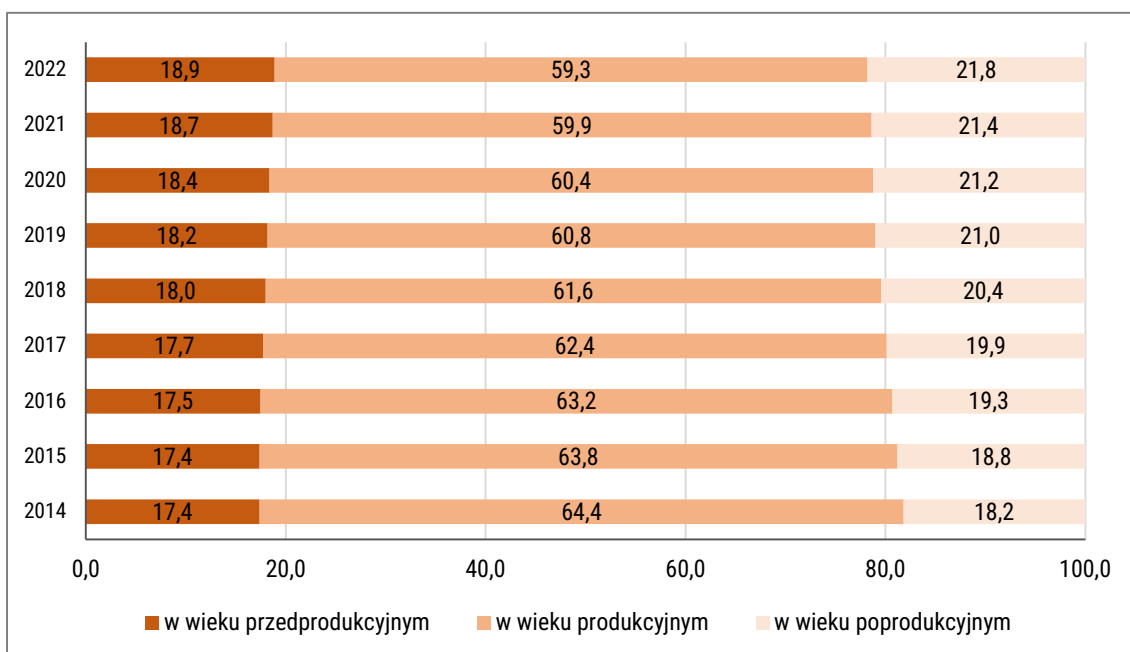

Wykres 8. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminach Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, luty 2024 r.

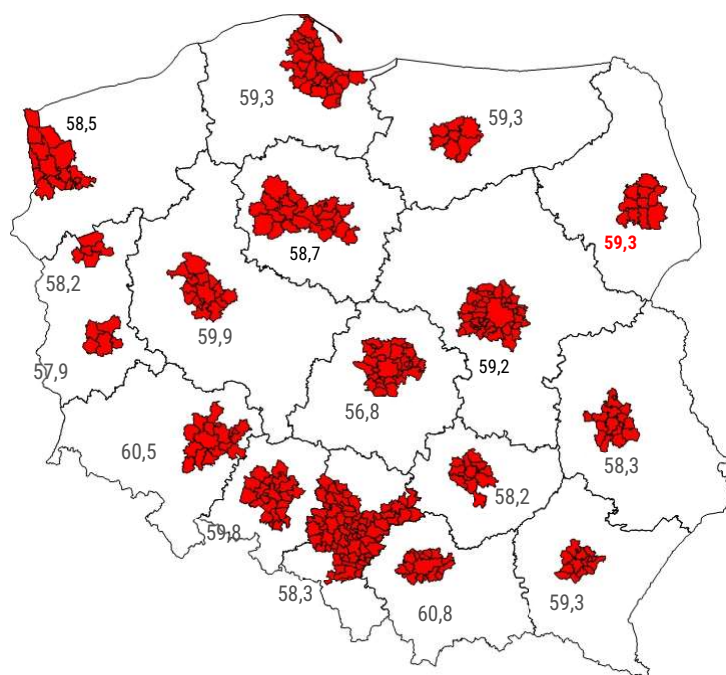
Wykres 9. Struktura ludności (w %) według grup wieku: przedprodukcyjnego, produkcyjnego (kobiety 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat) i poprodukcyjnego w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym w latach 2014-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, luty 2024 r.

W Białostockim Obszarze Funkcjonalnym w obszarze demografii zachodzą również niekorzystne zmiany w strukturze ekonomicznej ludności (wykres 9). W 2014 roku w BOF grupa osób w wieku produkcyjnym (kobiety: 18-59 lat, mężczyźni: 18-64 lat) stanowiła 64,4% ogółu mieszkańców BOF, natomiast w 2022 roku jest to już tylko 59,3%. Nadal największy udział w strukturze stanowi ludność w wieku produkcyjnym, jednak wskaźniki obciążenia demograficznego wykazują niekorzystne zmiany struktury ludności, co oznacza, że na terenie BOF postępuje proces starzenia się społeczeństwa. Analogiczne procesy można zaobserwować w całej Polsce, w tym w obszarach funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (mapa 3).

Mapa 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ogółu ludności (w %) w MOF OW w Polsce w 2022 r.

Wyszczególnienie	Udział ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ogółu ludności (w %)
ZIT Kraków	60,8
ZIT Wrocław	60,5
ZIT Poznań	59,9
ZIT Opole	59,8
ZIT Rzeszów	59,3
ZIT Gdańsk-Gdynia-Sopot	59,3
ZIT Olsztyn	59,3
ZIT Białystok	59,3
ZIT Warszawa	59,2
ZIT Bydgoszcz-Toruń	58,7
ZIT Szczecin	58,5
ZIT Lublin	58,3
ZIT Katowice	58,3
ZIT Kielce	58,2
ZIT Gorzów Wielkopolski	58,2
ZIT Zielona Góra	57,9
ZIT Łódź	56,8

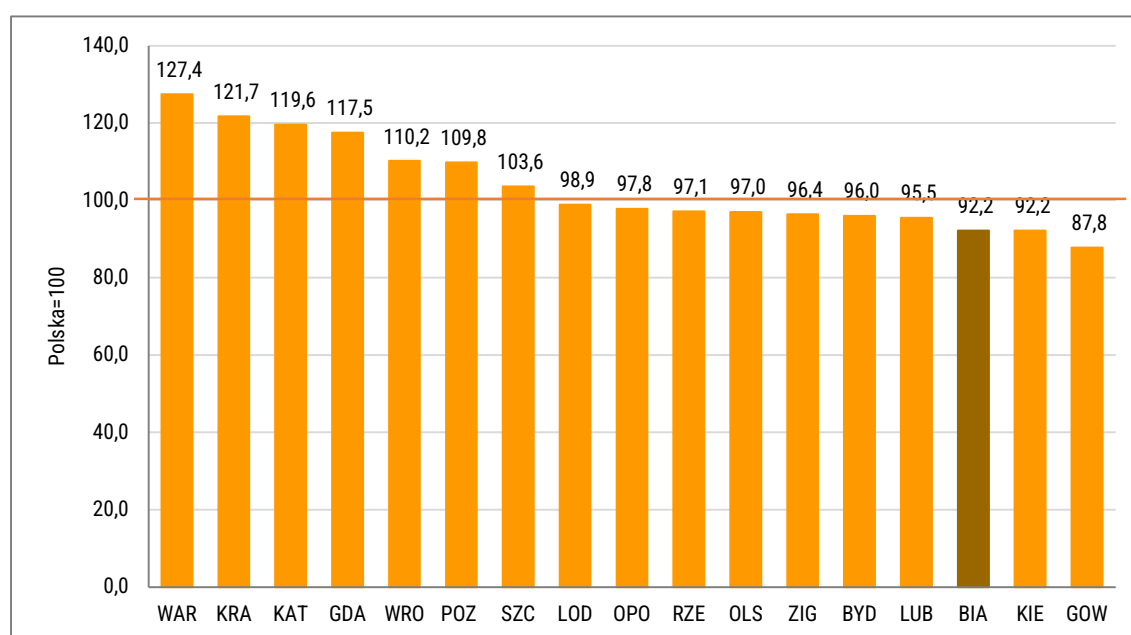
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych 19 lutego 2024 r. przez Urząd Statystyczny w Białymstoku.

Wśród wskaźników monitorowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w obszarze aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości mieszkańców (tabela 19) jedynie w przypadku wskaźników: liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w województwie podlaskim oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) w Białymstoku, nie nastąpiły pozytywne zmiany. W BOF liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON od roku 2014 systematycznie wzrasta i w 2022 roku wynosiła 1308 podmiotów na 10 tys. mieszkańców, przy czym wartość ta była prawie o połowę mniejsza niż w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym. Liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. mieszkańców w województwie podlaskim w 2022 r. zmniejszyła się, przy czym spadek ten był nieznaczny. Niestety choć następuje wzrost wartości wielu

wskaźników w obszarze aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości w województwie podlaskim oraz w BOF, to tempo wzrostu jest niezadawalające, ponieważ nie przekłada się to na poprawę pozycji na tle kraju.

Głównie obecność prężnie działających firm oraz co za tym idzie, wysokie zarobki, mogłyby zachęcić młodych ludzi do pozostania w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym. Niestety wartość wskaźnika przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) w Białymstoku jest jedną z najniższych wśród miast wojewódzkich, które są rdzeniami miejskich obszarów funkcjonalnych (wykres 10).

Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) w rdzeniach MOF OW w Polsce⁴ w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, luty 2024 r.

Relatywnie niskie dochody mieszkańców województwa podlaskiego sprawiają, że w województwie wzrasta wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. Wskaźnik ten wskazuje procent osób, których dochód ekwiwalentny do dyspozycji (po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych) jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji i jest wyznaczany z wykorzystaniem danych z Europejskiego badania dochodów i wa-

⁴ Symbole podane na wykresie oznaczają: BIA – Białystok, BYD – Bydgoszcz, GDA – Gdańsk, GOW – Gorzów, KAT – Katowice, KIE – Kielce, KRA – Kraków, LUB – Lublin, LOD – Łódź, OLS – Olsztyn, OPO – Opole, POZ – Poznań, RZE – Rzeszów, SZC – Szczecin, WAR – Warszawa, WRO – Wrocław, ZIG – Zielona Góra. Powyższe skróty są stosowane w całym dokumencie.

runków życia ludności (EU-SILC). W województwie podlaskim w 2022 roku wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wynosił 23,4% i był wyższy o 4,6 punktu procentowego niż w 2019 roku.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na terenie miasta Białystok są zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów i rozproszone źródła emisji z sektora komunalno-bytowego. Dużym problemem, zarówno w Białymstoku, jak i w gminach wchodzących w skład BOF, jest emisja zanieczyszczeń z ogrzewania domów indywidualnych, np. za pomocą pieców fizycznych, kotłów opalanych węglem złej jakości, drewnem, a szczególnie produktami kwalifikowanymi jako odpady (płyty wiórowe itp.). Emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzi także z energetyki zawodowej (miasto Białystok) i energetyki ciepłej (Białystok, Łapy, Czarna Białostocka) oraz dużych zakładów zlokalizowanych głównie na obszarze miasta Białystok i pozostałych gmin BOF. Największa ilość zanieczyszczeń przemysłowych powietrza na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego powstaje w mieście Białystok i w 2022 roku wyniosła 0,54 ton na km² dla zanieczyszczeń pyłowych (spadek do roku poprzedniego) i 7 957 ton na km² dla zanieczyszczeń gazowych (spadek do roku poprzedniego).

Powyższa analiza wskazuje na dalszą potrzebę wsparcia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, aby nie zachodziły niekorzystne procesy demograficzne oraz obszar stawał się bardziej atrakcyjny inwestycyjnie i otwarty na współpracę wewnętrzną i zewnętrzną, o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, opartej w znacznym stopniu na kapitale ludzkim o wysokich specjalistycznych kompetencjach do pracy, zapewniający wysoki poziom i jakość życia, w tym dobry stan środowiska naturalnego.

Tabela 19. Wskaźniki monitorowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w BOF w latach 2012-2022

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Źródło danych	Jednostka terytorialna	Zakładany trend	Ocena kierunku zmian
1.	Przyrost naturalny	osoby na 1000 mieszkańców	1,43	0,68	1,30	1,20	1,88	2,52	2,11	2,01	-0,05	-2,13	-0,95	obliczenia z danych GUS	BOF	↑	
2.	Udział ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ogółu ludności	%	65,40	64,90	64,41	63,83	63,22	62,38	61,59	60,82	60,16	59,88	59,30	obliczenia z danych GUS	BOF	↑	
3.	Liczba podmiotów gospodarczych	jednostek gosp. na 10 000 mieszkańców	1025	1048	1073	1092	1104	1 121	1 142	1 158	1 206	1 253	1 308	obliczenia z danych GUS	BOF	↑	
4.	Liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego	jednostek gosp. na 10 000 mieszkańców	1,51	1,53	1,53	1,65	1,78	1,60	2,20	2,00	2,00	2,5	2,4	GUS	woj. podlaskie	↑	
5.	Wskaźnik bezrobocia liczony jako liczba bezrobotnych w relacji do osób w wieku produkcyjnym	%	8,8	9,1	7,9	7,1	6,1	5,0	4,5	4,0	5,2	4,6	4,0	obliczenia z danych GUS	BOF	↓	
6.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	93,3	93,5	92,6	92,6	92,5	92,0	90,9	91,6	92,8	94,2	92,2	GUS	Białystok	↑	
7.	Produkcja sprzedana przemysłu (podmioty o liczbie pracujących powyżej 9)	zł na mieszkańca	11 280	10 532	9 628	9 389	10 724	11 279	11 650	12 657	12 996	15 517	19 140	GUS	Białystok	↑	
8.	Produkcja sprzedana przemysłu	zł na mieszkańca	16 323	17 493	18 372	18 435	19 484	23 322	24 181	27 129	28 212	33 119	44 021	GUS	woj. podlaskie	↑	
9.	Nakłady na działalność innowacyjną przypadające na jedno przedsiębiorstwo przemysłowe, które poniosło nakłady na tego typu działalność	tys. zł na przedsiębiorstwo	3 640	b.d.	2 674,5	3 563,7	3 962,6	3 645,1	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	GUS	woj. podlaskie	↑	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Źródło danych	Jednostka terytorialna	Zakładany trend	Ocena kierunku zmian
10.	Nakłady na działalność innowacyjną przypadające na jedno przedsiębiorstwo z sektora usług, które poniosło nakłady na tego typu działalność	tys. zł na przedsiębiorstwo	314	b.d.	519,7	381,1	656,8	60,9	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	GUS	woj. podlaskie	↑	
11.	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach na 1 osobę aktywną zawodowo	zł na osobę	1 036	670	540	729	851	670	552	1 729	1 020	941	1 083	GUS	woj. podlaskie	↑	
12.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach	zł na mieszkańca	1 975	1 827	2 353	2 684	2 118	2 650	2 922	2 932	3 099	3 938	4 321	GUS	woj. podlaskie	↑	
			2 874	2 721	3 401	3 516	2 363	2 739	2 736	2 663	2 906	3 710	4 629	GUS	Białystok	↑	
13.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	21,2	21,6	21,7	22,0	22,1	22,2	22,4	22,5	22,6	22,6	22,9	obliczenia z danych GUS	BOF	↑	
14.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem według ustawowej granicy ubóstwa	%	10,7	17,6	18	13,4	14,7	16,6	15,9	15,7	b.d.	b.d.	b.d.	GUS	woj. podlaskie	↓	
	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych		b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	18,8	22,9	19,6	23,4	GUS	woj. podlaskie	↓
15.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych	t na km ²	1,26	1,21	1,11	1,29	1,27	0,76	0,45	0,57	0,51	0,55	0,54	GUS	Białystok	↓	
16.	Emisja zanieczyszczeń gazowych	t na km ²	7 442	8 282	8 914	9 029	8 526	6 975	6 660	7 778	8 347	8 871	7 957	GUS	Białystok	↓	

Znak b.d. oznacza brak danych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Strategii ZIT BOF za 2022 r., s. 57-58 oraz danych GUS Banku Danych Lokalnych, www.bdl.stat.gov.pl, luty 2024 r.

2.3. Informacje o sytuacji finansowej gmin BOF w latach 2020-2022

W *Raportach z realizacji Strategii ZIT BOF* informacje o sytuacji finansowej gmin BOF przedstawiane są w okresach obejmujących trzy poprzedzające lata, stąd w niniejszej części *Raportu* zaprezentowane zostały podstawowe informacje o sytuacji finansowej w latach 2020-2022 (tabela 20, tabela 21 i tabela 22). Dobra sytuacja finansowa sektora samorządowego jest niezbędnym warunkiem do zrealizowania planowanych przedsięwzięć w ramach ZIT, ponieważ gmina musi wygospodarować środki z przeznaczeniem na wkład własny.

Analogicznie jak w latach wcześniejszych, również w 2022 roku najwyższym poziomem dochodów ogółem i wydatków ogółem na 1 mieszkańca w gminach BOF charakteryzowało się Miasto Białystok i wynosiły one odpowiednio – 7 952,03 zł i 7 905,86 zł. Natomiast w 2022 roku najniższe dochody ogółem na 1 mieszkańca były w Gminie Wasilków na poziomie 5 096,32 zł, a najniższe wydatki ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Choroszcz – 4 989,66 zł. W 2022 roku w czterech gminach: Białystok, Choroszcz, Czarna Białostocka i Zabłudów dochody ogółem na 1 mieszkańca były wyższe od wydatków, natomiast w pozostałych gminach BOF dochody ogółem na 1 mieszkańca były niższe od wydatków (wykres 11).

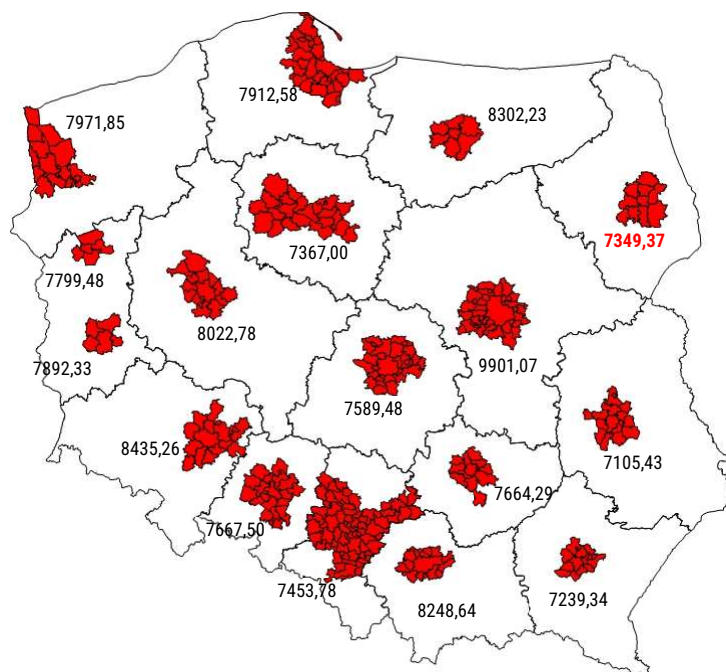
Wykres 11. Dochody i wydatki ogółem budżetu gmin BOF na 1 mieszkańca w zł w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, www.bdl.stat.gov.pl, luty 2024.

W 2022 roku Białostocki Obszar Funkcjonalny w porównaniu do Miejskich Obszarów Funkcjonalnych Ośrodków Wojewódzkich w Polsce miał dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca wyższe jedynie od dwóch Związków ZIT – ZIT Lublin i ZIT Rzeszów, natomiast wydatki – od jednego – ZIT Bydgoszcz-Toruń. Należy zwrócić uwagę, że dochody na 1 mieszkańca w BOF stanowią 74,2% najwyższej wartości tego wskaźnika w ZIT Warszawa, a wydatki na 1 mieszkańca w BOF stanowią 74,7% najwyższej wartości tego wskaźnika w ZIT Warszawa (mapy 4. i 5.).

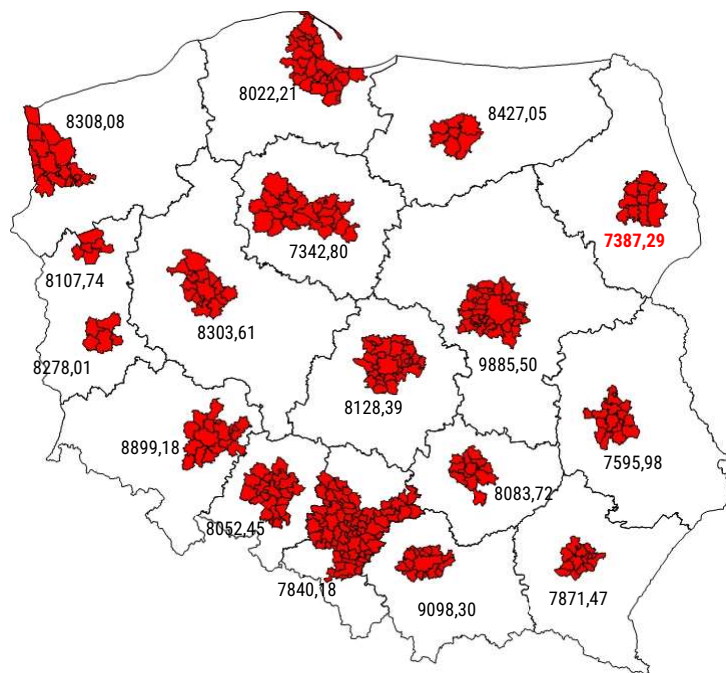
Mapa 4. Dochody gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł w MOF OW w Polsce w 2022 r.

Wyszczególnienie	Dochody na 1 mieszkańca w zł
ZIT Warszawa	9901,07
ZIT Wrocław	8435,26
ZIT Olsztyn	8302,23
ZIT Kraków	8248,64
ZIT Poznań	8022,78
ZIT Szczecin	7971,85
ZIT Gdańsk-Gdynia-Sopot	7912,58
ZIT Zielona Góra	7892,33
ZIT Gorzów Wielkopolski	7799,48
ZIT Opole	7667,50
ZIT Kielce	7664,29
ZIT Łódź	7589,48
ZIT Katowice	7453,78
ZIT Bydgoszcz-Toruń	7367,00
ZIT Białystok	7349,37
ZIT Rzeszów	7239,34
ZIT Lublin	7105,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych 19 lutego 2024 r. przez Urząd Statystyczny w Białymstoku.

Mapa 5. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł w MOF OW w Polsce w 2022 r.

Wyszczególnienie	Wydatki na 1 mieszkańca w zł
ZIT Warszawa	9885,50
ZIT Kraków	9098,30
ZIT Wrocław	8899,18
ZIT Olsztyn	8427,05
ZIT Szczecin	8308,08
ZIT Poznań	8303,61
ZIT Zielona Góra	8278,01
ZIT Łódź	8128,39
ZIT Gorzów Wielkopolski	8107,74
ZIT Kielce	8083,72
ZIT Opole	8052,45
ZIT Gdańsk-Gdynia-Sopot	8022,21
ZIT Rzeszów	7871,47
ZIT Katowice	7840,18
ZIT Lublin	7595,98
ZIT Białystok	7387,29
ZIT Bydgoszcz-Toruń	7342,80

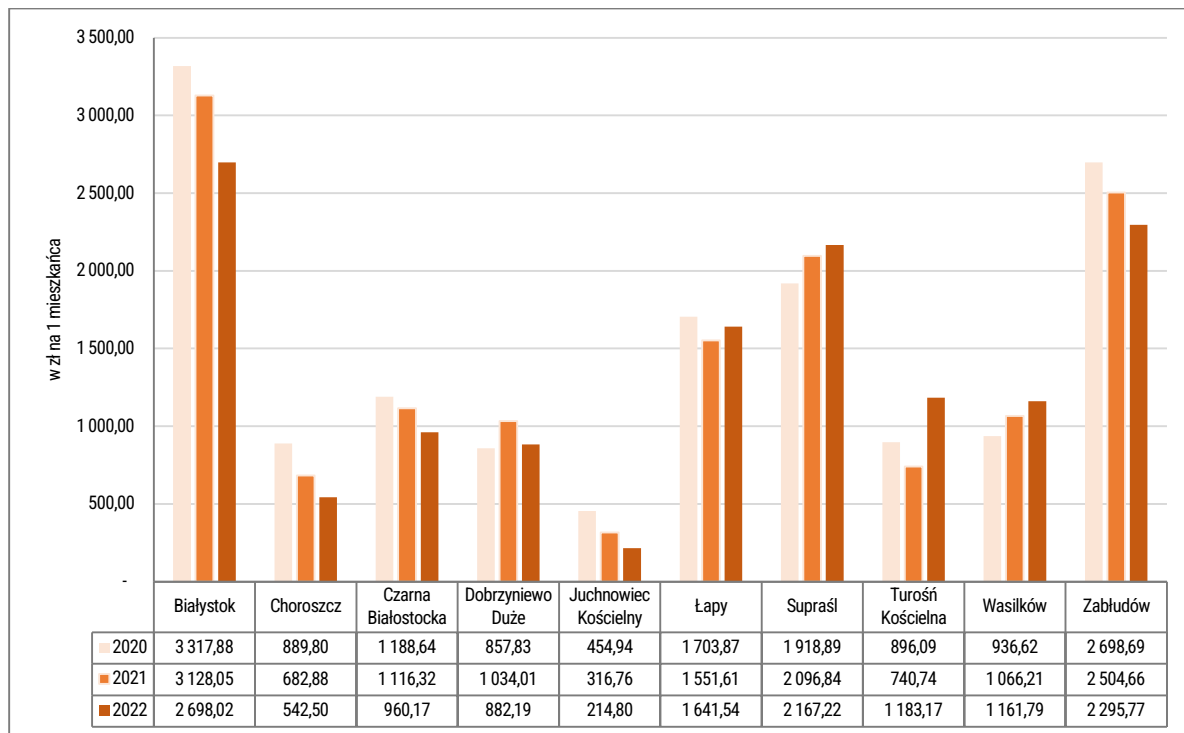
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych 19 lutego 2024 r. przez Urząd Statystyczny w Białymstoku.

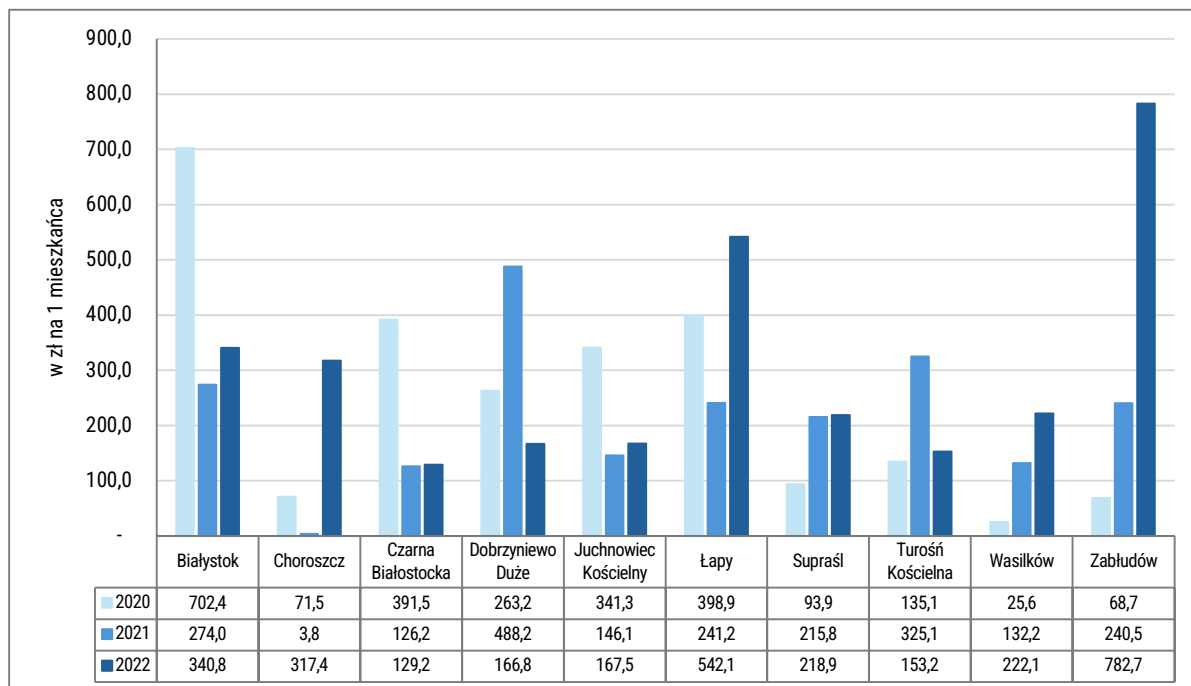
Jednym z elementów dochodów gminy są dochody własne, których wysoki poziom i jednocześnie wysoki udział w dochodach ogółem świadczy o zamożności jednostki samorządu terytorialnego i wskazuje na zdolność do samofinansowania. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem gmin BOF w 2022 r. wyniósł średnio 52,0% (od 33,5% w gminie Łapy do 57,4% w gminie Choroszcz). Na dochody własne gminy składają się między innymi wpływy z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT). Na wykresach 14 i 15 można przeanalizować, jak zmieniały się udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych oraz prawnych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2013-2022. W latach 2013-2022 w gminach BOF udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, w tym podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) na 1 mieszkańca miał tendencję wzrostową, z wyraźnie zaznaczonym spadkiem w 2020 roku (z wyjątkiem gmin: Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże i Zabłudów), co jest prawdopodobnie wynikiem zmian w przepisach prawnych w 2019 r., czyli wprowadzenia zerowego PIT dla osób do 26 roku życia i obniżenia stawki podatku.

Zobowiązania gmin BOF zmalały z poziomu 1 142,31 mln zł w 2020 roku do 949,13 mln zł w 2022 roku, czyli nastąpił spadek o 16,9%. W 2020 roku kwota długu w gminach BOF była najwyższa w latach 2014-2022. Kwota długu na 1 mieszkańca była najwyższa w Mieście Białystok w roku 2020 i wynosiła 3 317,88 zł, natomiast najniższa w Gminie Juchnowiec Kościelny – 214,80 zł w 2022 r. (wykres 12). Wskaźnik zadłużenia liczony jako stosunek kwoty długu do dochodów ogółem w gminach BOF w 2022 roku wyniósł 30,4% i był niższy o 8,9 punktu procentowego niż w 2020 roku. Najwyższą wartość w 2022 roku wskaźnik zadłużenia osiągnął w Gminie Supraśl (37,18%), a najniższą w Gminie Juchnowiec Kościelny (3,51%).

Realizacja inwestycji finansowanych ze wsparciem funduszy unijnych ma istotny wpływ na rozwój Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. W latach 2020-2022 gminy BOF pozyskały maksimum środków unijnych w 2020 roku – 233,2 mln zł (550,2 zł na 1 mieszkańca), natomiast minimum – w 2021 roku – 105,3 mln zł (248,4 zł na 1 mieszkańca). W latach 2020-2022 realizowane były jeszcze projekty w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020 i dopiero rozpoczęła się realizacja projektów w ramach perspektywy finansowej 2021-2027. Zróżnicowanie wykorzystania środków unijnych przez poszczególne gminy BOF oraz w poszczególnych latach było znaczne. W latach 2020-2022 najniższy poziom środków na finansowanie zadań z udziałem UE na 1 mieszkańca wystąpił w roku 2021 w Gminie Choroszcz i wyniósł 3,8 zł, zaś najwyższy w 2022 roku w Gminie Zabłudów – 782,7 zł (wykres 13). Dzięki między innymi środkom z Unii Europejskiej Białostocki Obszar Funkcjonalny staje się atrakcyjnym miejscem do pracy i życia.

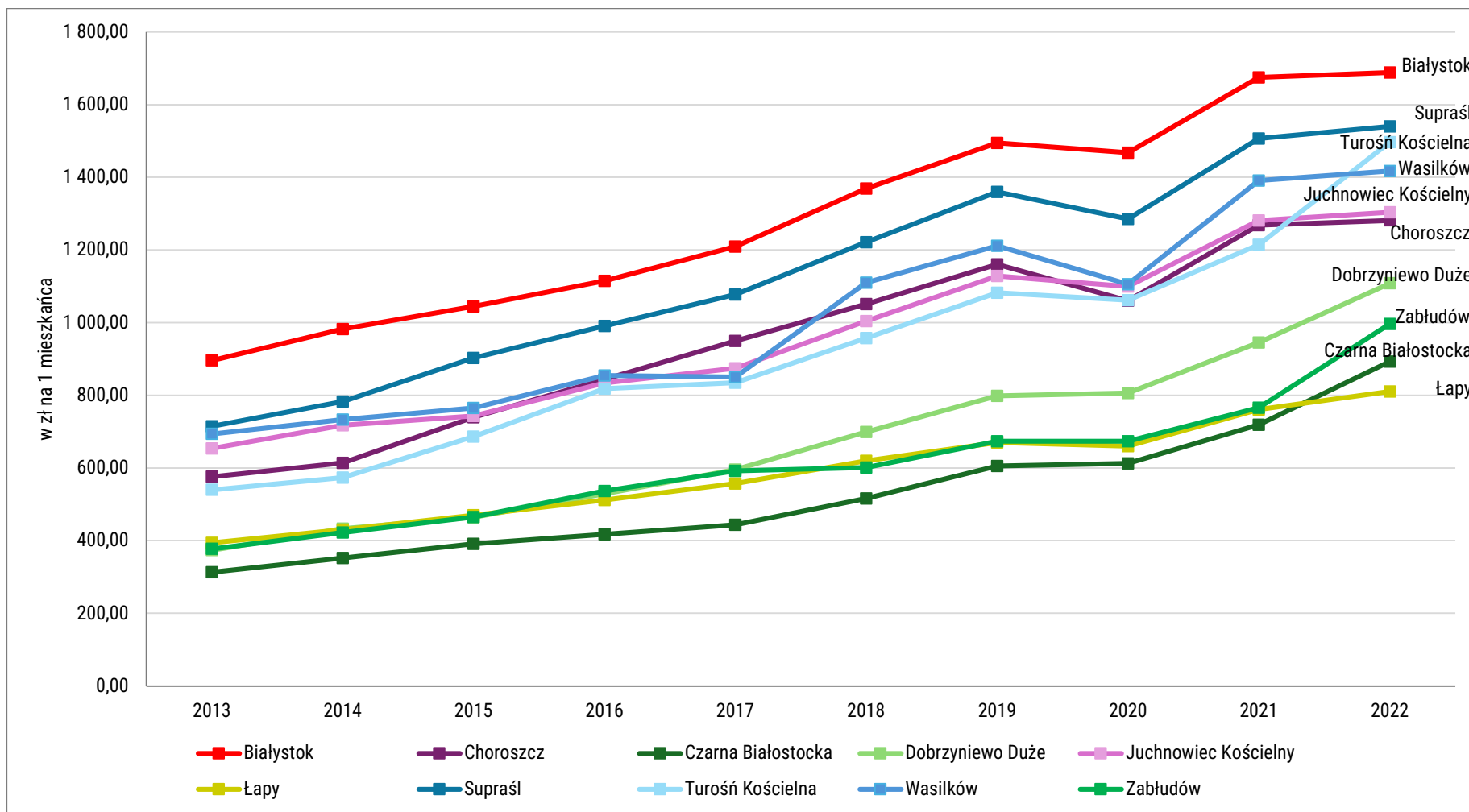
Wykres 12. Kwota długu w zł na 1 mieszkańca gmin BOF w latach 2020-2022.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl oraz Wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego, <https://www.gov.pl/web/finanse/wieloletnia-prognoza-finansowa6>, luty 2024 r.

Wykres 13. Poziom środków na finansowanie zadań z udziałem UE na 1 mieszkańca w latach 2020-2022.

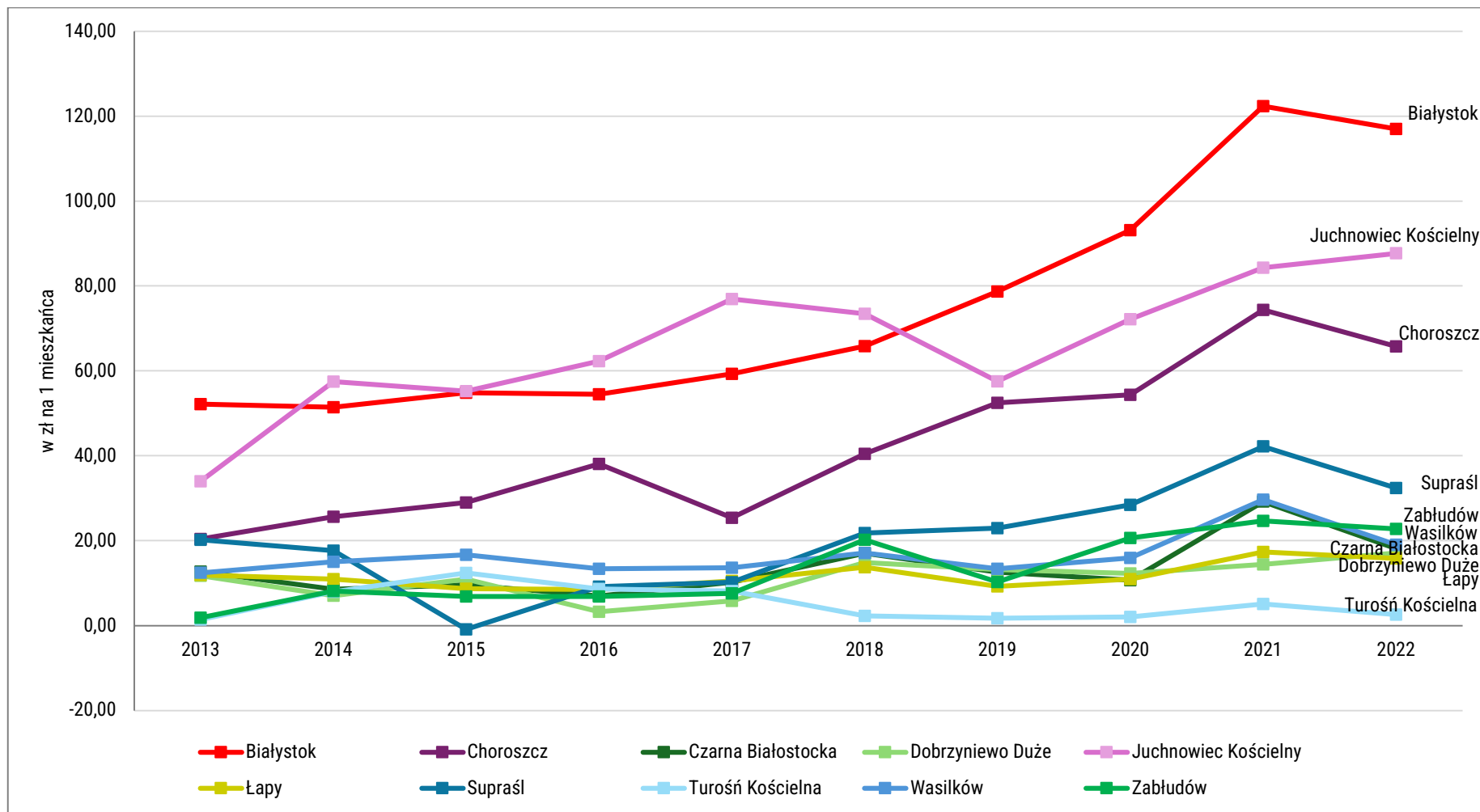
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, luty 2024 r.

Wykres 14. Udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, styczeń 2024 r.

Wykres 15. Udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, styczeń 2024 r.

Tabela 20. Podstawowe informacje o sytuacji finansowej gmin wchodzących w skład BOF w latach 2020-2022.

Jednostka terytorialna	Lata	Dochody ogółem	Dochody własne	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem	Wynik budżetu	Kwota długu	Wskaźnik zadłużenia liczony jako stosunek kwoty długu do dochody ogółem
		w zł	w zł	w zł	w zł	w %	w zł	w zł	w %
Białystok	2020	2 240 105 245,83	1 021 239 827,68	2 274 312 944,53	345 817 537,93	15,0%	-34 207 698,70	979 776 658,88	43,74%
	2021	2 370 806 237,99	1 165 293 669,62	2 234 834 597,32	199 336 290,69	8,7%	135 971 640,67	920 055 852,00	38,81%
	2022	2 330 167 240,57	1 250 798 890,71	2 316 639 348,88	224 649 187,36	9,4%	13 527 891,69	790 596 278,21	33,93%
Choroszcz	2020	78 656 777,87	44 238 569,06	77 810 435,25	18 753 733,33	24,1%	846 342,62	14 864 170,27	18,90%
	2021	86 849 950,67	46 879 926,31	75 955 776,09	12 125 331,88	16,0%	10 894 174,58	11 618 571,59	13,38%
	2022	96 208 690,21	55 190 116,85	86 226 352,03	17 272 105,80	20,0%	9 982 338,18	9 375 000,00	9,74%
Czarna Białostocka	2020	57 599 784,73	22 311 489,69	55 534 683,67	14 546 109,27	26,2%	2 065 101,06	13 209 333,32	22,93%
	2021	61 541 120,60	26 765 640,13	57 928 094,44	12 369 086,66	21,4%	3 613 026,16	12 284 000,04	19,96%
	2022	63 640 000,56	25 612 978,36	61 793 274,92	13 640 516,15	22,1%	1 846 725,64	10 405 333,32	16,35%
Dobrzyniewo Duże	2020	54 800 179,49	21 762 602,81	59 567 545,97	13 758 125,31	23,1%	-4 767 366,48	8 465 920,00	15,45%
	2021	66 107 002,68	25 000 878,60	58 439 498,97	7 779 231,46	13,3%	7 667 503,71	10 364 940,00	15,68%
	2022	61 769 480,34	26 954 347,10	71 366 281,12	15 833 290,25	22,2%	-9 596 800,78	8 963 960,00	14,51%
Juchnowiec Kościelny	2020	98 592 843,37	47 385 749,96	92 097 143,89	21 825 526,54	23,7%	6 495 699,48	8 009 718,00	8,12%
	2021	103 492 064,94	50 818 150,11	89 672 065,37	12 433 622,80	13,9%	13 819 999,57	5 683 332,00	5,49%
	2022	111 397 309,85	53 036 815,11	114 469 877,94	31 106 444,59	27,2%	-3 072 568,09	3 911 110,00	3,51%
Łapy	2020	110 033 663,75	40 024 299,18	102 631 064,03	17 264 956,56	16,8%	7 402 599,72	35 827 216,00	32,56%
	2021	120 225 797,59	46 979 553,61	113 914 017,14	21 573 968,76	18,9%	6 311 780,45	32 271 948,00	26,84%
	2022	134 774 388,06	45 092 475,34	140 630 116,56	36 929 621,91	24,1%	-5 855 728,50	33 845 332,00	25,11%

Jednostka terytorialna	Lata	Dochody ogółem	Dochody własne	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem	Wynik budżetu	Kwota długu	Wskaźnik zadłużenia liczony jako stosunek kwoty długu do dochody ogółem
		w zł	w zł	w zł	w zł	w %	w zł	w zł	w %
Supraśl	2020	88 147 310,75	48 700 379,43	88 025 530,46	20 918 164,71	23,8%	121 780,29	32 270 000,00	36,61%
	2021	101 279 757,13	50 270 399,74	99 581 324,11	22 656 875,23	22,8%	1 698 433,02	35 910 433,48	35,46%
	2022	101 903 676,58	54 032 240,48	109 967 772,89	23 691 578,76	21,5%	-8 064 096,31	37 891 725,94	37,18%
Turośl Kościelna	2020	35 774 294,04	16 662 961,04	35 437 865,81	6 528 871,27	18,4%	336 428,23	6 002 882,62	16,78%
	2021	45 003 620,85	20 075 101,38	39 302 218,76	6 744 527,96	17,2%	5 701 402,09	5 051 138,62	11,22%
	2022	45 104 976,13	24 127 832,08	53 013 561,65	16 512 849,70	31,1%	-7 908 585,52	8 131 894,62	18,03%
Wasilków	2020	88 429 272,80	45 131 410,53	88 000 926,07	10 855 992,28	12,3%	428 346,73	17 688 083,39	20,00%
	2021	109 928 477,06	59 821 716,52	106 695 497,89	21 340 023,86	20,0%	3 232 979,17	20 758 083,39	18,88%
	2022	102 374 876,46	54 265 217,84	112 265 298,85	20 654 001,06	18,4%	-9 890 422,39	23 338 083,39	22,80%
Zabłudów	2020	52 250 692,72	24 701 727,57	52 427 237,12	10 056 819,20	19,2%	-176 544,40	26 193 516,16	50,13%
	2021	63 564 750,24	28 493 006,54	54 500 843,10	9 125 712,29	16,7%	9 063 907,14	24 463 000,00	38,49%
	2022	72 127 083,61	32 791 730,04	69 194 665,10	16 030 491,60	23,2%	2 932 418,51	22 673 000,00	31,43%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, styczeń 2024 r.

Tabela 21. Podstawowe informacje o sytuacji finansowej na 1 mieszkańca gmin wchodzących w skład BOF w latach 2020-2022

Jednostka terytorialna	Lata	Dochody ogółem	Udziały gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych	Udziały gmin w podatku dochodowym od osób prawnych	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Wynik budżetu	Kwota długu
Białystok	2020	7 585,81	1 467,92	93,16	7 701,65	1 171	-115,84	3 317,88
	2021	8 060,38	1 675,07	122,37	7 598,09	678	462,29	3 128,05
	2022	7 952,03	1 688,52	116,97	7 905,86	767	46,17	2 698,02
Choroszcz	2020	4 708,58	1 060,27	54,38	4 657,91	1 123	50,67	889,80
	2021	5 104,62	1 267,98	74,38	4 464,31	713	640,31	682,88
	2022	5 567,31	1 281,66	65,73	4 989,66	999	577,65	542,50
Czarna Białostocka	2020	5 183,10	612,46	10,70	4 997,27	1 309	185,83	1 188,64
	2021	5 592,61	718,77	29,20	5 264,28	1 124	328,33	1 116,32
	2022	5 872,47	892,83	18,11	5 702,06	1 259	170,41	960,17
Dobrzyniewo Duże	2020	5 552,76	806,2	12,28	6 035,82	1 394	-483,06	857,83
	2021	6 594,87	945,28	14,38	5 829,96	776	764,91	1 034,01
	2022	6 079,07	1 108,47	17,09	7 023,55	1 558	-944,48	882,19
Juchnowiec Kościelny	2020	5 599,96	1 099,59	72,15	5 231,01	1 240	368,95	454,94
	2021	5 768,15	1 280,71	84,30	4 997,89	693	770,26	316,76
	2022	6 118,04	1 303,70	87,69	6 286,79	1 708	-168,75	214,80
Łapy	2020	5 232,97	659,93	10,94	4 880,92	821	352,05	1 703,87
	2021	5 780,36	761,04	17,34	5 476,90	1 037	303,46	1 551,61
	2022	6 536,73	810,77	15,83	6 820,74	1 791	-284,01	1 641,54
Supraśl	2020	5 241,56	1 285,40	28,41	5 234,32	1 244	7,24	1 918,89
	2021	5 913,80	1 506,73	42,19	5 814,63	1 323	99,17	2 096,84
	2022	5 828,40	1 540,14	32,42	6 289,62	1 355	-461,22	2 167,22

Jednostka terytorialna	Lata	Dochody ogółem	Udziały gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych	Udziały gmin w podatku dochodowym od osób prawnych	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Wynik budżetu	Kwota długu
Turość Kościelna	2020	5 340,24	1 062,07	2,00	5 290,02	975	50,22	896,09
	2021	6 599,74	1 213,98	5,07	5 763,63	989	836,11	740,74
	2022	6 562,63	1 496,99	2,57	7 713,31	2 403	-1150,68	1 183,17
Wasilków	2020	4 682,51	1 105,84	15,95	4 659,83	575	22,68	936,62
	2021	5 646,33	1 390,74	29,66	5 480,28	1096	166,05	1 066,21
	2022	5 096,32	1 417,27	19,04	5 588,67	1028	-492,35	1 161,79
Zabludów	2020	5 383,34	673,78	20,64	5 401,53	1 036	-18,19	2 698,69
	2021	6 508,11	765,83	24,68	5 580,10	934	928,01	2 504,66
	2022	7 303,27	996,68	22,79	7 006,35	1 623	296,92	2 295,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, styczeń 2024 r.

Tabela 22. Dynamika podstawowych wskaźników dotyczących sytuacji finansowej gmin wchodzących w skład BOF w latach 2020-2022.

Jednostka terytorialna	Lata	Wskaźnik dynamiki (rok poprzedni = 100)				
		Dochody ogółem	Dochody własne	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Kwota długu
Białystok	2020	103,26%	98,22%	99,10%	64,88%	105,86%
	2021	105,83%	114,11%	98,26%	57,64%	93,90%
	2022	98,29%	107,34%	103,66%	112,70%	85,93%
Choroszcz	2020	98,83%	115,91%	106,36%	87,09%	82,08%
	2021	110,42%	105,97%	97,62%	64,66%	78,16%
	2022	110,78%	117,73%	113,52%	142,45%	80,69%
Czarna Białostocka	2020	101,29%	103,87%	98,15%	80,28%	122,40%
	2021	106,84%	119,96%	104,31%	85,03%	92,99%
	2022	103,41%	95,69%	106,67%	110,28%	84,71%
Dobrzyniewo Duże	2020	103,41%	104,13%	118,16%	156,15%	153,73%
	2021	120,63%	114,88%	98,11%	56,54%	122,43%
	2022	93,44%	107,81%	122,12%	203,53%	86,48%
Juchnowiec Kościelny	2020	93,72%	106,29%	85,73%	49,06%	73,43%
	2021	104,97%	107,24%	97,37%	56,97%	93,90%
	2022	107,64%	104,37%	127,65%	250,18%	93,90%
Łapy	2020	110,34%	116,02%	103,17%	83,80%	96,15%
	2021	109,26%	117,38%	110,99%	124,96%	90,08%
	2022	112,10%	95,98%	123,45%	171,18%	104,88%
Supraśl	2020	117,24%	115,53%	115,72%	108,23%	120,55%
	2021	114,90%	103,22%	113,13%	108,31%	111,28%
	2022	100,62%	107,48%	110,43%	104,57%	105,52%

Jednostka terytorialna	Lata	Wskaźnik dynamiki (rok poprzedni = 100)				
		Dochody ogółem	Dochody własne	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Kwota długu
Turośń Kościelna	2020	102,90%	107,96%	105,54%	89,53%	117,14%
	2021	125,80%	120,48%	110,90%	103,30%	84,15%
	2022	100,23%	120,19%	134,89%	244,83%	160,99%
Wasilków	2020	99,56%	87,53%	107,51%	74,09%	93,50%
	2021	124,31%	132,55%	121,24%	196,57%	117,36%
	2022	93,13%	90,71%	105,22%	96,79%	112,43%
Zabludów	2020	97,86%	112,00%	96,85%	63,72%	107,42%
	2021	121,65%	115,35%	103,96%	90,74%	93,39%
	2022	113,47%	115,09%	126,96%	175,66%	92,68%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.bdl.stat.gov.pl, styczeń 2024 r.

3. Informacje o realizacji celów Strategii ZIT BOF w Gminach BOF

W niniejszym rozdziale zaprezentowano informacje przekazane przez Gminy – członków Stowarzyszenia BOF oraz informacje wewnętrzne Biura Zarządu Stowarzyszenia o realizacji celów rozwojowych *Strategii ZIT BOF*. Realizacja siedmiu celów rozwojowych *Strategii ZIT BOF* ma się przyczynić do stworzenia atrakcyjnego miejsca do pracy i życia w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym. W 2020 r. zadania podejmowane w poszczególnych Gminach BOF przyczyniły się do realizacji tych celów w poniżej wskazanym zakresie.

CEL 1. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

❖ DZIAŁANIE 1.1. WSPARCIE INWESTORÓW

Na obszarze BOF nie były podejmowane przez Gminy działania w tym zakresie. Podmioty gospodarcze z obszaru BOF realizują projekty w ramach RPOWP 2014-2020, POPW, POWER i innych.

❖ DZIAŁANIE 1.2. STWORZENIE SIECI TERENÓW INWESTYCYJNYCH

❖ PODDZIAŁANIE 1.2.1. UZBROJENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH

❖ PODDZIAŁANIE 1.2.2. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI TERENÓW INWESTYCYJNYCH

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020

Gmina Dobrzyniewo Duże

Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w m. Fasty, gm. Dobrzyniewo Duże

Okres realizacji projektu: 01.06.2020 r. - 20.06.2023 r.

Wartość projektu: 4 932 300,00 PLN

Dofinansowanie: 3 018 306,53 PLN

Projekt polega na uzbrojeniu terenów inwestycyjnych na obszarze miejscowości Fasty (działki o nr geod. 138/7, 138/8 i 138/9). Łączna powierzchnie wynosi ok. 5 ha. W ramach projektu planowane jest: oczyszczenie terenu z drzew i krzewów; wyrównanie terenu i nawiezienie ziemi; odwodnienie terenu; budowa drogi wewnętrznej; wykonanie infrastruktury technicznej (budowa sieci: teletechnicznej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, instalacji energetycznej, wodociągowej oraz oświetlenia).

CEL 2. KOMPETENCJE DO PRACY

❖ DZIAŁANIE 2.1. ROZWÓJ POTENCJAŁU KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO

❖ PODDZIAŁANIE 2.1.1. WZROST JAKOŚCI KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

❖ PODDZIAŁANIE 2.1.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020

Miasto Białystok

Rozbudowa i modernizacja bazy kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Rolniczych CKP w Białymstoku – projekt zintegrowany EFS

Okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.03.2023 r.

Wartość projektu: 3 532 399,96 PLN

Dofinansowanie: 3 355 777,08 PLN

W ramach projektu planowane jest podniesienie poziomu kształcenia zawodowego na terenie BOF przez wsparcie 330 uczniów (122 K, 208 M) oraz 22 nauczycieli (9 K, 13 M) Zespołu Szkół Rolniczych CKP w Białymstoku, w zakresie wzrostu ich kompetencji zawodowych, kompetencji kluczowych i uzupełnienie kwalifikacji oraz dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy w latach 2019-2022. Oba projekty realizowane w ramach ZIT współfinansowane ze środków EFS i EFRR są ze sobą powiązane i gwarantują kompleksowość wsparcia placówki w odniesieniu do potrzeb szkoły i regionalnego rynku pracy.

ZSE w Białymstoku – nowy wymiar edukacji EFRR+EFS

Okres realizacji projektu: 26.03.2021 r. – 31.12.2023 r.

Wartość projektu EFRR: 21 852 196,39 PLN

Dofinansowanie EFRR: 14 991 896,28 PLN

Celem projektu jest podniesienie atrakcyjności, elastyczności oraz jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Elektrycznych w Białymstoku, zorientowanej na wyposażenie uczniów w kompetencje i kwalifikacje oczekiwane na regionalnym rynku pracy, oraz stworzenie warunków odzwierciedlających naturalne środowisko pracy dla 8 zawodów poprzez wyposażenie bazy dydaktycznej ZSE oraz jej rozbudowę o Centrum Kształcenia Zawodowego nr 1 w latach 2020–2023. Przedmiotem projektu jest budowa Centrum Kształcenia Zawodowego nr 1 w ZSE w Białymstoku przy AL. 1000-lecia Państwa Polskiego, która ma na celu dostosowanie infrastruktury

ZSE do aktualnie obowiązujących przepisów prawa budowlanego, systemów bezpieczeństwa oraz potrzeb szkoły niezbędnych do spełnienia wymagań kształcenia uczniów zgodnie z podstawą programową z 2017 r. w 8 zawodach oraz umożliwić uczniom zdobywanie dodatkowych kompetencji i kwalifikacji z możliwością ich potwierdzenia w procesie certyfikacji jeszcze w trakcie nauki, przygotowując ich tym samym do wejścia na rynek pracy.

Powiat Białostocki

Profesjonalne kształcenie zawodowe w Łapach

Okres realizacji projektu: 26.03.2021 r. – 31.01.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 2 962 350,00 PLN

Dofinansowanie: 2 517 997,47 PLN

Celem ogólnym projektu zintegrowanego, wspólnym dla interwencji obu funduszy jest zwiększenie, we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Mechanicznych im. St. Czarnieckiego w Łapach oraz Centrum Kształcenia Zawodowego w Łapach, ukierunkowane na poprawę zdolności do zatrudnienia 67 uczniów szkoły (15K,52M) oraz dostosowanie kierunków kształcenia do regionalnego rynku pracy, poprzez doposażenie pracowni i warsztatów, realizację szkoleń, kursów i studiów podyplomowych dla 6 nauczycieli kształcenia zawodowego oraz poprzez organizację dla uczniów: doradztwa zawodowego, staży zawodowych, dodatkowych zajęć specjalistycznych i nadających uprawnienia zawodowe uczniom Zespołu Szkół Mechanicznych im. St. Czarnieckiego w Łapach.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

#StaszicTeam-program wsparcia kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi im. Stanisława Staszica w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 01.06.2020 r. – 31.05.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 3 449 603,13 PLN

Dofinansowanie: 2 932 162,66 PLN

Realizator: Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Białymstoku

Celem projektu jest podniesienie kompetencji 360 uczniów i uczennic placówki oraz doskonalenie kompetencji 14 nauczycieli kształcenia zawodowego poprzez realizację Zmodernizowanego programu Rozwojowego, w tym zajęć rozwijających kompetencje kluczowe uczniów; staży; kursów i szkoleń; zajęć wyrównawczych; udział w targach i konkursach branżowych; studia i staże dla nauczycieli; adaptację i wyposażenie pracowni.

❖ DZIAŁANIE 2.2. STWORZENIE CENTRUM KOMPETENCJI BOF

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020

Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w partnerstwie z Białostocką Fundacją Kształcenia Kadr

EcoCentrum Kompetencji BOF – utworzenie branżowego centrum kompetencji w obszarze efektywności gospodarowania energią i zasobami

Okres realizacji projektu: 01.03.2021 r. - 30.11.2023 r.

Wartość projektu: 5 214 483,96 PLN

Dofinansowanie: 4 953 759,76 PLN

Celem projektu jest modernizacja systemu kształcenia zawodowego na terenie BOF poprzez podniesienie kompetencji 500 uczniów i 30 nauczycieli z 14 szkół zawodowych i dostosowanie do potrzeb regionalnej i lokalnej gospodarki w obszarze gospodarowania energią i zasobami. Zadaniem projektu jest realizacja działań mających na celu stworzenie branżowego centrum kompetencji w zakresie efektywności gospodarowania energią i zasobami. Cel ten będzie realizowany poprzez 9 komplementarnych działań:

- BADANIE POTRZEB kompetencyjnych firm BOF: identyfikacja potrzeb kompetencyjnych 200 firm w obszarze związanym z gospodarowaniem energią i zasobami;
- DORADZTWO ecoKOMPETENCJI: przygotowanie systemu doradztwa w obszarze związanym z gospodarowaniem energią i zasobami, realizacja doradztwa dla uczniów;
- ecoSZKOLENIA dla uczniów szkół zawodowych w tym: realizacja kursów, organizacja zajęć ecoWychowanie, projekty badawczo- wdrożeniowe;
- ecoSTAŻE I PRAKTYKI zawodowe dla uczniów;
- CERTYFIKACJA ecoKOMPETENCJI: stworzenie systemu walidacji i certyfikacji nowych umiejętności i kompetencji zawodowych na poziomie zadań zawodowych;
- ZASOBY ecoEDUKACJI: wsparcie szkół zawodowych w modernizacji oferty kształcenia poprzez innowacje edukacyjne w programach kształcenia uwzględniających aspekty związane z gospodarowaniem energią i zasobami;
- ecoKOMPETENCJE NAUCZYCIELI, w tym: szkolenia nauczycieli, staże, wyjazdy studyjne;
- WSPÓŁPRACA z uczelniami, w tym: organizacja seminariów branżowych, zajęć dydaktycznych dla młodzieży szkół zawodowych na uczelniach wyższych;
- ecoLABORATORIA edukacyjne i demonstracyjne - wyposażenie i prowadzenie działalności dwóch Laboratoriów ecoKompetencji BOF.

❖ DZIAŁANIE 2.3. KSZTAŁCENIE WYŻSZE NA RZECZ INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI BOF

Na obszarze BOF nie były podejmowane przez Gminy działania w tym zakresie. Uczelnie wyższe z obszaru BOF realizują projekty w ramach RPOWP 2014-2020, POPW, POWER i innych.

❖ DZIAŁANIE 2.4. ROZWÓJ WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

❖ PODDZIAŁANIE 2.4.1. PODNIESIENIE JAKOŚCI EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

❖ PODDZIAŁANIE 2.4.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020

Gmina Łapy

„Bo w przedszkolu fajnie jest” - poprawa dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Łap (projekt zintegrowany EFS)

Okres realizacji projektu EFS: 01.07.2021 r. – 31.07.2023 r.

Wartość projektu EFS: 1 350 260,85 PLN

Dofinansowanie EFS: 1 147 550,61 PLN

Przedmiotem projektu EFS jest organizacja dodatkowych zajęć zwiększających szanse edukacyjne i wyrównujące deficyty (tj. organizacja zajęć z logorytmiki, rytmiki, gimnastyki korekcyjnej, arteterapii, sensoplastyki i zajęć sportowych) oraz zajęcia w zakresie kompetencji językowych, matematycznych oraz kształtujących postawę przedsiębiorczą i kreatywną u dzieci (tj. organizacja zajęć z języka angielskiego, zajęć matematyczno-komputerowych oraz zajęć szachowych oraz zajęć przyrodniczych) u dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 2, zakup pomocy dydaktycznych do przeprowadzenia tych zajęć, organizacja działań służących poprawie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli poprzez ich udział w kursach, szkoleniach i studiach podyplomowych, organizacja bieżącej działalności przedszkola poprzez zatrudnienie nowej kadry w przedszkolu. Głównym celem projektu jest poprawa dostępu do edukacji przedszkolnej oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej.

Gmina Wasilków

Nowoczesne Przedszkole Słoneczne w Wasilkowie – Wzbogacenie oferty w ramach projektu zintegrowanego (projekt zintegrowany EFRR + EFS)

Okres realizacji projektu EFS: 01.09.2021 r.- 31.08.2023 r.

Wartość projektu EFS: 1 847 700,00 PLN

Dofinansowanie EFS: 1 500 000,00 PLN

Celem projektu jest upowszechnianie oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości edukacji poprzez utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, wprowadzenie zajęć dodatkowych i rozwijających oraz podniesienie kwalifikacji nauczycieli w przedszkolu gminnym w Wasilkowie zlokalizowanym w dwóch budynkach: jednym przy ul. Sienkiewicza 24 oraz drugim przy ul. Polnej 1/4c. W wyniku realizacji projektu:

- zostanie utworzonych 125 nowych miejsc wychowania przedszkolnego,

- stworzonych zostanie 18 nowych etatów pracy, w tym: 10 nauczycieli, 3 pomoce nauczyciela, 3 woźne od-działowe, 2 pomoce kuchenne,
- 382 dzieci w ramach programu zostanie objęta dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne,
- 20 nauczycieli objętych wsparciem w programie, podniesie swoje kwalifikacje oraz nabędzie nowe kompetencje w tym 2 z nich ukończy studia podyplomowe z zakresu pedagogiki specjalnej,

Okres realizacji projektu EFRR: 23.09.2020 r.- 23.02.2023 r.

Wartość projektu: 12 290 558,74 PLN

Dofinansowanie: 4 999 397,14 PLN

Projekt współfinansowany ze środków EFRR realizowany jest w ramach typu pn. Inwestycje w infrastrukturę wychowania przedszkolnego. W ramach kosztów związanych z budową i zagospodarowaniem terenu oraz wyposażeniem przedszkola przewidziano realizację zadania pod nazwą: Rozbudowa i wyposażenie przedszkola w Wasilkowie. W ramach niniejszego projektu zaplanowano cztery główne zadania:

- 1) Rozbudowa istniejącego przedszkola „Słoneczne” w Wasilkowie przy ul. Polnej wraz z zagospodarowaniem terenu,
- 2) Rozbudowa istniejącego przedszkola „Słoneczne” w Wasilkowie przy ul. Sienkiewicza poprzez dostosowanie łazienek do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- 3) Wyposażenie przedszkola,
- 4) Nadzór inwestorski.

Projekt jest skierowany do mieszkańców z województwa podlaskiego, z terenu Gminy Wasilków, z Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. Z Projektu będą korzystać dzieci w wieku przedszkolnym, nauczyciele oraz rodzice/ opiekunowie tych dzieci. W przypadku tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego grupą docelową będą dzieci w wieku 3-6 lat.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Gmina Juchnowiec Kościelny

Narodowy program rozwoju czytelnictwa

Projekt realizuje: : Przedszkole w Kleosinie w Zespole Szkół w Kleosinie

Okres realizacji: maj 2022 r. – styczeń 2023 r.

Źródło finansowania: Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025

Całkowita wartość projektu: 3750,00 PLN (3000,00 zł Wojewoda Podlaski, 750 zł- Gmina Juchnowiec Kościelny)

Program był realizowany w Przedszkolu w Kleosinie. W ramach realizacji zostały zakupione książki oraz audiobooki. Odbyło się spotkanie z bajarką oraz autorką książek dla dzieci. Została

zorganizowana prelekcja dla rodziców na temat: „Czytanie dzieciom, a ich rozwój”, jak również zorganizowano konkurs dla dzieci "Bajkowy świat". Zorganizowano także wyjścia do biblioteki, "Dzień postaci z bajek-konkursy, zabawy, zagadki, dramy", teatrzyk "Etiudy z humorem".

Zdrowe dzieci

Projekt realizuje: Zespół Szkół im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Juchnowcu Górnym na potrzeby przedszkola

Okres realizacji: maj 2023 – czerwiec 2023

ze środków Ministerstwa Zdrowia

Całkowita wartość projektu: 1100 PLN

Dofinansowanie: 1100 PLN

Celem projektu było propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci do lat 6 oraz promocja zdrowych nawyków żywieniowych wśród ich rodziców, opiekunów i nauczycieli, personelu przedszkoli. Odbyły się szkolenia dla nauczycieli, rodziców oraz lekcje o zdrowym odżywianiu dla dzieci. Przedszkole za zrealizowanie projektu otrzymało voucher na zakup pomocy z Moje Bambino na kwotę 1100zł - 10 zł na każde dziecko uczestniczące w lekcji.

Gmina Supraśl

Rozbudowa Przedszkola w Sobolewie

Okres realizacji: 2021-2023

Źródło finansowania: dotacja z budżetu Województwa Podlaskiego

Wartość projektu: 8 778 400,00 PLN

Dofinansowanie: dotacja z budżetu Województwa Podlaskiego: 500 000,00 PLN

Rozbudowa przedszkola w Sobolewie o 5 sal dydaktycznych (125 dzieci) wraz z zapleczem technicznym, kuchnią i zagospodarowaniem terenu.

❖ DZIAŁANIE 2.5. ROZWÓJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

- ❖ **PODDZIAŁANIE 2.5.1 PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY**
- ❖ **PODDZIAŁANIE 2.5.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY INSTYTUCJI POPULARYZUJĄCYCH NAUKĘ I INNOWACJĘ**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020

Na obszarze BOF nie były podejmowane w 2023 roku przez Gminy działania w ramach ZIT w tym zakresie.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Granty PPGR – Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym

Okres realizacji projektu: 30.03.2022 r. – 31.03.2023 r.

Projekt realizowany dzięki wsparciu otrzymanemu w ramach konkursu Grantowego Cyfrowa Gmina -Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – „Granty PPGR”.

Całkowita wartość projektu: 383 028,00 PLN

Wydatki kwalifikowane: 380 833,00 PLN

Dofinansowanie: 344 779,88 PLN

Celem projektu „Granty PPGR – Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym” jest wsparcie rodzin popegeerowskich z dziećmi w zakresie dostępu do sprzętu komputerowego i dostępu do Internetu, wyeliminowanie ograniczeń związanych z nauką zdalną, a także zniwelowanie nierówności między gminami popegeerowskimi a resztą gmin. Dofinansowanie w ramach programu jest przyznawane na zakup sprzętu komputerowego z urządzeniami peryferyjnymi i akcesoriami oraz niezbędnym oprogramowaniem, umożliwiającymi pracę zdalną oraz na dostęp do Internetu.

Potęga umysłu - umysł do potęgi

Okres realizacji projektu: 04.12.2020 r. – 30.06.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 1 037 301,00 PLN

Dofinansowanie: 881 705,85 PLN

Realizator: ZSP Nr 1 w Białymstoku

Celem projektu jest wyrównanie szans i zdobycie przez 80 uczniów i 74 uczennice SP Nr 16 umiejętności, które umożliwią im odnoszenie sukcesów na dalszych etapach kształcenia, przygotowują ich do sprawdzianu ósmoklasisty oraz podniesienie kwalifikacji 3 nauczycielek.

Zakup doposażenia z zakresu ruchu drogowego do szkół podstawowych w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 24.03.2023 r. – 28.12.2023 r.

Źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Wartość projektu: 533 336,42 PLN

Dofinansowanie: 453 335,92 PLN

Celem projektu jest doposażenie szkół podstawowych nr 2, 19, 47, 49 i 50 w Białymstoku w narzędzia edukacyjne z zakresu ruchu drogowego.

Zakup miasteczek rowerowych na potrzeby szkół podstawowych w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 07.04.2023 r. – 28.12.2023 r.

Źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Wartość projektu: 322 184,90 PLN

Dofinansowanie: 273 857,16 PLN

Przedmiotem Projektu jest zakup wyposażenia do 5 szkół podstawowych w Białymstoku w narzędzia edukacyjne z zakresu ruchu drogowego. W ramach Projektu zostaną zakupione: miasteczka rowerowe mobilne o wielkości 16m x 20 m – 3 szt. (SP 34, 38, 45), miasteczko rowerowe mobilne o wielkości 10,5mx16 m – 1 szt. (SP 11) i miasteczko rowerowe stacjonarne z mobilnym wyposażeniem – 1 szt (SP 28). Głównym celem projektu jest wyposażenie szkół podstawowych nr 34, 38, 45, 11 i 28 w Białymstoku w narzędzia edukacyjne z zakresu ruchu drogowego, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa w poruszaniu się dzieci i młodzieży w ruchu drogowym.

Gmina Choroszcz

Rozbudowa Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Choroszczy

Okres realizacji: 2021 r. – 2023 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Dofinansowanie: 4 995 000,00 PLN

Zakres inwestycji obejmuje rozbudowę budynku szkoły o budynek składający się z trzech kondygnacji (parter i dwa piętra).

Gmina Dobrzyniewo Duże

Podniesienie kompetencji cyfrowych wśród uczniów i nauczycieli województwa podlaskiego

Okres realizacji 2021-2023,

Źródło finansowania: fundusze europejskie, krajowe i wkład własny gminy,

Wartość zadania Gminy Dobrzyniewo Duże: 160 720,79 PLN

Dofinansowanie: 144 357,26 PLN

Projekt obejmuje: szkolenia dla nauczycieli z zakresu kompetencji IT – przedmioty humanistyczne i matematyczno-przyrodnicze, zajęcia z robotyki i programowania dla uczniów, wyposażenie szkoły w sprzęt IT: komputery przenośne – 25 szt., roboty edukacyjne – 13 szt., monitor interaktywny ze statywem – 1 szt., wózek do ładowania komputerów, oprogramowanie, dodatkowo: komputery dla nauczycieli - 8 szt. + 2 szt., monitory interaktywne: 2 szt.

Gmina Juchnowiec Kościelny

„Cyfrowa Gmina” projekt grantowy „GRANTY PPGR – wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym”

Okres realizacji: marzec 2022- styczeń 2023

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach REACT-EU w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU, działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia dotycząca realizacji projektu grantowego.

Całkowita wartość projektu: 132 009,75 PLN

Celem projektu było wsparcie rodzin popegeerowskich z dziećmi w zakresie dostępu do sprzętu komputerowego gwarantującego sprawne realizowanie nauki zdalnej. W ramach projektu 53 dzieci otrzymało laptopy oraz słuchawki z mikrofonem.

Omnibus

Projekt realizuje: Zespół Szkół im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Juchnowcu Górnym

Okres realizacji: lipiec 2021 r. - czerwiec 2023 r.

Źródło finansowania: Projekt dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Działania 3.1. Kształcenie i edukacja.

Całkowita wartość projektu: 1 726 190,62 PLN

Wartość dofinansowania: 1 533 200,62 PLN

Głównym celem projektu było podniesienie kompetencji językowych, matematycznych, naukowo-technicznych informatycznych, rozwój przedsiębiorczości, kreatywności, innowacyjności, pracy w zespole. W ramach projektu realizowaliśmy zajęcia wyrównawcze oraz wspierające rozwój i zainteresowania uczniów na wszystkich poziomach edukacyjnych. Uczniowie realizowali projekty edukacyjne, odbywały się zajęcia z doradztwa zawodowego, uczniowie wyjeżdżali na wizyty studyjne do zakładów pracy. Nauczyciele skorzystali ze szkoleń w zakresie pedagogiki specjalnej oraz rozwijania kompetencji kluczowych u uczniów. Najlepsi uczniowie przez dwa lata otrzymywali stypendia. Najbardziej zaangażowani w zajęcia projektowe wyjeżdżali na zieloną szkołę. Baza dydaktyczna szkoły została wzbogacona o wiele pomocy dydaktycznych; zakupiono sprzęt komputerowy i szafy do mobilnych pracowni informatycznych.

Podlaski uczeń cyfrowego świata – projekt rozwoju kompetencji cyfrowych wśród uczniów szkół podstawowych i ogólnokształcących województwa podlaskiego - projekt partnerski

Beneficjent: Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr

Partner: Gmina Juchnowiec Kościelny

Projekt realizują: Zespół Szkół im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Juchnowcu Górnym, Zespół Szkół w Księżynie, Zespół Szkół w Kleosinie

Okres realizacji: wrzesień 2021 r. - czerwiec 2023 r.

Źródło finansowania: Projekt dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Działania 3.1. Kształcenie i edukacja

Całkowita wartość projektu (partner Gmina Juchnowiec Kościelny): 79 575,00 PLN

Wartość dofinansowania (partner Gmina Juchnowiec Kościelny): 60 000,00 PLN

Celem projektu jest zwiększenie wykorzystania TIK oraz podniesienie kompetencji informatycznych 435 uczniów szkół biorących udział w projekcie. W projekcie zaplanowano dodatkowe min. zajęcia na temat bezpieczeństwa w sieci, w tym ochrony przed przemocą czy fake news, naukę programowania, program stypendialny dla uczniów uzyskujących wysokie wyniki w nauce, szkolną ligę e-sportowa: rozgrywki w popularne gry pomiędzy drużynami reprezentującymi poszczególne szkoły, wyposażenie 3 mobilnych pracowni informatycznych, które docelowe zostaną przekazane SP 2 w Mońkach, SP w Rafałówce oraz SP w Kleosinie.

Aktywna Tablica

Projekt realizuje: Zespół Szkół im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Juchnowcu Górnym

Okres realizacji: lipiec 2023 r. - czerwiec 2024 r.

Źródło finansowania: Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 - "Aktywna tablica"

Całkowita wartość projektu: 43 750,00 PLN

Wartość dofinansowania: 35 000,00 PLN

Głównym celem Programu jest rozwijanie kompetencji uczniów i nauczycieli przez wykorzystywanie w procesie dydaktycznym nowoczesnego sprzętu, nowoczesnych pomocy dydaktycznych oraz narzędzi do terapii, wybranych przez szkoły zgodnie z ich zdefiniowanymi potrzebami. Zakupiono 4 monitory interaktywne z oprogramowaniem do pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Klub

Projekt realizuje: Zespół Szkół im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Juchnowcu Górnym

Okres realizacji: kwiecień 2023 r. – listopad 2023 r.

Źródło finansowania: Ministerstwa Sportu i Turystyki. Dofinansowanie zajęć sportowych z zapasów i badmintona.

Całkowita wartość projektu: 15 000,00 PLN

Dofinansowanie: 15 000,00 PLN

W ramach programu dofinansowano wynagrodzenie dwóch trenerów z zapasów i badmintonu. Zakupiono także sprzęt sportowy -20 dresów sportowych i 8 par butów zapaśniczych. W zajęciach sportowych z zapasów i badmintonu uczestniczyły dzieci i młodzież z Gminy Juchnowiec Kościelny.

Umiem pływać

Realizator: Zespół Szkół im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Juchnowcu Górnym, Zespół Szkół w Księżynie, Zespół Szkół w Kleosinie

Okres realizacji: wrzesień 2023 r. – grudzień 2023 r.

Zadanie dofinansowane z „Funduszu zajęć sportowych dla uczniów” Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w roku 2023.

Całkowita wartość projektu: 54 270,00 PLN

Wartość dofinansowania: 44 220,00 PLN

Program powszechnej nauki pływania „Umiem pływać” jest adresowany do uczniów klas I – III szkół podstawowych w całej Polsce, a jego głównym celem jest aktywizacja fizyczna dzieci szkolnych, nabycie podstawowych umiejętności pływania, profilaktyka wad postawy oraz nadwagi i otyłości. Program zakłada systematyczny i powszechny udział dzieci w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowych. Z nauki pływania skorzystało 134 dzieci.

Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji przy Zespole Szkół w Kleosinie

Okres realizacji: wrzesień 2023 r. – grudzień 2024 r.

Zadanie jest dofinansowanie ze środków budżetu państwa, których dysponentem jest Minister Sportu i Turystyki. Wniosek o dofinansowanie złożono w ramach Programu Olimpia – Programu budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich.

Całkowita wartość projektu: 9 700 000,00 PLN

Wartość dofinansowania: 2 800 000,00 PLN

W ramach inwestycji zaplanowano:

- budowę zadaszania łukowego boiska wielofunkcyjnego o powierzchni pola gry do 800 m²,
  - budowę boiska wielofunkcyjnego o powierzchni pola gry do 800 m²,
  - budowę zaplecza sanitarno-szatniowego,
  - budowę łącznika pomiędzy halą,
  - zakup sceny z wykładziną ochronną oraz mobilnej strzelnicy laserowej na min. 4 stanowiska strzeleckie.
-

Program Poznaj Polskę - Wyjazd do Krakowa

Projekt realizował: Zespół Szkół w Księżynie

Okres realizacji: październik 2023 r.

Źródło finansowania: Zadanie jest dofinansowanie ze środków budżetu państwa, których dysponentem jest Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Całkowita wartość projektu: 34 000,00 PLN

Dofinansowanie: 15 000,00 PLN

Uczniowie odwiedzili Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II, Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach, Kopalni Soli w Bochni, Kraków i Kopiec Kościuszki, Zamek Królewski na Wawelu, Kościół Mariacki z ołtarzem Wita Stwosza, Muzeum Narodowe w Krakowie – Sukiennice.

Program Poznaj Polskę - Wyjazd do Białowieży

Projekt realizował: Zespół Szkół w Księżynie

Okres realizacji: październik 2023 r.

Źródło finansowania: Zadanie jest dofinansowanie ze środków budżetu państwa, których dysponentem jest Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Całkowita wartość projektu: 6 258,79 PLN

Dofinansowanie: 5 000,00 PLN

Uczniowie klas III zwiedzili z przewodnikami Muzeum Przyrodniczo-Leśne Białowieskiego Parku Narodowego oraz Rezerwat Pokazowy Białowieskiego Parku Narodowego.

Program Poznaj Polskę - Wyjazd do Augustowa

Projekt realizował: Zespół Szkół w Księżynie

Okres realizacji: maj 2023 r.

Źródło finansowania: Zadanie jest dofinansowanie ze środków Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

Całkowita wartość projektu: 13 640,00 PLN

Dofinansowanie: 6 600,00 PLN

Wyjazd z Księżyna do Augustowa dla 45 uczniów. W programie zaplanowano zwiedzanie Augustowa. Odwiedzono Muzeum Ziemi Augustowskiej oraz Muzeum Kanału Augustowskiego. Podziwiano Wigierski Park Narodowy/ ścieżki edukacyjne/ Klasztor pokamedulski. Uczniowie odbyli Rajd po Puszczy Augustowskiej.

Gmina Supraśl

Rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Ogrodniczkach

Okres realizacji: 2022 – 2023

Źródło finansowania: RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH

Całkowita wartość projektu: 12 176 998,77 PLN

Wartość dofinansowania: 6 800 000,00 PLN

Projekt przewiduje dobudowanie nowego skrzydła szkoły w Ogrodniczkach wraz z pełnym zapleczem kuchennym, stołówką, pomieszczeniami administracyjnymi. Wybudowanych zostanie 6 sal lekcyjnych (każda na 25 uczniów), świetlica szkolna, toalety. Całość budynku będzie podpiwniczona oraz połączona łącznikiem z obecnie za małym budynkiem szkoły. W ramach zadania zakłada się także pełne wyposażenie nowego skrzydła szkoły.

Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Sobolewie

Okres realizacji: 2022 – 2023

Źródło finansowania: Rządowy Program Inwestycji Lokalnych

Całkowita wartość projektu: 5 570 000,00 PLN

Wartość dofinansowania: 2 000 000,00 PLN

Planowana inwestycja ma na celu rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej, tworząc nowe skrzydło, w którym pomieści się blok dydaktyczno-żywnościowy, a także przebudowę budynku szkoły w zakresie m. in. stworzenia zaplecza sanitarnego, zaplecza socjalnego kuchni, pracowni chemicznej, kotłowni gazowej.

Gmina Zabłudów

Przebudowa i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyniówce

Okres realizacji: inwestycja powyżej 12 miesięcy

Źródło finansowania: Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 2 000 000,00 PLN

Dofinansowanie: 1 960 000,00 PLN

Przedmiotem projektu jest przebudowa i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyniówce. Inwestycja realizowana będzie w trybie zaprojektuj i wybuduj. Prace polegać będą na: wykonaniu prac termomodernizacyjnych, min: wymiana stolarki okiennie-drzwiowej, modernizacja syst. oświetlenia (energooszczędne) i ogrzewania, rozwiązania budowlano instalacyjne spełnią wymagania dot. oszczędności energii zgodnie z przepisami, docieplenie ścian i dachu, wymiana i podniesienie pokrycia dachowego, remont obiektu w związku z prowadzonymi pracami, zagospodarowanie terenu, pod nadzorem inwestorskim.

CEL 3. DOSTĘPNOŚĆ DO KULTURY

❖ DZIAŁANIE 3.1. ADAPTACJA OBIEKTÓW HISTORYCZNYCH NA DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNĄ

Gmina Choroszcz

Adaptacja części obiektu zabytkowego przy ul. Sienkiewicza 29 w Choroszczy do działalności kulturalnej.

Okres realizacji: 2022 r. – 2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020, Oś priorytetowa VIII. Infrastruktura usług użyteczności publicznej, Działanie 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego

Dofinansowanie: 699 735,88 PLN

Zakres inwestycji obejmuje remont pomieszczeń w celu nadania im nowych funkcji użytkowych np. sala baletowa czy rozbudowa biblioteki.

CEL 4. AKTYWNA INTEGRACJA SPOŁECZNA

- ❖ DZIAŁANIE 4.1. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, W TYM WYRÓWNYWANIE SZANS NA RYNKU PRACY
- ❖ DZIAŁANIE 4.2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG SPOŁECZNYCH
- ❖ DZIAŁANIE 4.3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY POPRAWIAJĄCEJ INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020

Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego (Lider) w partnerstwie z Miastem Białystok, Gminą Choroszcz, Gminą Supraśl oraz Gminą Turośń Kościelną

Rozwój infrastruktury społecznej na terenie BOF na potrzeby wsparcia uchodźców z Ukrainy

Okres realizacji: 5.12.2022 r. – 31.12.2023 r.

Całkowita wartość projektu: 5 038 494,87 PLN

Dofinansowanie: 4 282 720,59 PLN

Projekt był odpowiedzią na potrzeby wywołane atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Dotyczył udzielenia przez Gminy wsparcia uchodźcom w zakresie zapewnienia mieszkań socjalnych/komunalnych. Efektem realizacji projektu było zaadaptowanie 12 obiektów na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego (9 na terenie Białystoku, 2 w Rogowie na terenie Gminy Choroszcz oraz 1 w Surażkowie na terenie Gminy Supraśl) oraz utworzenie w nich łącznie 24 mieszkań. Powstała infrastruktura, w późniejszym czasie, będzie wykorzystywana przez Gminy na potrzeby społeczne.

Gmina Wasilków

Wasilkowskie Centrum Seniora (projekt EFS)

Okres realizacji: 01.10.2022 – 31.12.2023

Całkowita wartość projektu: 1 396 189,94 PLN

Dofinansowanie: 1 326 380,43 PLN

Projekt zakłada zwiększenie dostępu do usług społecznych 50 osób w wieku 65 lat i więcej z terenu BOF potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu lub niepełnosprawnych poprzez realizację usług opiekuńczych w dziennym domu pomocy "Wasilkowskie Centrum Seniora" oraz wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu poprzez wykorzystanie teleopieki dla 50 osób z terenu BOF.

Wasilkowskie Centrum Seniora (projekt EFRR)

Okres realizacji: 15.02.2022 – 29.12.2023

Całkowita wartość projektu: 3 667 901,76 PLN

Dofinansowanie: 2 750 926,31 PLN

Projekt zakłada dostosowanie nieużytkowanego budynku zlokalizowanego w centrum miasta Wasilków przy ulicy Białostockiej 32. W tym celu niezbędnym jest wykonanie prac ogólnobudowlanych, które będą polegać na przebudowie i rozbudowie istniejącego budynku o część komunikacyjną (dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością). Budynek zostanie wyposażony w podjazdy oraz dźwig osobowy, w celu zapewnienia dostępności osobom z niepełnosprawnościami. Projekt budynku przewiduje zastosowanie rozwiązań wspierających środowisko naturalne tj. wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła oraz pompę ciepła. Po wykonaniu prac budowlanych przewidziany jest zakup niezbędnego wyposażenia do prawidłowego funkcjonowania Wasilkowskiego Centrum Seniora. Powyżej wymieniony zakres niniejszego Projektu jest niezbędny w celu uruchomienia Wasilkowskiego Centrum Seniora oraz wprowadzenia do oferty usług społecznych skierowanych do seniorów, osób starszych 65+ zamieszkujących Białostocki Obszar Funkcjonalny poprzez wprowadzenie sze-

regu usług społecznych. Efektem inwestycji będzie stworzenie miejsca, w którym osoby starsze zostaną objęte szerokim wachlarzem różnych form pomocy społecznej usługi opiekuńcze, aktywne formy spędzania czasu, a także teleopieka dla 50 seniorów.

Fundacja Dialog

Centrum Reintegracji Rodziny (projekt zintegrowany EFS)

Okres realizacji projektu EFS: 01.04.2021 r. – 31.12.2023 r.

Wartość projektu EFS: 1 642 296,00 PLN

Dofinansowanie: 1 554 846,00 PLN

Projekt zintegrowany zakłada utworzenie 6 mieszkań Centrum Reintegracji Rodziny w Białymstoku przy ul. Piłsudskiego 20/5 wspierających usamodzielnianie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodzin odzyskujących dzieci z pieczy, rodziców i kandydatów na rodziców zastępczych. Centrum rozszerza dotychczasową ofertę pomocy świadczoną i sprawdzoną przez fundację do wszystkich, 10 gmin BOF, zapewniając wyrównanie dostępu do usług dla rodzin i pracowników pieczy całego BOF. Infrastruktura zabezpieczy realizację działań utrwalających zmiany w rodzinach: terapię, pomoc, mediację i reintegrację w formie dziennej (1 mieszkanie- videotreningu/spotkań mediacyjnych) i krótkotrwałej całodobowej (w 4 mieszkaniach reintegracyjnych, 1 wytchnieniowym). W 2021-2023 wsparcie uzyska w nich 120 osób (60 dorosłych i 60 dzieci). Partnerski charakter zakłada współprowadzenie Centrum przez JST, podmioty wsparcia rodziny i pieczy z całego BOF (ops, pcpr, ośrodki wsparcia) oraz inne służby działające na rzecz dziecka i rodziny, wypracowanie modelowych rozwiązań współpracy dzięki wspólnym szkoleniom, superwizjom i pracy Zespołem przez 70 pracowników/wolontariuszy 10 gmin BOF.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Md Care" spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Przepis na samodzielność

Okres realizacji: 01.06.2020 r. – 30.09.2023 r.

Wartość projektu: 1 665 080,40 PLN

Dofinansowanie: 1 575 187,80 PLN

Projekt polegać będzie na świadczeniu kompleksowych usług społecznych umożliwiających pełnoletnim osobom z niepełnosprawnością (OzN) niezależne i samodzielne życie w środowisku lokalnym. Usługa asystencji osobistej dla OzN uzupełniana będzie możliwością korzystania ze sprzętu w nowo powstałej wypożyczalni sprzętu wspomagającego i pielęgnującego. Model działania Asystentów Osobistych OzN oparty będzie o europejskie rozwiązania („ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ – rozwiązania w wybranych państwach europejskich” publikacja Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych - niepełnosprawni.gov.pl) oraz o „Ogólnoeuropejskie Wytyczne .dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”. Na potrzeby realizacji projektu zostanie przeszkolonych 8 Asystentów Osobistych OzN, treści programowe (100 godz.) obejmą całościowo problematykę niepełnosprawnych

oraz potrzeby wynikające z poszczególnych dysfunkcji. Szkolenie uwzględnić będzie również zalecenia wynikające z badań Rzecznika Praw Obywatelskich z 2017 roku „Asystent osoby z niepełnosprawnością-analiza i zalecenia”.

Wsparcie udzielane OzN opierać się będzie na indywidualnej ocenie potrzeb i okoliczności życia oraz sytuacji materialnej dokonywanej przez Interdyscyplinarny Zespół (psycholog, specjalista ds. rehabilitacji, pracownik socjalny, doradca zawodowy). Do diagnozy potrzeb wykorzystywana będzie Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), która ma zostać również wprowadzona do polskiego systemu orzekania o niepełnosprawności. Usługę asystencji uzupełniać będzie możliwość skorzystania z bezpłatnej wypożyczalni sprzętu.

CARITAS Archidiecezji Białostockiej

Moje miejsce – ARKA – projekt zintegrowany EFS

Okres realizacji: 01.01.2020 r. – 31.03.2023 r.

Wartość projektu: 1 106 772,00 PLN

Dofinansowanie: 1 045 172,00 PLN

W ramach realizacji przedmiotowego projektu, w celu osiągnięcia zakładanych efektów Wnioskodawca przewidział do realizacji następujące działania w ramach projektu:

- I. Przygotowanie uczestników projektu do zamieszkania poza domem rodzinnym:
  - a. Grupowe spotkania z psychologiem (3 grupy - mieszkańcy, prawni opiekunowie, opiekunowie) - każde spotkanie 3h;
  - b. Indywidualne spotkania z psychologiem (mieszkańcy - 8 osób, prawni opiekunowie - 8, opiekunowie - 6) - 3h/osoba;
  - c. Opracowanie Indywidualnych Planów Wsparcia dla mieszkańców;
  - d. Organizacja weekendowych spotkań adaptacyjnych (6 spotkań) mających na celu:
    - zapoznanie się z nowymi warunkami zamieszkania (rozkład pomieszczeń, obsługa urządzeń, orientacja w najbliższym terenie),
    - doskonalenie w zakresie samoobsługi (higiena osobista, ubieranie się i rozbieranie się, przygotowania do snu),
    - rozwijanie umiejętności dnia codziennego (zakupy, pomoc w przygotowaniu posiłku, sprzątanie po posiłku, porządki w pokojach oraz innych pomieszczeniach),
    - spędzanie czasu wolnego (rozmowy, planowanie kolejnych aktywności, wspólne muzykowanie i śpiew, wyjścia na spacer i do kościoła).
- II. Zamieszkanie w ARCE:
  - a. Zapewnienie opieki psychologicznej i terapeutycznej dla niepełnosprawnych uczestników projektu;
  - b. Zapewnienie opieki przez 6 opiekunów osób niepełnosprawnych;
  - c. Zapewnienie pomocy psychologicznej opiekunom prawnym;
  - d. Organizacja co miesięcznych spotkań z opiekunami prawnymi (36 spotkań);
  - e. Działania integracyjne – organizacja imprez mających na celu: budowanie i rozwijanie relacji: osoba z niepełnosprawnością intelektualną – osoba sprawna intelektualnie (6 imprez integracyjnych).

Stowarzyszenie „MY DLA INNYCH”

Mieszkalnictwo wspomagane (projekt zintegrowany EFS)

Okres realizacji: 01.05.2021 r. – 30.04.2023 r.

Wartość projektu: 1 027 787,94 PLN

Dofinansowanie: 975 937,94 PLN

Celem głównym projektu jest poprawa dostępu do wysokiej jakości usług społecznych na obszarze BOF poprzez utworzenie mieszkań wspomaganych dla 10 osób z niepełnosprawnościami. Grupa docelowa obejmuje 30 osób z niepełnosprawnościami z obszaru BOF, 4 asystentów oraz 2 wolontariuszy (osoby fizyczne z obszaru BOF stanowiące pracowników i wolontariuszy). Główne zadania w projekcie:

Zadanie 1. Przygotowanie kadry do realizacji usług mieszkalnictwa wspomagane - 60-godzinne szkolenie dla 6 osób – pracowników (AOON) i wolontariuszy Wnioskodawcy.

Zadanie 2. Etap dopasowania mieszkańców- warsztaty diagnozujące dla łącznie 30 osób z niepełnosprawnościami pod kątem gotowości usamodzielnienia i dopasowania mieszkańców w zakresie poziomu funkcjonowania i potrzeb.

Zadanie 3. Etap treningowy- opracowanie i realizacja IPD w zakresie wsparcia na zasadzie mieszkania treningowego dla 15 osób z niepełnosprawnościami.

Zadanie 4. Etap usamodzielnienia- pobyt w mieszkaniach na zasadzie wspieranej dla łącznie 10 osób z niepełnosprawnościami.

Asystent Osobisty szansą na niezależne i godne życie

Okres realizacji: 01.09.2022 r. – 31.12.2023 r.

Wartość projektu: 680 627,06 PLN

Dofinansowanie: 646 595,70 PLN

Celem projektu jest zwiększenie samodzielności, niezależności i aktywności społecznej 30 osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób w wieku 60+, zamieszkujących na obszarze BOF (miasto Białystok, gmina Wasilków) poprzez świadczenie usług asystenckich.

Główne zadania w projekcie:

1. Przygotowanie kadry do realizacji usług asystenckich
2. Realizacja usług asystenckich na rzecz osób z niepełnosprawnościami
3. Reintegracja społeczna osób z niepełnosprawnościami

KRAJOWE TOWARZYSTWO AUTYZMU ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU

Dobre miejsca w BOF - Centrum Usług na rzecz Osób z Autyzmem

Okres realizacji: 01.08.2022 r. – 31.12.2023 r.

Wartość projektu: 1 306 022,52 PLN

Dofinansowanie: 1 240 682,52 PLN

W ramach projektu przewidziano do realizacji działania skierowane do 80 osób z niepełnosprawnością z tytułu zaburzeń rozwojowych CRZ oraz członków gospodarstwa domowego sprawujących opiekę nad osobą z niepełnosprawnością z terenu BOF. Projekt zakłada, że wsparcie odbędzie się na podst. Indywidualnej stworzonej ścieżki wsparcia, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji rodzinnej, problemowej lub zagrożenia sytuacją problemową, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb.

Działania przewidziane w ramach projektu:

1. Utworzenie i prowadzenie centrum usług na rzecz osób z ASD i ich opiekunów.
2. Prowadzenie usług asystenckich na rzecz osób z ASD.
3. Stworzenie i prowadzenie miejsca opieki wytchnieniowej w formie mieszkania wspieranego.
4. Utworzenie i prowadzenie mieszkania wspomaganego dla osób z ASD.

STOWARZYSZENIE POMOCY RODZINIE I DZIECIOM SZANSA

Szansa dla rodzin

Okres realizacji: 01.01.2022 r. – 31.12.2023 r.

Wartość projektu: 1 450 848,00 PLN

Dofinansowanie: 1 369 248,00 PLN

Projekt „Szansa dla rodzin” zakłada działania prowadzące do ułatwienia dostępu do trwałych oraz wysokiej jakości usług społecznych osobom wykluczonym i zagrożonym wykluczeniem społecznym. Zaplanowano uzupełnienie istniejącej oferty wsparcia o: Poradnię Rodzinną (terapia i specjalistyczne wsparcie rodzin), asystę usamodzielnienia, utworzenie ośrodka oferującego wsparcie edukacyjne i terapeutyczne dla rodzin zastępczych i szkolenia dla kadry realizującej program oraz dla pracowników instytucji zajmujących się pomocą i edukacją. Głównym celem projektu jest poprawa dostępu do wysokiej jakości usług społecznych na obszarze BOF poprzez utworzenie lokalnego systemu reintegracji społecznej świadczącego kompleksowe wsparcie 80 rodzinom zmarginalizowanym mieszkającym na obszarze ulic: Barszczańska i Klepacka w Białymstoku oraz dostosowanie lokalu do świadczenia tych usług.

STOWARZYSZENIE POMOCY DZIECIOM Z PORAŻENIEM MÓZGOWYM "JASNY CEL"

Utworzenie domu opieki dla osób dorosłych z zaburzeniami funkcji ruchowych wywołanych uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego

Okres realizacji: 18.06.2021 r. – 29.12.2023 r.

Wartość projektu: 3 115 361,62 PLN

Dofinansowanie: 2 616 903,74 PLN

Przedmiotem Projektu jest dostosowanie budynku oraz jego rozbudowa w zakresie szybu windowego oraz klatki schodowej, zlokalizowanego przy ul. Św. Rocha 11 w Białymstoku. Efektem rzeczowym inwestycji będzie dom opieki na rzecz osób dorosłych z zaburzeniami funkcji rucho-

wych wywołanych uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego. Budynek będzie pozbawiony wszelkich utrudnień i przeszkód architektonicznych, aby umożliwić podopiecznym placówki odpowiednią przestrzeń, swobodę ruchów i manewrowania. Modernizacja obiektu usunie wszelkie bariery architektoniczne oraz zapewni odpowiednie udogodnienia.

Placówka będzie oferować usługi społeczne w zakresie opieki dziennej dla stałej grupy 10 osób oraz w zakresie opieki wytchnieniowej dla grupy 30 osób w ciągu jednego roku. Opieka dzienna będzie sprawowana w dni powszednie, natomiast opieka wytchnieniowa w formie czternastodniowych turnusów z pobytem całodobowym dla maksymalnie 4 osób jednocześnie. Placówka będzie dążyć do zapobiegania odizolowaniu osób z niepełnosprawnościami od społ. lokalnej przez zapewnienie kontaktu z innymi osobami, rozrywki i aktywnego spędzania czasu, przy czym oferowane usługi będą dostosowane do potrzeb i możliwości podopiecznych. Zakłada się, że odpowiednio dobrana terapia rehabilitacyjna umożliwi maksymalnie wysoki poziom usamodzielnienia się podopiecznych, a w efekcie opóźnienie objęcia stałą opieką przez placówki zinstytucjonalizowane. Jednocześnie poprawie ulegnie jakość życia osób sprawujących opiekę nad niesamodzielnymi osobami z niepełnosprawnością ruchową poprzez przejęcie części obowiązków opiekuńczo-pielęgnacyjnych przez Stowarzyszenie Jasny Cel, co skutkuje wzrostem aktywności zawodowej opiekunów.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Gmina Choroszcz

Modernizacja kompleksu sportowego „Moje boisko - Orlik 2012”

Okres realizacji: 19.06.2023 r. - 27.11.2023 r.

Źródło finansowania: Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Modernizacji Kompleksów Sportowych „Moje Boisko – Orlik 2012 – edycja pilotażowa 2022”

Wartość projektu: 622 745,61 PLN

Dofinansowanie: 201 400,00 PLN

Zakres inwestycji obejmował ułożenie nowej nawierzchni boiska z trawy syntetycznej wraz z dostawą i montażem osprzętu sportowego (nowe bramki z siatkami).

Gmina Czarna Białostocka

Podlaskie dla Ukrainy

Okres realizacji: 01.10.2022 r. – 31.12.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość zadania Gminy Czarna Białostocka:

Dofinansowanie do zadania Gminy Czarna Białostocka: 898 374,55 PLN

Projekt jest realizowany w formie projektu partnerskiego, którego Liderem jest Województwo Podlaskie. W projekt będą zaangażowane: Gmina Czarna Białostocka (Partner), Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie (Partner), Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki

w Wysokiem Mazowieckiem (Realizator), Gmina Zabłudów (Partnera) oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku (Realizator). Realizacja Projektu partnerskiego pozwoli na przygotowanie infrastruktury mieszkalnej, tj. 11 mieszkań oraz pozwoli na przygotowanie i wyposażenie 6 pomieszczeń szkolnych (świetlicy i sal) do prowadzenia zajęć podstawy programowej jak i zajęć wyrównawczych dla aktualnie 23 dzieci, a w dalszej perspektywie do 50 dzieci, których napływ jest wielce prawdopodobny. Warunki mieszkalne, poprzez właściwe działania inwestycyjne w rozbudowę i przebudowę lokali, zapewnią poczucie bezpieczeństwa i stabilności, a lokalizacja mieszkań w miastach w otoczeniu lokalnej społeczności w dalszej kolejności pozwoli na integrację społeczną i ekonomiczną w nowym otoczeniu. Właściwe wyposażenie lokali mieszkalnych pozwoli na prawidłowe i samodzielne funkcjonowanie osób ich użytkujących.

Gmina Dobrzyniewo Duże

Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Leńce

Okres realizacji: 19.06.2023 r. - 15.03.2024 r.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wartość projektu: 1 104 540,00 PLN

Dofinansowanie: 587 860,00 PLN

Projekt polega na stworzeniu ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej we wsi Leńce.

Budowa centrum administracyjno-społeczno-kulturalnego w Dobrzyniewie Dużym

Okres realizacji: 09.2022 r. - 11.2023 r.

Źródło finansowania: Program Polski Ład i Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

Wartość projektu: 12 237 610,71 PLN

Dofinansowanie: 10 300 00,00 PLN

Budowa centrum administracyjno-społeczno-kulturalnego w Dobrzyniewie Dużym wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku. Projekt przewiduje budowę parkingów oraz instalacji fotowoltaiczną.

Gmina Juchnowiec Kościelny

Budowa żłobka w Kleosinie

Okres realizacji: październik 2023 r. - kwiecień 2025 r.

Źródło finansowania: Projekt dofinansowany w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2022-2029. Inwestycja jest współfinansowana ze środków Krajowego Planu Odbudowy oraz środków z budżetu państwa na finansowanie podatku VAT.

Całkowita wartość projektu: 9 735 740,65 PLN

Wartość dofinansowania: ze środków z KPO – 3 907 248,10 PLN oraz ze środków budżetu państwa na finansowanie podatku VAT – 464 496,10 PLN

Celem projektu jest utworzenie 96 miejsc opieki w żłobku oraz dofinansowanie funkcjonowania tych miejsc w okresie 36 miesięcy. W budynku przewidziano 4 sale żłobkowe z zapleciami, szatnię, kuchnię wraz z zapleczem, pomieszczenia administracyjne i socjalne dla pracowników, pomieszczenia higieniczno-sanitarne, magazynowe, porządkowe, techniczne (w tym pomieszczenie węzła cieplnego). W skład każdego oddziału wchodzi sala zabaw, jadalnia, brudownik, ustęp z natryskiem oraz magazyn. Projektuje się również budynek gospodarczy pełniący funkcję magazynową dla żłobka oraz funkcję pomieszczenia technicznego.

Rozbudowa z przebudową świetlicy wiejskiej w Koplanach

Okres realizacji: sierpień 2022 r. – styczeń 2024 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Całkowita wartość projektu: 2 035 035,01 PLN

Wartość dofinansowania: 1 960 700,52 PLN

W ramach inwestycji zaplanowano przebudowę budynku świetlicy wiejskiej wraz z rozbudową budynku o garaż OSP. Obiekt ten jest budowany na potrzeby społeczno-kulturalne aktywnie działających mieszkańców wsi Koplany. W mieszkańcach tkwi duży potencjał, który sprawia, że są oni jednym z podstawowych zasobów Gminy. To tutaj działa zespół folklorystyczny „Koplanianki” wykonujący znany szerszej publiczności utwór „Maryś, zaczeć się!” oraz Ochotnicza Straż Pożarna Koplany. Inwestycja pozwoli nadać budynkowi świetlicy funkcje miejsca integracji społecznej i aktywności lokalnej. Stworzenie nowoczesnego miejsca spotkań zwiększy zaangażowanie w rozwój lokalny i znacząco wpłynie na poprawę jakości ich życia.

Modernizacja świetlicy w Rostołtach

Okres realizacji: maj 2023 r. – grudzień 2023 r.

Źródło finansowania: Fundusz Wsparcia Gmin i Powiatów

Całkowita wartość projektu: 576 870,00 PLN

Wartość dofinansowania: 300 000,00 PLN

W ramach inwestycji zaplanowano modernizację świetlicy wiejskiej w miejscowości Rostołty z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb społeczno-kulturalnych społeczności lokalnej. Zakres inwestycji obejmuje wykonanie prac budowlanych, robót elektrycznych i robót sanitarnych, m.in. roboty budowlane wewnątrz budynku, ogrodzenie terenu, roboty zewnętrzne, w tym nawierzchnia z kostki, chodniki oraz zasilanie obiektu i instalacja oświetleniowa, instalacje sanitarne wewnętrzne i zewnętrzne.

Centrum rekreacyjne w Ignatkach-Osiedlu

Okres realizacji: październik 2022 r. – czerwiec 2024 r.

Źródło finansowania: Projekt jest współfinansowany ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem w zakresie: Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej. Gmina otrzymała dofinansowanie w konkursie organizowanym przez Lokalną Grupę Działania – Puszcza Knyszyńska.

Całkowita wartość projektu: 151 699,47 PLN

Wartość dofinansowania: 73 388,00 PLN

Projekt dotyczy utworzenia Centrum Rekreacyjnego w Ignatkach-Osiedlu w celu zaspokojenia potrzeb rekreacyjnych i rehabilitacyjnych mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny i turystów. W ramach inwestycji zaplanowano utworzenie siłowni zewnętrznej dla seniorów i dzieci oraz rampy do wsiadania na konie z przeznaczeniem na prowadzenie indywidualnych i zorganizowanych zajęć rekreacyjno-rehabilitacyjnych przez społeczność lokalną i turystów.

Poprawa integracji społeczności lokalnej w wyremontowanej świetlicy w Klewinowie

Okres realizacji: październik 2021 r. – marzec 2023 r.

Źródło finansowania: Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działania 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego. Gmina otrzymała dofinansowanie w konkursie organizowanym przez Lokalną Grupę Działania – Puszcza Knyszyńska.

Całkowita wartość projektu: 949 314,93 PLN

Wartość dofinansowania: 346 577,03 PLN

Projekt dotyczy stworzenia nowego miejsca integracji społecznej i aktywności lokalnej w miejscowości Klewinowo w gminie Juchnowiec Kościelny. Celem bezpośrednim projektu jest poprawa integracji i aktywizacja społeczności lokalnej w Klewinowie. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez remont, termomodernizację i wyposażenie budynku świetlicy w Klewinowie oraz zaoferowanie dzieciom, młodzieży i rodzicom różnorodnych zajęć, w tym socjoterapeutycznych i warsztatów aktywizacji zawodowej. Inwestycja pozwoli nadać budynkowi świetlicy funkcje miejsca integracji społecznej i aktywności lokalnej.

Gmina Łapy

Sukces w działaniu (w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi)

Okres realizacji: 01.01.2020 r. – 30.06.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020 EFS (Oś Priorytetowa IX Rozwój Lokalny, Działanie 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego, Priorytet inwestycyjny 9.6 Strategie Rozwoju lokalnego kierowane przez społeczność)

Wartość projektu: 3 405 822,75 PLN

Dofinansowanie: 3 233 182,75 PLN

Projekt skierowany jest do 208 osób, w tym 30 os. z niepełnosprawnością zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, objętych programem PO PŻ, bezrobotnych. Celem projektu jest zwiększenie poziomu aktywności społeczno-zawodowej ww. grupy osób zamieszkujących na terenie miasta i gminy Łapy poprzez uczestnictwo w Klubie Integracji Społecznej. W ramach projektu przewidziano: aktywizację społeczną poprzez wsparcie pracownika socjalnego oraz poradnictwo specjalistyczne; aktywizację zawodową poprzez poradnictwo zawodowe, kursy/szkolenia, staże zawodowe. Powyższe formy wsparcia przyczynią się do wzrostu motywacji do poszukiwania pracy po opuszczeniu programu i uzyskaniu kwalifikacji lub podjęcia pracy.

Gmina Wasilków

Budowa Świetlicy Wiejskiej we wsi Osowicze

Okres realizacji: 15.09.2022 – 31.08.2023

Źródło finansowania: Polski Ład

Całkowita wartość projektu: 3 473 000 PLN

Dofinansowanie: 2 700 000 PLN

Przedmiotem inwestycji jest budowa świetlicy we wsi Osowicze. Świetlica ma pełnić funkcje integracyjną oraz krzewienia kultury i tradycji wśród młodych pokoleń. Docelowo ma być to miejsce spotkań młodzieży, seniorów oraz lokalnych kół gospodyń wiejskich. Teren wokół świetlicy zostanie również zagospodarowany, powstanie m.in. plac zabaw, siłownia pod chmurką, wiata do spotkań wielopokoleniowych. Planowo budynek ma zostać wyposażony w system odprowadzania i zbierania deszczówki.

Utworzenie placu zabaw nad zalewem w Wasilkowie

Okres realizacji: 15.09.2023 r. – 29.12.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 1 460 000 PLN

Dofinansowanie: 557 967,20 PLN

Projekt pn. „Utworzenie placu zabaw nad zalewem w Wasilkowie” jest skierowany do mieszkańców LGD Puszcza Knyszyńska, a w szczególności Gminy Wasilków. Niniejsze przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie województwa podlaskiego, gminy miejsko-wiejskiej

Wasilków, na terenie położonym w obrębie ewidencyjnym 0013 Wasilków jednostki ewidencyjnej 200213_ na działce o numerze ewidencyjnym 3685/2. Na rewitalizowanym terenie jest planowana budowa placu zabaw, który ma za zadanie wspierać infrastrukturę społeczną.

Gmina Zabłudów

Remont świetlicy wiejskiej w Ciełuszkach

Okres realizacji: 20.10.2022 r. – 30.06.2023 r.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wartość projektu: 82 193,00 PLN

Dofinansowanie: 52 299,00 PLN

Projekt zakłada wykonanie kompleksowego remontu dachu Świetlicy: roboty rozbiórkowe, remontowo - budowlane (kominy, konstrukcja dachu, pokrycie dachu, odwodnienie dachu), remontowe - instalacja odgromowa, utylizację materiałów pochodzących z rozbiórki. Z efektów realizacji projektu będą korzystać w szczególności mieszkańcy miejscowości Ciełuszki jak również mieszkańcy całej Gminy Zabłudów, w tym w szczególności osoby z grupy defaworyzowanej zgodnie z założeniami LSR tj. osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym seniorów, osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

Remont świetlicy wiejskiej w Ostrówkach

Okres realizacji: 20.10.2022 r. – 30.06.2023 r.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wartość projektu: 396 036,22 PLN

Dofinansowanie: 251 997,00 PLN

W ramach projektu zaplanowano wykonanie kompleksowego remontu Świetlicy Wiejskiej w Ostrówkach obejmującej: roboty ogólnobudowlane wewnętrzne i zewnętrzne (prace termomodernizacyjne) wykonanie instalacji elektrycznych, odgromowej, wykonanie instalacji sanitarnej i przyłącza wodociągowego. Z efektów realizacji projektu będą korzystać w szczególności mieszkańcy miejscowości Ostrówki jak również mieszkańcy całej Gminy Zabłudów, w tym w szczególności osoby z grupy defaworyzowanej zgodnie z założeniami LSR tj. osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym seniorów, osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Modernizacja świetlicy wiejskiej przyczyni się do aktywizacji w/w grup docelowych poprzez udostępnienie im infrastruktury umożliwiającej organizację działań związanych z przygotowaniem interesującej i kształcącej oferty spędzania czasu wolnego dla każdej grupy wiekowej.

Centrum sportowo rekreacyjne w Zabłudowie

Okres realizacji: inwestycja powyżej 12 miesięcy

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 9 000 000,00 PLN

Dofinansowanie: 8 100 000,00 PLN

Projekt zakłada budowę centrum sportowo rekreacyjnego (w trybie zaprojektuj i wybuduj) obejmującego: budowę boiska wielofunkcyjnego; przebudowę istniejącego boiska pełnowymiarowego do gry w piłkę nożną; budowę obiektu, w którym zlokalizowana zostanie m.in. sala szkoleniowa, gimnastyczna, biurowa, kuchnia, szatnie, pomieszczenia sanitarne, gospodarcze wraz z wyposażeniem; budowę skate-parku, siłowni zewnętrznej, placu zabaw i innych elementów wraz z zagospodarowaniem całego terenu. Kompleksowe wyposażenie obiektu umożliwi prowadzenie szkolnej i pozaszkolnej działalności oraz podejmowanie inicjatyw rekreacyjno-sportowych. Nowoutworzone centrum będzie dostępne przez cały rok kalendarzowy dla uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Zabłudowie, uczestników klubów sportowych oraz mieszkańców Gminy Zabłudów. Przedmiotowa inwestycja stanowi jedno z działań mających na celu rozwój społeczno-gospodarczy gminy, ale przede wszystkim jest kluczową inwestycją związaną podniesieniem poziomu integracji społecznej.

Rewitalizacja terenów popegeerowskich w miejscowości Dobrzyniówka

Okres realizacji: inwestycja powyżej 12 miesięcy

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 2 200 000,00 PLN

Dofinansowanie: 1 980 000,00 PLN

Przedmiotem projektu jest przebudowa budynku sklepu, w związku ze zmianą sposobu użytkowania, na świetlicę wiejską, wraz z zewnętrzną instalacją gazową, w m. Dobrzyniówka. Budowa podniesie jakość życia ludzi, stworzy warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, podniesie atrakcyjność inwestycyjną, turystyczną i osiedleńczą. Pozytywny wpływ na środowisko poprzez wykonanie prac termomodernizacyjnych, min: wymianę stolarki okiennej-drzwiowej, modernizację syst. oświetlenia (energooszczędne) i ogrzewania (dodatkowa indywidualna kotłownia gazowa), rozwiązania budowlano instalacyjne spełnią wymagania dot. oszczędności energii zgodnie z przepisami, docieplenie ścian i dachu, wyposażenie obiektu, zagospodarowanie terenu, pod nadzorem inwestorskim.

OZE w Ostrówkach

Okres realizacji: 08.05.2023 r. – 03.08.2023 r.

Źródło finansowania: budżet Województwa Podlaskiego w ramach Programu Odnowy Wsi – Kreatywna Wieś

Wartość projektu: 46 380,79 PLN

Dofinansowanie: 23 190,00 PLN

Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców z terenów wiejskich, ich integracja i aktywizacja, poprzez modernizację świetlicy wiejskiej polegająca na montażu instalacji fotowoltaicznej i zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii we wsi Halickie. Wykonanie nowej instalacji fotowoltaicznej o mocy około 8,8 kW, posadowionej na dachu co pozwoli na poprawę warunków funkcjonowania świetlicy i bezproblemowej realizacji działań kierowanych do mieszkańców przez cały rok.

Rozwój infrastruktury prozdrowotnej na terenie Gminy Zabłudów

Okres realizacji: 28.04.2023 r. – 31.01.2024 r.

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Wartość projektu: 441 331,49 PLN

Dofinansowanie: 288 454,00 PLN

W ramach prac zaplanowano wykonanie tężni solankowej wraz z zagospodarowaniem terenu. Budowa tężni solankowej ma na celu przede wszystkim profilaktykę i poprawę zdrowia mieszkańców gminy. Z efektów realizacji projektu będą korzystać w szczególności mieszkańcy miejscowości Krynickie, rodziny i beneficjenci Środowiskowego Domu Samopomocy w Krynickich, turyści jak również mieszkańcy całej Gminy Zabłudów, w tym w szczególności osoby z grupy defaworyzowanej.

Podlaskie dla Ukrainy

Okres realizacji: 01.10.2022 r. – 31.12.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość zadania Gminy Zabłudów: 1 102 795,46 PLN

Dofinansowanie do zadania Gminy Zabłudów: 898 374,55 PLN

Projekt jest realizowany w formie projektu partnerskiego, którego Liderem jest Województwo Podlaskie. W projekt będą zaangażowane, obok Gminy Zabłudów (Partnera), także: Gmina Czarna Białostocka (Partner), Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie (Partner), Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Wysokiem Mazowieckiem (Realizator) oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku (Realizator). Realizacja Projektu partnerskiego pozwoli na przygotowanie infrastruktury mieszkalnej, tj. 11 mieszkań oraz pozwoli na przygotowanie i wyposażenie 6 pomieszczeń szkolnych (świetlicy i sal) do prowadzenia zajęć podstawy programowej jak i zajęć wyrównawczych dla aktualnie 23 dzieci, a w dalszej perspektywie do 50 dzieci, których napływ jest wielce prawdopodobny. Warunki mieszkalne, poprzez właściwe działania inwestycyjne w rozbudowę i przebudowę lokali, zapewnią poczucie bezpieczeństwa i stabilności, a lokalizacja mieszkań w miastach w otoczeniu lokalnej społeczności w dalszej kolejności pozwoli na integrację społeczną i ekonomiczną w nowym otocze-

niu. Właściwe wyposażenie lokali mieszkalnych pozwoli na prawidłowe i samodzielne funkcjonowanie osób ich użytkujących. W zakres prac przewidzianych do wykonania w Gminie Zabłudów należy wykonanie podziału na dwa lokale mieszkalne lokalu znajdującego się przy ul. Św. Rocha wraz z kompleksowym remontem oraz remontu lokalu mieszkalnego przy ul. Bielskiej, zakup wyposażenia do każdego z lokali w postaci łóżek, kompletów mebli kuchennych, RTV/AGD, stoły z krzesłami, meble do pokoiów.

Urząd przyjazny mieszkańcom

Okres realizacji: inwestycja powyżej 12 miesięcy

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 9 999 000,00 PLN

Dofinansowanie: 8 499 150,00 PLN

Inwestycja realizowana w formule zaprojektuj i wybuduj. Projekt zakłada przebudowę i rozbudowę istniejącego budynku Urzędu Miejskiego w Zabłudowie wraz z niezbędnym wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu. Obecny obiekt wymaga całkowitej przebudowy (pokrycia dachowego, stolarki okiennieo-drzwiowej, instalacji elektrycznej, sanitarnej, schodów wewnętrznych). Obiekt zostanie przebudowany oraz rozbudowany, dzięki czemu możliwe będzie utworzenie dodatkowych pomieszczeń dla pracowników tak, aby mieszkańcy mogli załatwiać swoje sprawy w komfortowych warunkach. Zamontowana zostanie winda, dzięki której osoby mające trudność w poruszaniu się po stromych schodach, w tym osoby z niepełnosprawnościami, będą mogły samodzielnie załatwiać swoje sprawy, uzyskać niezbędną pomoc. Obiekt zostanie wyposażony w nowoczesne technologie wykorzystujące odnawialne źródła energii, umożliwiające znaczne ograniczenie zapotrzebowania budynku na energię elektryczną czy też ciepłą.

Cyfrowa Gmina

Okres realizacji: 25.01.2022 r. – 17.10.2023 r.

Źródło finansowania: Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

Wartość zadania Gminy Zabłudów: 280 930,51 PLN

Dofinansowanie do zadania Gminy Zabłudów: 280 930,51 PLN

W wyniku realizacji zadania zakupiono monitory, komputery, laptopy, serwery, urządzenia wielofunkcyjne, drukarki do Urzędu Miejskiego w Zabłudowie oraz MOPS. Zamówienia dokonywane były zarówno na podstawie ogłaszanych postępowań przetargowych jak i ogłaszane były w bazie konkurencyjności. Główny cel założenia projektu zostały osiągnięty, a z zakupionego w ramach projektu sprzętu korzystają pracownicy Urzędu Miejskiego w Zabłudowie. Stary, przestarzały sprzęt został w większości wymieniony, co znacznie ułatwia bieżące funkcjonowanie jednostki. Sprzęt wykorzystywany jest również podczas ewentualnej pracy zdalnej, jak również podczas spotkań online, spotkań roboczych różnych grup projektowych, partnerów zagranicznych a także podczas szkoleń.

CEL 5. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

❖ DZIAŁANIE 5.1. NISKOEMISYJNY PUBLICZNY TRANSPORT MIEJSKI I NIEZMOTORYZOWANY

- ❖ **PODDZIAŁANIE 5.1.1. ROZWÓJ NISKOEMISYJNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO I ROWEROWEGO W BOF**
- ❖ **PODDZIAŁANIE 5.1.2. ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT MIEJSKI W BIAŁYM-STOKU**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020

Miasto Białystok (Lider) w partnerstwie z: Gminą Choroszcz, Gminą Czarna Białostocka, Gminą Dobrzyniewo Duże, Gminą Juchnowiec Kościelny, Gminą Łapy, Gminą Supraśl, Gminą Wasilków, Gminą Zabłudów

Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF

Okres realizacji projektu: 24.08.2016 r. – 31.12.2023 r.

Całkowita wartość projektu: 184 104 643,21 PLN

Wydatki kwalifikowalne: 150 956 667,33 PLN

Dofinansowanie: 93 741 225,97 PLN

Projekt obejmuje swoim zakresem: zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu miejskiego, wyposażenie dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu miejskiego (zatoki, pętle autobusowe) oraz pasażerów (przystanki, wiaty autobusowe), budowę liniowej infrastruktury dla rozwoju niezmotoryzowanego transportu indywidualnego – dróg rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budowę i przebudowę dróg gminnych i powiatowych.

W projekcie zaplanowano realizację strategii niskoemisyjnych poprzez jednoczesną interwencję we wszystkich aspektach kształtujących zrównoważoną mobilność miejską, w tym:

- a) zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu miejskiego;
- b) budowę dróg rowerowych:
  - budowa drogi rowerowej na odcinku Choroszcz - Sienkiewiczze – gm. Choroszcz;
  - budowa dróg rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych w gminie Czarna Białostocka;
  - budowa ciągu pieszo-rowerowego w Kleosinie, gmina Juchnowiec Kościelny;
  - budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej: granica miast Białegostoku – Wólka;

- budowa dróg rowerowych w ciągu komunikacyjnym dróg gminnych i powiatowych w Łapach;
- budowa drogi rowerowej Białystok – Wasilków;
- budowa dróg rowerowych w Białymstoku;
- c) budowę dróg lokalnych, które pozwolą na utworzenie nowych połączeń komunikacji miejskiej (zwiększenie zasięgu funkcjonowania Białostockiej Komunikacji Miejskiej):
  - budowa drogi łączącej ul. Wodociągową w Klepaczach z drogą powiatową nr 1535 B;
  - budowa drogi gminnej łączącej ul. Elewatorską w Białymstoku z miejscowością Porosły w gminie Choroszcz;
  - budowa drogi Choroszcz-Jeroniki-Łyski;
  - przebudowa drogi powiatowej Białystok-Niewodnica Nargilewska;
  - budowa ulicy Kraszewskiego w Kleosinie wraz z pętlą autobusową;
  - budowa drogi w Henrykowie, gm. Supraśl;
  - budowę ciągu komunikacyjnego (ul. Gminna), gm. Zabłudów, będącego przedłużeniem ulicy Gminnej Białymstoku;
- d) przebudowę dróg lokalnych, która poprawi stan infrastruktury transportu miejskiego w BOF:
  - przebudowa drogi powiatowej Fasty-Dobrzyniewo Fabryczne, gm. Dobrzyniewo Duże;
  - przebudowa drogi powiatowej nr 1393B – przejście przez Dobrzyniewo Fabryczne, Ogrodniki, Dobrzyniewo Kościelne, Dobrzyniewo Duże – ul. Kościelna;
  - przebudowa i rozbudowa drogi gminnej w Wasilkowie ul. Białostockiej i ul. Grodzieńskiej;
  - przebudowa ulic w Choroszczy;
  - wyposażenie dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu miejskiego (zatoki, pętle autobusowe) oraz pasażerów (przystanki, wiaty autobusowe).

Niniejszy projekt spowoduje obniżenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery z uwagi na:

- poprawę płynności ruchu i bezpieczeństwa,
- poprawę transportowej mobilności mieszkańców poprzez wdrożenie idei zrównoważonego transportu niskoemisyjnego z udziałem komunikacji miejskiej, kolejowej, rowerowej i pieszej,
- stworzenie sieci dróg rowerowych stanowiących połączenie w relacjach Białystok - miejscowości położone poza Białymstokiem,
- zwiększenie ilości miejscowości podmiejskich, które będą obsługiwane przez komunikację miejską BKM,
- utrzymanie połączeń komunikacji miejskiej (BKM) pomiędzy Białymstokiem a miejscowościami podmiejskimi,
- wzrost udziału komunikacji rowerowej będącej alternatywą dla transportu samochodowego w ruchu miejskim i podmiejskim BOF.

Poszczególne zadania wchodzące w zakres projektu zostały ujęte w „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Białegostoku i gmin: Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Supraśl, Wasilków, Zabłudów do roku 2020”.

Gmina Łapy

Utworzenie centrum przesiadkowego w Łapach (dworzec i teren PKS)

Okres realizacji: 13.03.2014 r. – 13.12.2022 r.

Wartość projektu: 5 809 618,90 PLN

Dofinansowanie: 4 515 060,27 PLN

Nadrzędnym celem projektu jest zwiększenie mobilności mieszkańców Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego (BOF) oraz rozwój niskoemisyjnego publicznego transportu zbiorowego i transportu rowerowego w obsłudze mieszkańców BOF. Projekt dotyczy utworzenia centrum przesiadkowego w Łapach i obejmuje zagospodarowanie terenu w zakresie: utwardzenia placów manewrowych dla autobusów, dróg dojazdowych, placów parkingowych dla pojazdów osobowych, chodników, oświetlenia terenu, zmian kolidujących instalacji, ułożenia instalacji pod teren budowy, budowę wiat przystankowych i wiat dla rowerów, utworzenie terenów zielonych z miejscami oczekiwania dla dzieci, w tym placem zabaw itp. W ramach I etapu prac uzupełniających wykonano instalację monitoringu oraz instalację elektroenergetyczną, instalację sieci LAN, opracowano dokumentację projektową oraz wykonano przyłącze teletechniczne, wykonano montaż obiektów małej architektury: telebim – 1 szt., ławka solarna – 4 szt., słupki do ładowania pojazdów elektrycznych - 3 szt., donice wraz z nasadzeniami – 40 szt., uzupełnienie liter przestrzennych napisu „ŁAPY” o blendy i doniczki wraz z nasadzeniem, podświetlenie liter przestrzennych „ŁAPY”.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Rozwój infrastruktury transportu miejskiego w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 29.08.2016 r. – 31.12.2023 r.

Projekt komplementarny do Strategii ZIT BOF z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (EFRR), Działanie 2.1 Zrównoważony transport miejski

Całkowita wartość projektu: 177 524 725,85 PLN

Dofinansowanie: 124 731 976,11 PLN

Projekt ma na celu stworzenie atrakcyjnej oferty przewozowej, tak aby mieszkańcy zarówno Białegostoku, jak i gmin ościennych rezygnowali z transportu indywidualnego na korzyść miejskiego transportu zbiorowego podczas odbywania podróży. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia wpłynie na poprawę jakości i atrakcyjności transportu miejskiego. Projekt polega na rozbudowie podstawowego układu drogowego miasta, po którym porusza się komunikacja miejska. Przebudowie będzie towarzyszyła realizacja działań służących uprzywilejowaniu autobusów w ruchu. Zakres rzeczowy projektu obejmuje budowę ulicy łączącej ul. Elewatorską z miejscowością Porosły (w granicach miasta); budowę wlotu drogi z Hryniewicz do ul. K. Ciołkowskiego; budowę ul. Gminnej; przebudowę ul. Produkcyjnej; przebudowę ul. Klepackiej wraz z budową tunelu; przebudowę ul. K. Pułaskiego (od przejazdu kolejowego

do granicy miasta); przebudowę ul. A. Mickiewicza. Działaniami infrastrukturalnym będzie towarzyszył zakup niskoemisyjnego taboru oraz budowa infrastruktury na potrzeby pasażerów komunikacji miejskiej, w tym: rozbudowa systemu dynamicznej informacji pasażerskiej, zakup biletomatów stacjonarnych i w autobusach, wymiana systemu karty miejskiej, utworzenie P&R na ul. Kawaleryjskiej, wprowadzenie nowoczesnego systemu kontroli biletowej i windykacji oraz modernizacja systemu poboru opłat.

Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)

Okres realizacji: 29.08.2016 r. – 31.12.2023 r.

Projekt komplementarny do Strategii ZIT BOF z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (EFRR), Działanie 2.1 Zrównoważony transport miejski

Całkowita wartość projektu: 212 195 611,74 PLN

Dofinansowanie: 154 658 840,83 PLN

Przedmiotem projektu jest rozwój transportu miejskiego zintegrowanego z komunikacją kolejową i regionalną autobusową oraz poprawa mobilności mieszkańców Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego.

Zakres projektu:

- budowa centrum przesiadkowego w Białymstoku w okolicy dworców PKP i PKS,
- budowa/przebudowa układu drogowego wokół centrum (przebudowa ul. Św. Rocha, przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino, budowa „Nowej Łomżyńskiej”, przebudowa ul. Mikołaja Kopernika, przebudowa ul. Łomżyńskiej, budowa ul. Młynowej),
- zakup 20 szt. niskoemisyjnego taboru.

Głównymi użytkownikami projektu będą mieszkańcy Białegostoku i gmin ościennych, również turyści i osoby czasowo przebywające w mieście.

❖ DZIAŁANIE 5.2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I OGRANICZANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA

- ❖ **PODDZIAŁANIE 5.2.1. WZROST EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA ENERGIĄ W ZAKRESIE OŚWIETLENIA ULICZNEGO**
- ❖ **PODDZIAŁANIE 5.2.2. ROZWÓJ ENERGETYKI OPARTEJ NA OZE**
- ❖ **PODDZIAŁANIE 5.2.3. PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW**
- ❖ **PODDZIAŁANIE 5.2.4. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SYSTEMU SIECI CIEPLNYCH**
- ❖ **PODDZIAŁANIA 5.2.5. MODERNIZACJA ŹRÓDEŁ ENERGII CIEPLNEJ LUB ELEKTRYCZNEJ**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP 2014-2020

Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w partnerstwie z: Miastem Białystok, Gminą Choroszcz, Gminą Czarna Białostocka, Gminą Dobrzyniewo Duże, Gminą Juchnowiec Kościelny, Gminą Łapy, Gminą Supraśl oraz Gminą Turośl Kościelna

Poprawa jakości powietrza w BOF poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej

Okres realizacji projektu: 30.10.2019 r. – 31.12.2023 r.

Całkowita wartość projektu: 8 780 070,69 PLN

Dofinansowanie: 7 396 620,64 PLN

Głównym celem Projektu było ograniczenie zanieczyszczeń powietrza poprzez montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej w BOF. Dodatkowo zostały określone również trzy cele szczegółowe:

1. Montaż ogniw fotowoltaicznych na 44 budynkach użyteczności publicznej w BOF do końca 2023 r.
2. Montaż pompy ciepła w 1 budynku użyteczności publicznej w BOF do końca 2023 r.
3. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń wytwarzanych przez sektor energii o 1262,14 ton ekwiwalentu CO₂ poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej w BOF.

Zrealizowane zostały również cele społeczno-gospodarcze niemierzalne, takie jak:

1. Wzmocnienie wizerunku JST jako jednostek dbających o zrównoważony rozwój Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego.
2. Poprawa jakości życia mieszkańców na terenie BOF poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych, które bezpośrednio i pośrednio wpływają na zdrowie mieszkańców.

Projekt będzie zlokalizowany w obiektach użyteczności publicznej należących do ośmiu gmin wchodzących w skład Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego:

- I. Miasto Białystok:
  1. Urząd Miejski w Białymstoku;
  2. Przedszkole Samorządowe nr 81 w Białymstoku;
  3. Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego nr 3 w Białymstoku;
  4. Szkoła Podstawowa nr 47 w Białymstoku;
  5. Szkoła Podstawowa nr 21 w Białymstoku;
  6. Szkoła Podstawowa nr 52 w Białymstoku;
  7. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Białymstoku;
  8. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Białymstoku;
  9. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Białymstoku;
  10. Przedszkole Samorządowe nr 82 w Białymstoku;
  11. V Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku;
  12. Szkoła Podstawowa nr 34 w Białymstoku;
  13. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Białymstoku;
  14. Szkoła Podstawowa nr 49 w Białymstoku;

15. Żłobek Miejski nr 8 w Białymstoku;
16. Centrum Kształcenia Praktycznego przy Zespole Szkół Budowlano-Geodezyjnych w Białymstoku;
17. Zespół Szkół Budowlano-Geodezyjnych w Białymstoku;
18. Bursa Szkolna w Białymstoku;
- II. GMINA CHOROSZCZ:
  19. Świetlica wiejska w Izbiszczach;
  20. Świetlica wiejska w Konowałach;
  21. Świetlica wiejska w Pańkach;
  22. Świetlica wiejska w Zaczerlanach;
  23. Urząd Miejski w Choroszczy;
  24. Świetlica wiejska OSP w Żótkach;
- III. GMINA CZARNA BIAŁOSTOCKA
  25. Przedszkole "Kraina Marzeń" w Czarnej Białostockiej;
  26. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II w Czarnej Białostockiej;
  27. Szkoła Podstawowa w Czarnej Wsi Kościelnej;
- IV. GMINA DOBRZYNIOWO DUŻE
  28. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Fastach – na potrzeby przepompowni ścieków i budynku sali gimnastycznej;
  29. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dobrzniewie Dużym;
  30. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nowym Aleksandrowie;
  31. Stacja uzdatniania wody Obrubniki (SUW);
- V. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY
  32. Stacja uzdatniania wody w Juchnowcu Kościelnym;
  33. Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny;
- VI. GMINA ŁAPY
  34. Szkoła Podstawowa im. H. Kołłątaja w Uhowie;
  35. Przedszkole nr 2 w Łapach;
  36. Szkoła Podstawowa w Łupiance Starej;
- VII. GMINA SUPRAŚL
  37. Urząd Miejski w Supraślu;
  38. Przedszkole Samorządowe w Grabówce;
  39. Szkoła Podstawowa w Supraślu;
  40. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ogrodnickach;
- VIII. GMINA TUROŚŃ KOŚCIELNA
  41. Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej;
  42. Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Turośni Dolnej;
  43. Świetlica w Borowskich Michałach;
  44. Świetlica w Borowskich Ciborach.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę oświetlenia ulicznego w tunelu Gen. A. E. Fieldorfa Nila i w tunelu na skrzyżowaniu ul. Gen. S. Sosabowskiego z ul. Wasilkowską

Okres realizacji projektu: 01.06.2023 r. – 20.12.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Całkowita wartość projektu: 2 770 270,00 PLN

Wydatki kwalifikowane: 2 755 499,87 PLN

Dofinansowanie: 2 342 174,88 PLN

Przedmiotem projektu jest wymiana nieefektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego na oświetlenie charakteryzujące się zwiększoną sprawnością energetyczną w tunelu Gen. A. E. Fieldorfa Nila, tunelu na skrzyżowaniu ul. Gen. S. Sosabowskiego z ul. Wasilkowską w Białymstoku. Zakres projektu obejmuje: demontaż istniejących opraw sodowych oświetlenia jedni i ciągów pieszo-rowerowych w tunelu, montaż opraw LED do oświetlenia jezdni i ciągów pieszo-rowerowych tunelu, wymianę kabli zasilających i sterowniczych.

Głównym celem projektu jest ograniczenie zanieczyszczeń powietrza poprzez zmniejszenie zużycia wolumenu energii elektrycznej do oświetlenia infrastruktury drogowej. Wymiana opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne pozwoli na stopniowe zmniejszanie konsumpcji energii i poprawi efektywność energetyczną. Realizacja projektu przyczyni się zatem do poprawy stanu środowiska, a przede wszystkim jakości powietrza w skali lokalnej.

Poprawa efektywności energetycznej ZSZ nr 5, X LO oraz Bursy Szkolnej przy ul. Dobrej 3 w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 12.09.2019 – 18.07.2023 (data zatwierdzenia wniosku o płatność końcową)

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Całkowita wartość projektu: 7 132 555,01 PLN

Dofinansowanie: 6 010 903,85 PLN

Głównym celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Białymstoku, a tym samym zmniejszenie nadmiernego zużycia energii w usługach publicznych. Zakres projektu obejmuje kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej tj. ZSZ nr 5, X LO oraz Bursy Szkolnej przy ul. Dobrej 3 w Białymstoku, stanowiących publiczne placówki oświatowe. Efektem projektu będzie zmniejszona emisja gazów cieplarnianych do atmosfery oraz zmniejszenia zapotrzebowania na zasoby naturalne.

Budowa lawendowego parku kieszonkowego w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 31.07.2023 r. – 05.01.2024 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Całkowita wartość projektu: 812 530,58 PLN

Wydatki kwalifikowane: 555 525,30 PLN

Dofinansowanie: 472 196,50 PLN

Celem głównym projektu jest utworzenie ogólnodostępnej strefy wypoczynku w mieście Białystok, poprzez zagospodarowanie terenu o powierzchni 1490 m² na osiedlu Bacieczki, w tym wykonanie nasadzeń zieleni, utworzenie mini sadu do celów edukacyjnych, wykonanie ogrodu deszczowego oraz wyposażenie parku w elementy małej architektury.

W wyniku realizacji projektu zostanie utworzona ogólnodostępna strefa wypoczynku inspirowana lawendą. Na terenie parku zaprojektowano ścieżki o nawierzchni gliniasto-żwirowej, dostępnej i przystosowanej dla osób z niepełnosprawnością. W celu podniesienia estetyki miejsca zostaną wprowadzone nowe nasadzenia bylinowe oraz krzewy ozdobne. Głównym elementem nasadzeń będzie rabata lawendowa, która będzie również żerowiskiem dla owadów zapylających. W pobliżu powstanie sad z drzewami owocowymi i tablicami informacyjnymi, który będzie pełnił głównie funkcję edukacyjną. Teren zostanie wyposażony w elementy małej architektury tj. ławki, leżaki, huśtawki parkowe, które zostaną wkomponowane w istniejące i projektowane nasadzenia. Zostanie wprowadzony element wodny w postaci ogrodu deszczowego, który poprawi stosunki wodne terenu wykorzystując zasoby wody opadowej.

Gmina Choroszcz

Wymiana oświetlenia ulicznego na terenie miasta Choroszcz na efektywne energetycznie

Okres realizacji: 22.09.2023 r. – 27.12.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Całkowita wartość projektu: 685 725,00 PLN

Dofinansowanie: 541 929,14 PLN

W ramach zadania wymieniono 629 istniejących opraw na energooszczędne oprawy LED.

Gmina Czarna Białostocka

Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Czarna Białostocka

Okres realizacji: 01.08.2023 r. – 29.12.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Całkowita wartość projektu: 169 198,80 PLN

Dofinansowanie UE: 141 530,29 PLN

Celem realizacji projektu była wymiana 182 opraw oświetlenia ulicznego w gminie Czarna Białostocka. Projekt dotyczył zakupu, dostawy i montażu infrastruktury opraw oświetlenia ulicznego LED.

Gmina Juchnowiec Kościelny

Zielone granty w gminie Juchnowiec Kościelny

Okres realizacji: październik 2021 r. – kwiecień 2023 r.

Źródło finansowania: Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działania 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego. Gmina otrzymała dofinansowanie w konkursie organizowanym przez Lokalną Grupę Działania – Puszcza Knyszyńska.

Całkowita wartość projektu: 522 537,16 PLN

Wartość dofinansowania: 278 034,01 PLN

Celem głównym niniejszego projektu jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez budowę mikroinstalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii w gospodarstwach indywidualnych na terenie gminy Juchnowiec Kościelny. Projekt będzie polegał na udzielaniu mieszkańcom przez Gminę Juchnowiec Kościelny grantów na dostawę i montaż mikroinstalacji OZE na potrzeby zasilania ich budynków mieszkalnych. W wyniku realizacji projektu powstały 24 instalacje o łącznej mocy 0,09MWe, co przełoży się na poprawę jakości powietrza uzyskaną dzięki unikniętej emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Rozświetlamy Gminę Juchnowiec Kościelny

Okres realizacji: grudzień 2023 r. – grudzień 2025 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych

Całkowita wartość projektu: 636 500,00 PLN

Wartość dofinansowania: 509 200,00 PLN

Przedmiotem inwestycji jest modernizacja infrastruktury oświetleniowej w celu poprawy efektywności energetycznej w Gminie Juchnowiec Kościelny. Zaplanowano wymianę 335 opraw nieenergooszczędnych na nowe oprawy oświetleniowe LED. Wszystkie oprawy są własnością gminy i oświetlają ulice, drogi i inne miejsca publiczne. Nowa oprawa da możliwość zdalnego nią sterowania oraz będzie posiadała wymagane certyfikaty oraz okres gwarancji co najmniej 60 miesięcy. Projekt przyczyni się do poprawy jakości środowiska naturalnego, ale również warunków życia obywateli gminy i wzrostu bezpieczeństwa.

Gmina Turośń Kościelna

Ochrona bioróżnorodności – zagospodarowanie działki w m. Trypucie, gm. Turośń Kościelna

Okres realizacji: 31.08.2023 r. – 15.12.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość ogółem: 81 616,80 PLN

Dofinansowanie: 69 374,28 PLN

Głównym celem jest ochrona zasobów przyrodniczych na terenie gminy Turośl Kościelna poprzez zagospodarowanie działki gminnej położonej w miejscowości Trypucie. Projekt zakłada realizację następujących działań:

- 1) sporządzenie dokumentacji technicznej stanowiącej źródło wytycznych przy planowaniu prac ogrodniczych na zagospodarowywanym terenie,
- 2) zagospodarowanie terenu/utworzenie terenu zielonego: zakup i transport roślin, posadzenie ich zgodnie ze sztuką ogrodniczą, zabezpieczenie drzew przed wywróceniem, zabezpieczenie skarpy przed erozją ziemi,
- 3) montaż elementów edukacyjnych - tablice dotyczące zagadnień związanych z bioróżnorodnością,
- 4) montaż domków dla ptaków, owadów i ssaków,
- 5) montaż oświetlenia,
- 6) montaż monitoringu.

W wyniku realizacji projektu powstanie teren wypoczynkowy, o powierzchni ok. 350m², z wielopiętrowymi nasadzeniem roślin rodzimych - od dojrzałych drzew poprzez krzewy i krzewinki. Ponadto zostaną zamontowane elementy dedykowane owadom, ptakom i małym ssakom - domki i skrzynki lęgowe (łącznie 30 sztuk), a także montaż elementów edukacyjnych - tablice zawierającej informacje z zakresu bioróżnorodności. Oprócz ww. rozwiązań związanych stricte z ochroną bioróżnorodności, zaplanowano zabezpieczenia tworzonego terenu w postaci systemu monitoringu wizyjnego oraz wykonanie oświetlenia.

Gmina Wasilków

Modernizacja oświetlenia ulicznego w Wasilkowie - ETAP II

Okres realizacji: 24.07.2023 r. - 29.12.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość ogółem: 2 519 556,10 PLN

Dofinansowanie: 1 770 571,08 PLN

Przedmiotem projektu jest modernizacja oświetlenia ulicznego w mieście Wasilków. Zakres inwestycji obejmuje:

1. Wymiana istniejącej linii AL na projektowaną ASXSn 4x16mm² - dł. 12990 (13509) m.,
2. Wymiana istniejących opraw oświetleniowych - 648 szt.,
3. Montaż szafek oświetleniowych na istniejących słupach - 2 kpl.,
4. Renowacja istniejących słupów oświetleniowych na ul. Sosnowej - 6 kpl.,
5. Montaż sterownika oświetlenia ulicznego w istniejących szafkach oświetleniowych - 25 szt. (montowane sterowniki oświetlenia będą wyposażone w moduł komunikacji (GSM, GPRS); odbiornik GPS; zegar astronomiczny; możliwość pracy w trybie fotokomórki; rejestrator zdarzeń; złącze serwisowe; system kontroli i zarządzania).

Planuje się wymianę źródeł światła na projektowane energooszczędne LED (oprawy z możliwością redukcji strumienia światła o 50% w godz. 23:00 do 5:00). Wymiana istniejących źródeł sodowych

na nowoczesne energooszczędne oprawy LED przyczyni się do mniejszego poboru energii elektrycznej, czym omawiana inwestycja wpisuje się w działania proekologiczne przyczyniające się do oszczędności energii i ograniczenia wytwarzania gazów cieplarnianych, mając pozytywny wpływ na zmiany klimatu.

Gmina Zabłudów

Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Zabłudów – etap II

Okres realizacji: 27.08.2021 r. – 16.05.2023 r. (złożono wniosek o wydłużenie do 31.10.2022 r.)

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 1 170 862,97 PLN

Dofinansowanie: 699 612,33 PLN

Projekt dotyczy modernizacji oświetlenia ulicznego w Gminie Zabłudów poprzez wymianę 415 energochłonnych opraw oświetleniowych sodowych na oprawy typu LED oraz budowę 29 nowych punktów oświetleniowych z zastosowaniem technologii LED przy jednoczesnym zastosowaniu inteligentnych systemów sterowania – indywidualnego systemu sterowania oprawami. Celami projektu są: poprawa stanu środowiska poprzez wzrost efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego, redukcję emisji CO₂ do powietrza oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację i budowę infrastruktury społecznej, wzrost bezpieczeństwa i komfortu i na barwę emitowanego światła oraz budowę nowych punktów oświetleniowych.

Opracowanie audytów energetycznych dla budynków publicznych w gminie Zabłudów

Okres realizacji: 06.06.2023 r. – 31.10.2023 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 16 666,50 PLN

Dofinansowanie: 14 133,44 PLN

Przedsięwzięcie dotyczy opracowania 10 audytów energetycznych dla następujących obiektów użyteczności publicznej: Urząd Miejski w Zabłudowie, Szkoła Podstawowa w Dobrzyńcu, Szkoła Podstawowa w Rafałowcu, Szkoła Podstawowa w Białostoczku, Świetlica wiejska w Kudryczach, Świetlica wiejska w Ciełuszkach, Świetlica wiejska w Folwarkach Tylwickich, Świetlica wiejska w Zwierkach, Świetlica wiejska w Rybołach, Dom Nauczyciela w Krynickich. Audyty energetyczne będą zawierały analizę ekonomiczno-energetyczną dla wszelkich możliwych usprawnień wraz z wyborem optymalnego zakresu prac modernizacyjnych oraz wstępnym szacunkiem kosztów.

❖ **DZIAŁANIE 5.3. GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA**

1. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Rozwój systemu gospodarowania wodami opadowymi na terenie Białegostoku

Okres realizacji: 01.06.2019 r. – 31.12.2023 r.

Źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Wartość projektu: 21 588 168,31 PLN

Dofinansowanie: 14 918 652,90 PLN

Zakres projektu obejmuje 18 zadań inwestycyjnych:

- Budowa zbiornika retencyjnego w rejonie Podstrefy Białystok Suwalskiej Strefy Ekonomicznej na Krywlanach w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. S. Nowakowskiego w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Zaułek Podlaski na odcinku od ul. K. Ciołkowskiego do budynku przy ul. Zaułek Podlaski 17 w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. 1KD-Z na odcinku od istniejącej ul. Mjr Zygmunta Szendzielarza ps. „Łupaszko” do działki nr ewid. 466/7 – obręb 19 w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Depowej w Białymstoku.
- Budowa odcinka sieci kanalizacji deszczowej w ul. Sławińskiego w Białymstoku.
- Budowa przepustów w ul. Brzoskwiniowej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Wołyńskiej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Uroczej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Miętowej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. W. Pola w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Brzoskwiniowej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Ordynackiej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Dolistowskiej i Włóściańskiej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Sterowej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. S. Szewko i W. Kazaneckiego w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej i zbiornika retencyjnego w ul. Sielskiej i Rodzinnej w Białymstoku.
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Liliowej, Orłąt Lwowskich, J. Zamoyskiego w Białymstoku.

Celem głównym projektu jest poprawa systemu gospodarowania wodami opadowymi w Mieście Białystok niedostosowany do zmieniających się warunków klimatycznych. Na cel główny składają się następujące cele: poprawa stopnia zbierania i gromadzenia wód opadowych w mieście Białystok; ograniczenie spływu powierzchniowego, a tym samym niwelowanie zagrożenia zalaniem i podtopieniami ulic, placów i budynków; uodpornienie miasta na zmiany klimatu polegające na powstawaniu i wydłużaniu się okresów suszy oraz powsta-

waniu intensywnych deszczy nawalnych; poprawa stopienia retencji wodnej oraz magazynowania wody na okres suszy, zwiększenie stopnia oszczędzania wody w obliczu słabych zasobów wodnych w Polsce.

Gmina Choroszcz

Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Klepacze Gmina Choroszcz

Okres realizacji: 26.04.2023 r. – 30.09.2024 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Dofinansowanie: 8 170 000,00 PLN

Dofinansowanie na rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich.

Gmina Dobrzyniewo Duże

Przebudowa stacji uzdatniania wody Bohdan, wraz z instalacją paneli fotowoltaicznych oraz budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Bohdan

Okres realizacji: 05.2022 r. – 09.2023 r.

Źródło finansowania: PROW 2014-2020

Wartość projektu: 2 174 640,00 PLN

Dofinansowanie UE: 620 710,00 PLN

Projekt obejmuje wymianę technologii uzdatniania wody na SUW Bohdan, zabezpieczenie pracy obiektu poprzez montaż agregatu prądotwórczego w celu zapewnienia ciągłości pracy jak również montaż paneli fotowoltaicznych w celu oszczędności energii elektrycznej. W ramach projektu zostanie także zaprojektowana w wybudowana oczyszczalnia ścieków przy Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Bohdan.

Gmina Juchnowiec Kościelny

Modernizacja ujęcia i stacji uzdatniania wody w Kleosinie

Okres realizacji: czerwiec 2022 r. – czerwiec 2024 r.

Źródło finansowania: Projekt jest współfinansowany ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Całkowita wartość projektu: 9 943 320,00 PLN

Wartość dofinansowania: 9 446 154,00 PLN

W ramach inwestycji zaplanowano prace modernizacyjne stacji uzdatniania wody w Kleosinie. Przewiduje się zmianę technologii uzdatniania wody z jednostopniowej filtracji na filtrację dwustopniową. Technologię uzdatniania wody zaplanowano na wydajność 160 m³/h (obecnie to 120 m³/h). Pojemność retencyjna układu 800 m³. Przebudowywana stacja uzdatniania wody będzie w pełni zautomatyzowana.

Przebudowa stacji uzdatniania wody w Ignatkach-Osiedlu wraz z budową ujęcia wody, budowa zbiornika retencyjnego w Kleosinie i rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Olmontach, gmina Juchnowiec Kościelny

Okres realizacji: luty 2023 r. – czerwiec 2025 r.

Źródło finansowania: Inwestycja jest dofinansowana w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji z energią odnawialną i w oszczędzanie energii” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, typu „Gospodarka wodno-ściekowa”.

Całkowita wartość projektu: 5 982 602,97 PLN

Wartość dofinansowania: 3 099 512,00 PLN

W wyniku realizacji operacji osiągnięty zostanie następujący cel: wsparcie rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny oraz poprawa warunków życia mieszkańców gminy poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach Kleosin, Olmonty i Ignatki-Osiedle.

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i rozbudowa sieci wodociągowej we wsi Lewickie i Lewickie-Kolonia

Okres realizacji: październik 2023 r. – grudzień 2025 r.

Źródło finansowania: Projekt jest współfinansowany ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Całkowita wartość projektu: 8 421 000,00 PLN

Wartość dofinansowania: 7 999 950,00 PLN

Przedmiotem inwestycji jest budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej wraz z przepompowniami ścieków oraz rozbudowa sieci wodociągowej rozdzielczej, wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną. Inwestycja będzie realizowana na terenach wsi Lewickie i Lewickie-Kolonia na potrzeby istniejących budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz w perspektywie rozwoju nowo projektowanych. Projekt przyczyni się do poprawy warunków życia obywateli gminy. Poprawi się jakości życia i zdrowia mieszkańców miejscowości (woda pitna) oraz wsparty zostanie zrównoważony rozwój (zapobieganie zanieczyszczeniu wód).

Gmina Łapy

Rozwój gospodarki wodno-ściekowej i retencyjnej w Gminie Łapy

Okres realizacji: luty 2023 r. – czerwiec 2025 r.

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 operacja typu „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”.

Całkowita wartość projektu: 5 773 000,00 PLN

Wartość dofinansowania: 5 000 000,00 PLN

Celem nadrzędnym projektu jest wsparcie lokalnego rozwoju poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz wykorzystanie wód opadowych do celów przeciwpożarowych oraz pielęgnacji terenów zielonych w Gminie Łapy. Prace inwestycyjne będą polegały na budowie zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę o długości 2,79 km, budowie systemu kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych na długości 9,328 km, przebudowie 1 stacji uzdatniania wody, przebudowie oczyszczalni ścieków poprzez wykonanie zadaszenia komory rozdziału ścieków oraz zagęszczacza osadu na terenie oczyszczalni oraz budowie 1 podziemnego zbiornika retencyjnego o łącznej pojemności co najmniej 1 000 m³.

Gmina Supraśl

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Supraśl - Etap 1

Okres realizacji: 2023 – 2024

Źródło finansowania: Rządowy Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 6 022 647,70 PLN

Dofinansowanie: 5 600 000,00 PLN

Inwestycja zakłada rozbudowę i modernizację gospodarki wodnokanalizacyjnej na terenie Gminy Supraśl – Etap 1.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Supraśl - Etap 2

Okres realizacji: 2023 – 2024

Źródło finansowania: Rządowy Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 3 365 257,30 PLN

Dofinansowanie: 3 196 994,44 PLN

Inwestycja zakłada rozbudowę i modernizację systemu wodociągów i sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Supraśl – Etap 2.

Gmina Zabłudów

Rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego w miejscowości Kuriany – gm. Zabłudów

Okres realizacji: 23.02.2023 r. – 31.12.2023 r.

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wartość projektu: 3 069 534,00 PLN

Dofinansowanie: 3 069 534,00 PLN

W ramach projektu wykonana zostanie przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Kuriany, wykonana zostanie sieć kanalizacji sanitarnej i wykonane zostaną 4 przyłącza.

CEL 6. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

❖ DZIAŁANIE 6.1. ROZWÓJ KLUCZOWYCH POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH

Projekty finansowane spoza ZIT

Gmina Choroszcz

Budowa ulicy Szumiących Traw i ulicy Jesiennych Liści we wsi Porosły gm. Choroszcz.

Okres realizacji: 27.04.2022 r. – 27.06.2023 r.

Źródło finansowania: Rządowy Funduszu Rozwoju Dróg

Dofinansowanie: 937 008,52 PLN

W ramach projektu Gmina Choroszcz wykona nawierzchnię jezdni z kostki betonowej, wybuduje i przebuduje zjazdy na posesje z kostki betonowej, wybuduje chodniki oraz dojścia do furtek z płyt betonowych, wykonana odwodnienie dróg.

Przebudowa ul. Żółtkowskiej wraz z budową odcinka ul. Rybackiej w Choroszczy.

Okres realizacji: 11.10.2022 r. – 11.08.2023 r.

Źródło finansowania: Rządowy Funduszu Rozwoju Dróg

Dofinansowanie: 778 516,00 PLN

W ramach projektu Gmina Choroszcz wykona nową nawierzchnię jezdni, wybuduje i przebuduje zjazdy na posesje z kostki betonowej, wybuduje chodniki oraz dojścia do furtek, wykonana odwodnienie dróg.

Budowa ulicy Rezydenckiej i Sadowej w Porosłach wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną

Okres realizacji: 2022 r. – 2023 r.

Źródło finansowania: Rządowy Funduszu Rozwoju Dróg

Dofinansowanie: 4 864 163,00 PLN

W ramach projektu Gmina Choroszcz wykonała nową nawierzchnię jezdni, wybuduje i przebuduje zjazdy na posesje z kostki betonowej, wybudowała chodniki oraz dojścia do furtek, wykonano odwodnienie i oświetlenie dróg.

Gmina Dobrzyniewo Duże

Remont drogi gminnej nr 105455 B ulicy św. Franciszka w m. Fasty

Okres realizacji: 12.2023 r. – 12.2024 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 338 746,31 PLN

Dofinansowanie: 228 759,70 PLN

Przedmiotem realizowanego zadania jest remont drogi gminnej nr 105455 B ulicy św. Franciszka w m. Fasty, gmina Dobrzyniewo Duże, powiat białostocki, woj. podlaskie.

Budowa z rozbudową drogi gminnej Nr 139541 B w m. Kozińce Etap I

Okres realizacji: 28.03.2023 r. - 31.07.2024 r.

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wartość projektu: 1 017 705,23 PLN

Dofinansowanie: 647 565,84 PLN

Zadanie inwestycyjne obejmuje budowę z rozbudową drogi gminnej Nr 139541 B w m. Kozińce Etap I, gmina Dobrzyniewo Duże, powiat białostocki, woj. Podlaskie od km rob. 0+000 do km rob. 0+231 w formule zaprojektuj i wybuduj.

Przebudowa drogi gminnej Nr 105458 B Nowe Aleksandrowo-Krynice-Chraboły

Okres realizacji: 28.03.2023 - 31.07.2024

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wartość projektu: 4 339 949,32 PLN

Dofinansowanie: 2 761 509,75 PLN

Zadanie inwestycyjne obejmuje przebudowę drogi gminnej Nr 105458 B Nowe Aleksandrowo-Krynice-Chraboły, gmina Dobrzyniewo Duże, powiat białostocki, woj. Podlaskie od km rob. 7+540 do km rob. 8+940" w formule zaprojektuj i wybuduj.

Przebudowa z rozbudową dróg gminnych w m. Nowe Aleksandrowo wraz z wykonaniem robót budowlanych i oddaniem drogi do użytkowania

Okres realizacji: 14.04.2023 r. - 31.10.2024 r.

Źródło finansowania: Program Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 15 952 715,41 PLN

Dofinansowanie: 9 500 000,00 PLN

Zadanie inwestycyjne obejmuje przebudowę z rozbudową dróg gminnych w m. Nowe Aleksandrowo wraz z wykonaniem robót budowlanych i oddaniem drogi do użytkowania. Zadanie obejmuje przebudowę z rozbudową ulic w Nowym Aleksandrowie: ul. Słoneczna, ul. Piaskowa, ul. Malinowa, ul. Morelowa – zadanie realizowane w formule zaprojektuj i wybuduj.

Przebudowa drogi gminnej ul. Rolna w m. Fasty oraz przebudowa drogi gminnej ul. Zajazd w m. Fasty

Okres realizacji: 14.04.2023 r. - 31.10.2024 r.

Źródło finansowania: Program Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 15 952 715,41 PLN

Dofinansowanie: 9 500 000,00 PLN

Zadanie inwestycyjne obejmuje przebudowę drogi gminnej ul. Rolna w m. Fasty oraz przebudowę drogi gminnej ul. Zajazd w m. Fasty w formule zaprojektuj i wybuduj.

Rozbudowa drogi gminnej Nr 105471 B ul. Leśna w m. Fasty, gmina Dobrzyniewo Duże, powiat białostocki, woj. Podlaskie od km rob. 0+000 (skrzyżowanie z ulicą Łyskowską) do km rob. 0+660, a także Przebudowa drogi gminnej Nr 139506B – ul. Szkolna w Dobrzyniewie Dużym, gm. Dobrzyniewo Duże

Okres realizacji: 14.04.2023 r. - 31.10.2024 r.

Źródło finansowania: Program Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Wartość projektu: 15 952 715,41 PLN

Dofinansowanie: 9 500 000,00 PLN

Zadanie inwestycyjne obejmuje wykonanie robót budowlanych w zakresie rozbudowy drogi gminnej Nr 105471 B ul. Leśna w m. Fasty, gmina Dobrzyniewo Duże, powiat białostocki, woj. podlaskie, a także wykonanie robót budowlanych w zakresie Przebudowy drogi gminnej Nr 139506B – ul. Szkolna w Dobrzyniewie Dużym, gm. Dobrzyniewo Duże.

Przebudowa drogi gminnej nr 105461 B Szaciły - Kopisk od km. rob. 0+000 do km. rob. 0+998 wraz z wjazdem na drogę powiatową Nr 1396 B dz. nr 94/3 obręb Szaciły w pasie drogi powiatowej, powiat białostocki, woj. podlaskie

Okres realizacji: 18.07.2023 r. - 31.07.2023 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 2 417 784,80 PLN

Dofinansowanie: 1 450 670,88 PLN

Zadanie inwestycyjne obejmuje przebudowę drogi gminnej nr 105461 B Szaciły - Kopisk od km. rob. 0+000 do km. rob. 0+998 wraz z wjazdem na drogę powiatową Nr 1396 B dz. nr 94/3 obręb Szaciły w pasie drogi powiatowej, powiat białostocki, woj. podlaskie.

Przebudowa drogi gminnej Nr 139547 B wraz z wjazdem na drogę powiatową Nr 1392 B dz. nr 160 obręb Ponikła w pasie drogi powiatowej, powiat białostocki, woj. podlaskie

Okres realizacji: 18.07.2023 r. - 31.07.2023 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 2 750 796,14 PLN

Dofinansowanie: 1 650 477,68 PLN

Zadanie inwestycyjne polega na Przebudowa drogi gminnej Nr 139547 B wraz z wjazdem na drogę powiatową Nr 1392 B dz. nr 160 obręb Ponikła w pasie drogi powiatowej, powiat białostocki, woj. podlaskie.

Gmina Łapy

Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Łapy-Dębowina

Okres realizacji: 15.12.2022 r. – 31.08.2023 r.

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 operacja typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”.

Całkowita wartość zadania: 1 621 486,55 PLN

Wartość dofinansowania: 1 031 751,00 PLN

Celem nadrzędnym projektu jest poprawa dostępności terenów wiejskich Gminy Łapy poprzez przebudowę drogi w miejscowości Łapy-Dębowina nr 106571B. W wyniku realizacji projektu zostało przebudowane 409 m drogi gminnej. Droga uzyska nową nawierzchnię z kostki brukowej oraz została w niej umiejscowiona nowa kanalizacja deszczowa. Przebudowany został także wodociąg i urządzenia telekomunikacyjne oraz powstały zjazdy na posesje indywidualne. Droga uzyskała nowy wygląd, poprawie uległa dostępność do gospodarstw domowych i budynków jednorodzinnych.

Gmina Juchnowiec Kościelny

Remont ulicy Szkolnej w Juchnowcu Górnym

Okres realizacji: październik 2023 r. – sierpień 2024 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Całkowita wartość zadania: 918 590,48 PLN

Wartość dofinansowania: 551 154,28 PLN

Remont obejmie 0,371 km drogi gminnej. Droga jest połączona z drogami powiatowymi o numerach DP1483B i DP1498B pełniąc funkcję dojazdową do Zespołu Szkół im. Ks. Jerzego Piepiuszki w Juchnowcu Górnym oraz stanowi ciąg komunikacyjny do miejscowości Lubejki w Gminie Turośń Kościelna. W ramach remontu jezdni przewiduje się wykonanie nowej nawierzchni z wykonaniem zabezpieczenia krawędzi pobocza. Ponadto przewiduje się remont ciągów pieszych z wymianą uszkodzonych krawężników betonowych oraz zastąpienie istniejącej masy bitumicznej i płytki chodnikowej kostką brukową chodnikową oraz odtworzenie nawierzchni asfaltowo-bitumicznej na miejscach postojowych.

Remont drogi w Wólce

Okres realizacji: październik 2023 r. – sierpień 2024 r.

Źródło finansowania: Inwestycja dofinansowana z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadania remontowe.

Całkowita wartość zadania: 394 532,20 PLN

Wartość dofinansowania: 236 719,32 PLN

Remont obejmie 0,544 km drogi gminnej. Droga pełni funkcję drogi lokalnej, stanowi ciąg komunikacyjny z drogi powiatowej nr DP1483B do miejscowości Janowicze. W ramach remontu przewiduje się wykonanie nowej nawierzchni betonowo asfaltowej z zachowaniem istniejących parametrów, z wykonaniem zabezpieczenia krawędzi kruszywem na lewym odcinku jezdni wzdłuż nieutwardzonego pobocza.

Przebudowa przejścia dla pieszych przy przedszkolu w Kleosinie

Okres realizacji: listopad 2023 r. – lipiec 2024 r.

Źródło finansowania: Inwestycja dofinansowana z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu.

Całkowita wartość zadania: 124 623,60 PLN

Wartość dofinansowania: 99 698,88 PLN

Inwestycja obejmuje wykonanie wyniesionego przejścia na ul. O.J. Walerowskiego w Kleosinie w pobliżu przedszkola, do którego uczęszcza 280 dzieci (stan na koniec marca 2023 r.). Dodatkowe oznakowanie i oświetlenie wpłyną na zwiększenie ostrożności przez kierowców, a także fizycznie wymuszą ograniczenie prędkości.

Przebudowa przejścia dla pieszych przy Zespole Szkół w Kleosinie

Okres realizacji: listopad 2023 r. – lipiec 2024 r.

Źródło finansowania: Inwestycja dofinansowana z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu.

Całkowita wartość zadania: 124 623,60 PLN

Wartość dofinansowania: 99 698,88 PLN

Inwestycja obejmuje wykonanie wyniesionego przejścia na ul. O.J. Walerowskiego w obrębie dojścia do Zespołu Szkół w Kleosinie, do której uczęszcza 837 dzieci (stan na koniec marca 2023 r.). Dodatkowe oznakowanie i oświetlenie wpłyną na zwiększenie ostrożności przez kierowców, a także fizycznie wymuszą ograniczenie prędkości.

Poprawa dostępności transportowej w Gminie Juchnowiec Kościelny poprzez zakup samochodu do przewozu osób z niepełnosprawnościami

Okres realizacji: lipiec 2023 r. – maj 2024 r.

Źródło finansowania: Inwestycja dofinansowana jest ze środków PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w obszarze D.

Całkowita wartość zadania: 229 540,50 PLN

Wartość dofinansowania: 135 000,00 PLN

Celem projektu jest zmniejszenie barier transportowych w Gminie Juchnowiec Kościelny spowodowanych zbyt małą dostępnością pojazdów przystosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami. W ramach realizacji inwestycji zakupiony zostanie nowy samochód osobowy – mikrobusek, przystosowany do przewozu osób z niepełnosprawnością, w tym co najmniej 2 miejscami dostosowanymi do przewozu osób poruszających się na wózkach.

Gmina Zabłudów

Rozbudowa drogi gminnej nr 106863B Kudrycze – Pasyнки – Zabłudów, na odcinku Pasyнки – Zabłudów – etap II

Okres realizacji: inwestycja powyżej 12 miesięcy

Źródło finansowania: Program Polski Ład

Wartość ogółem: 11 500 000,00 PLN

Dofinansowanie: 10 925 000,00 PLN

Projekt zakłada rozbudowę drogi 106863 B na odcinku od skrzyżowania z dr. Powiatową 1489B w Pasyńkach do pasa drogowego obecnej DK 19 w Zabłudowie, co stanowić będzie najkrótsze połączenie południowo wschodniej części powiatu białostockiego, przez planowany węzeł Białystok Południe, z Krajowym Systemem Sieci Dróg i Autostrad.

Rozbudowa drogi gminnej nr 106863B na odcinku Kudrycze – Żuki na terenie Gminy Zabłudów

Okres realizacji: 10.08.2023 r. – 09.09.2024 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 5 985 305,76 PLN

Dofinansowanie: 3 550 169,29 PLN

Projekt dot. rozbudowy drogi nr 106863 B na odcinku od skrzyżowania z dr. powiatową 1496 B do skrzyżowania z dr. powiatową nr 1489 B, na odcinku Kudrycze – Żuki. Całkowita długość odcinka objętego rozbudową to 2928 m. Zakres robót obejmuje m.in: budowę jezdni, chodnika, zjazdów; budowę i przebudowę skrzyżowań z drogami bocznymi; przebudowę istniejących urządzeń telekomunikacyjnych, rozbudowę i budowę przepustów. Projektowany pas drogowy ma szerokość 15 m. Przekrój normalny drogi to jezdnia o szerokości 5,0m z obu-

stronnymi poboczami. Zaprojektowano obsługę komunikacyjną działek przyległych do projektowanej drogi poprzez wykonanie zjazdów indywidualnych. W rejonie przystanków autobusowych chodniki o szerokości 2,0 m. Uwzględniono doświetlenie przejścia dla pieszych zlokalizowanego w miejscowości Żuki w rejonie przystanków autobusowych za pomocą dwóch solarnych lamp ulicznych. Lamy będą zasilane energią słoneczną.

Przebudowa drogi gminnej 106858B w miejscowości Protasy gmina Zabłudów

Okres realizacji: 08.11.2022 r. – 07.09.2023 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 1 076 826,54 PLN

Dofinansowanie: 394 787,14 PLN

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa drogi gminnej nr 106858B w miejscowości Protasy gmina Zabłudów, obejmująca swoim zakresem budowę nawierzchni jezdni, poboczy, miejsc postojowych i chodnika. Projekt przewiduje przebudowę drogi o dł. 878,79m wraz z poboczami w istniejącym pasie drogowym na odcinku od skrzyżowania z drogą krajową 19 do skrzyżowania z drogą powiatową 1469B.

Rozbudowa drogi gminnej 106869B na odcinku Halickie - Białostoczek

Okres realizacji: 09.11.2022 r. – 18.05.2023 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 3 784 671,40 PLN

Dofinansowanie: 1 881 379,43 PLN

Przedmiotem inwestycji jest rozbudowa drogi gminnej nr 106869B na odcinku Białostoczek – Halickie, gmina Zabłudów o dł. 1,532 km. Planowana w ramach przedmiotowej inwestycji przebudowa drogi gminnej na odcinku Halickie - Białostoczek ma bezpośredni wpływ na rozwój sieci komunikacyjnej województwa. Stworzona zostanie bowiem alternatywna trasa dla pojazdów przejeżdżających przez drogę krajową 19, do dojazdu na drogę powiatową nr 1485B, 1484B, 1487B bez wjazdu do Białegostoku, krótsza o około 15 km. Objęty projektem odcinek drogi, będzie stanowił połączenie dwóch dróg krajowej 19 z drogą powiatową nr 1485 B w miejscowości Halickie.

Remont nawierzchni drogi gminnej Kuriany – Halickie

Okres realizacji: 30.11.2023 r. – 30.08.2024 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 691 547,33 PLN

Dofinansowanie: 362 430,28 PLN

W ramach zadania przewiduje się wykonanie remontu odcinka drogi o długości 0,762 km, gdzie początek odcinka założono na krawędzi pasa drogowego DK 19, koniec zaś zinventaryzowano na granicy gruntów wsi Kuriany i gruntów wsi Halickie. Roboty prowadzone będą na powierzchni istniejącej jezdni bez przesunięć i poszerzeń. Istniejące rowy i przepusty doprowadzone zostaną do stanu pierwotnego.

Poprawa bezpieczeństwa niechronionych użytkowników ruchu w Gminie Zabłudów

Okres realizacji: 30.11.2023 r. – 30.11.2024 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 1 065 672,00 PLN

Dofinansowanie: 605 129,92 PLN

Inwestycja przewiduje wykonanie chodnika mającego na celu bezpieczne przeprowadzenie pieszych bezpośrednio z miejscowości do położonego przy drodze krajowej cmentarza oraz nowo wybudowanego sklepu spożywczego. Projektowany chodnik będzie posiadał nawierzchnię z kostki betonowej brukowej szer.2,0m i dł. ok. 720m. Krawędzie zewn. chodnika zostaną zabezpieczone obrzeżami betonowymi, dowiązując się wysokościowo do nawierzchni istniejących zachowując ich równość podłużną i poprzeczną. Przy odcinkach chodnika położonych bezpośrednio przy istniejącym rowie wykonane będą bariery typu olsztyńskiego zgodnie z rysunkiem koncepcyjnym.

Poprawa bezpieczeństwa niechronionych użytkowników ruchu w Gminie Zabłudów

Okres realizacji: 04.2024 r. – 11.2026 r.

Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Wartość projektu: 9 408 000,00 PLN

Dofinansowanie: 5 524 800,00 PLN

Inwestycja obejmuje przebudowę drogi gminnej nr 106860B o długości około 3,88 km. Inwestycja w swoim zakresie obejmuje: opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej (zaprojektuj i wybuduj); wycinka drzew i krzewów, budowę jezdni, odwodnienia, poboczy gruntowych, budowę ciągu pieszo – rowerowego, zjazdów do działek, przebudowę i budowę przepustów, budowę kanału technologicznego, zagospodarowanie terenu, przebudowę kolizji sieci, przebudowę skrzyżowań, oznakowanie. Założenia projektowe (przybliżone na podstawie PFU): jezdnia o szerokości 5,5m nawierzchnia bitumiczna z prawostronnym ciągiem pieszo – rowerowym o szerokości 2,5m o nawierzchni bitumicznej, oddzielonym od jezdni krawężnikiem oraz obustronnymi poboczami żwirowymi o szer. min. 0,75m. Zjazdy o szerokości ok. 3.5m. Utwardzone dojścia do krzyży i kapliczek.

CEL 7. INTEGRACJA STRATEGICZNEGO ZARZĄDZANIA ROZWOJEM BOF

❖ DZIAŁANIE 7.1. INSTYTUCJONALIZACJA WSPÓŁPRACY SAMORZĄDÓW BOF

Formą instytucjonalizacji współpracy samorządów BOF jest działalność Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, które w 2023 roku zrealizowało zadania w następujących obszarach:

1. OBSZAR WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE ZADAŃ INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE BIAŁOSTOCKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO
2. OBSZAR WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE PRZYGOTOWANIA STOWARZYSZENIA BOF DO NOWEGO OKRESU PROGRAMOWANIA ORAZ BUDOWY TRWAŁEJ WSPÓŁPRACY
3. OBSZAR WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE INTELIGENTNEJ ENERGII
4. OBSZAR WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ
5. OBSZAR WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE GOSPODARKI I TURYSTYKI
6. OBSZAR WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA KLIMATYCZNEGO

❖ DZIAŁANIE 7.2. DOKUMENTY STRATEGICZNE BOF

Stowarzyszenie BOF w 2023 roku zakończyło merytoryczne przygotowanie *Strategii Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do 2030 roku* jako strategii ponadlokalnej zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, pełniącej funkcję strategii ZIT zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027. Dokument ten został przyjęty Uchwałą nr 12/2023 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 23 stycznia 2024 r. Ponadto zostały opracowane: „Lista projektów zintegrowanych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027 i Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027 – wybór w sposób niekonkurencyjny” i „Lista projektów zintegrowanych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027 – wybór w sposób konkurencyjny”, które zostały przyjęte Uchwałą nr 13/2023 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 23 stycznia 2024 r. Dokumenty te zostały przekazane do opiniowania przez właściwą instytucję zarządzającą programem regionalnym oraz przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – w zakresie wsparcia w krajowych programach pod względem jej zgodności z umową partnerstwa. *Strategia Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030* wraz z listą projektów otrzymały pozytywną opinię Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie zgodności z Umową Partnerstwa oraz na podstawie

dokumentów jest możliwe finansowanie projektów z programów krajowych (Opinia z 20 lutego 2024 r.) oraz pozytywną opinię Instytucji Zarządzającej programem Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 w zakresie możliwości finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 (Uchwała Nr 391/7588/2024 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 22 lutego 2024 r.).

W związku z powyższym zostanie opracowany plan działań na 2024 r., który będzie zawierał w szczególności: opracowanie harmonogramu naboru projektów w ramach ZIT, przygotowanie wniosków o dofinansowanie projektów z naboru 2024 i 2025, opracowanie systemu monitorowania SRBOF 2030, prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych.

Od grudnia 2021 roku do końca lutego 2023 roku Stowarzyszenie BOF wspólnie z firmą Via Vistula i ekspertami z Inicjatyw Jaspers pracowało nad opracowaniem *Planu Zrównoważonej Mobilności Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035* (SUMP BOF). Dokument określa wizję, cele i działania, które powinny być realizowane, aby wdrażać w życie zagadnienia związane ze zrównoważoną mobilnością miejską. Wizja określona w dokumencie powinna być zawsze brana pod uwagę, podczas decyzji związanych z inwestycjami na analizowanym obszarze. Cele określone w SUMP BOF powinny być realizowane za pomocą proponowanych w opracowaniu działań. Działania dotyczące szeroko rozumianej zrównoważonej mobilności zostały określone w taki sposób, aby BOF był spójny, dobrze zintegrowany oraz zgodny z dokumentami wyższych szczebli, zakładających redukcję negatywnego oddziaływania transportu na środowisko.

Główne cele strategiczne sformułowane w SUMP BOF to:

- 1) Integracja systemu publicznego transportu zbiorowego Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego;
- 2) Poprawa przestrzeni miejskiej;
- 3) Zrównoważony rozwój środowiskowy w zakresie środków transportu.

W SUMP BOF znajdują się także specjalne wskaźniki służące do monitorowania i ewaluacji. Wskaźniki zostały sformułowane tak, aby w prosty sposób można było ocenić, czy zawarte w Planie działania zostały wykonane. Dokument zawiera dwa horyzonty prognostyczne: rok 2028 oraz 2035. Proponowane w dokumencie cele i działania zakładane są odpowiednio na krótko lub długoterminowy horyzont. Konkretnie działania mają przypisane proponowane lata realizacji oraz zostały odpowiednio zhierarchizowane.

Plan Zrównoważonej Mobilności Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035 (SUMP BOF) został przyjęty Uchwałą nr 4/2023 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 22 maja 2023 r., a do końca 2023 r. został przyjęty przez dziewięć rad miejskich/gminnych poszczególnych członków Stowarzyszenia BOF (w I półroczu 2024 roku planowane jest przyjęcie dokumentu przez ostatnią radę gminy). Dokument został przekazany 22 września 2023 r. do weryfikacji spełnienia 8 zasad SUMP z Komunikatu Komisji Europejskiej z 17 grudnia 2013 do Zespołu do oceny SUMP powołanego w Centrum Unijnych Projektów Transportowych. SUMP BOF został oceniony z wynikiem pozytywnym z rekomendacjami 6 listopada 2023 r. czyli uznano cały dokument

jako wypełniający ideę SUMP. Centrum Kompetencji ds. SUMP (utworzone w ramach struktur Ministerstwa Infrastruktury) prowadzi repozytorium ocenionych SUMP, w którym umieszczony jest *Plan Zrównoważonej Mobilności Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2035* <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/repozytorium-sump>.

Wnioski

Opracowanie *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020* było warunkiem koniecznym wdrażania instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to narzędzie wprowadzone przez Komisję Europejską w celu skuteczniejszego i efektywniejszego wydatkowania funduszy europejskich w latach 2014-2020. Narzędzie to jest kontynuowane w perspektywie finansowej 2021-2027, przy czym zostały zmienione zasady wdrażania instrumentu ZIT.

Na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do 31 grudnia 2023 roku zostało podpisanych 68 umów o dofinansowanie projektów konkursowych i pozakonkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą 337 231 927 PLN, co stanowi 99,1 % alokacji ZIT BOF. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w ramach ZIT BOF wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów wynosił 301 153 427 PLN, co stanowi 88,5% całkowitej alokacji ZIT.

W perspektywie finansowej UE 2014-2020 datą końcową kwalifikowalności wydatków w ramach projektów jest 31 grudnia 2023 r. Do tego terminu zakończono realizację i zostały zatwierdzone końcowe wnioski o płatność 38 projektów w formule ZIT. W przypadku pozostałych projektów zakończono rzeczową i finansową ich realizację oraz złożone zostały przez Beneficjentów końcowe wnioski o płatność, które nie zostały zatwierdzone do 15 lutego 2024 roku. W ramach projektów ZIT zostały osiągnięte planowane wskaźniki produktu i rezultatu zgodnie z umowami o dofinansowanie. Prowadzone przez IP ZIT BOF kontrole, wspólnie z IZ RPOWP, po zakończeniu realizacji projektów, również potwierdzały prawidłowe wykonanie działań.

Stowarzyszenie BOF w 2023 roku zakończyło merytoryczne przygotowanie *Strategii Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do 2030 roku* jako strategii ponadlokalnej zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, pełniącej funkcję strategii ZIT zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027. Dokument ten został przyjęty Uchwałą nr 12/2023 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 23 stycznia 2024 r. Ponadto zostały opracowane: „Lista projektów zintegrowanych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z *Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027* i *Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027* – wybór w sposób niekonkurencyjny” i „Lista projektów zintegrowanych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z *Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027* – wybór w sposób konkurencyjny”, które zostały przyjęte Uchwałą nr 13/2023 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 23 stycznia 2024 r. Dokumenty te zostały przekazane do opiniowania przez właściwą instytucję zarządzającą programem regionalnym oraz przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – w zakresie wsparcia w krajowych programach pod względem jej zgodności z umową partnerstwa. *Strategia Rozwoju Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030* wraz z listą projektów otrzymały pozytywną opinię Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie zgodności z Umową Partnerstwa oraz na podstawie dokumentów jest możliwe finansowanie projektów z programów

krajowych (Opinia z 20 lutego 2024 r.) oraz pozytywną opinię Instytucji Zarządzającej programem Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 w zakresie możliwości finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 (Uchwała Nr 391/7588/2024 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 22 lutego 2024 r.).

W związku z powyższym w 2024 roku nie jest planowana aktualizacja *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020*.

Spis tabel

Tabela 1. Alokacja ZIT BOF wg poddziałań RPOWP 2014-2020	7
Tabela 2. Matryca działań/poddziałań w ramach <i>Strategii ZIT BOF</i> oraz poddziałań RPOWP 2014-2020.	8
Tabela 3. Umowy o dofinansowanie i wnioski o płatność w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 (stan na 31 grudnia 2023 r.).	9
Tabela 4. Umowy z naborów w trybie pozakonkursowym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 (stan na 31 grudnia 2023 r.).	13
Tabela 5. Lista projektów pozakonkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT do 31 grudnia 2023 r.	14
Tabela 6. Umowy z naborów w trybie konkursowym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 (stan na 31 grudnia 2023 r.).....	16
Tabela 7. Lista projektów konkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT do 31 grudnia 2023 r.	18
Tabela 8. Umowy z naborów w trybie nadzwyczajnym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 (stan na 31 grudnia 2023 r.).....	21
Tabela 9. Podstawowe informacje o projektach w trybie pozakonkursowym komplementarnych do <i>Strategii ZIT BOF</i> z POPW 2014-2020.....	26
Tabela 10. Podstawowe informacje o projektach w trybie pozakonkursowym komplementarnych do <i>Strategii ZIT BOF</i> z POLiŚ 2014-2020.....	28
Tabela 11. Wskaźniki kluczowe w ramach projektu <i>Bon antywirusowy</i>	31
Tabela 12. Kluczowe i specyficzne dla programu wskaźniki produktu i rezultatu w projekcie <i>Centrum Kompetencji BOF - kompleksowy model wsparcia i modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie BOF</i> na 31 grudnia 2023 r.	32
Tabela 13. Kluczowe i specyficzne dla programu wskaźniki produktu i rezultatu w projekcie <i>EcoCentrum Kompetencji BOF - utworzenie branżowego centrum kompetencji w obszarze efektywności gospodarowania energią i zasobami</i> na 31 grudnia 2023 r.	33
Tabela 14. Wskaźniki rezultatu bezpośredniego (RB), wskaźniki produktu (P) oraz projektowe wskaźniki produktu (PP) na poziomie projektów realizowanych w formule ZIT na podstawie danych z SL2014 na 31 grudnia 2023 roku	39
Tabela 15. Wskaźniki rezultatu strategicznego/rezultatu długoterminowego w przypadku EFS określone w RPOWP 2014-2020 dla działań, w które wpisują się cele realizowane w formule ZIT	43

Tabela 16. Zdawalność egzaminów zawodowych w woj. podlaskim w latach 2014-2022....	45
Tabela 17. Odsetek studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w woj. podlaskim w latach 2014-2022	45
Tabela 18. Ludność BOF w 2021 i 2022 roku.....	48
Tabela 19. Wskaźniki monitorowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w BOF w latach 2012-2022.....	53
Tabela 20. Podstawowe informacje o sytuacji finansowej gmin wchodzących w skład BOF w latach 2020-2022.....	61
Tabela 21. Podstawowe informacje o sytuacji finansowej na 1 mieszkańca gmin wchodzących w skład BOF w latach 2020-2022	63
Tabela 22. Dynamika podstawowych wskaźników dotyczących sytuacji finansowej gmin wchodzących w skład BOF w latach 2020-2022.....	65

Spis wykresów

Wykres 1. Wartość dofinansowania UE w PLN na 1 mieszkańca w umowach w ramach ZIT (łącznie z projektami komplementarnymi) wg Beneficjentów (stan na 31 grudnia 2023 r.) .11	
Wykres 2. Realizacja wskaźników w projektach w ramach Działania 1.2. Stworzenie sieci terenów inwestycyjnych (PI 3a) na 31 grudnia 2023 r.	30
Wykres 3. Realizacja wskaźników w projektach w ramach Działania 2.1. Rozwój potencjału kształcenia zawodowego i ustawicznego (PI 10a) na 31 grudnia 2023 r.	32
Wykres 4. Realizacja wskaźników w projektach z EFS w ramach Działania 2.4. Rozwój wychowania przedszkolnego na 31 grudnia 2023 r.	34
Wykres 5. Realizacja wskaźników w projektach z EFS w ramach Działania 4.2. Zwiększenie dostępu do usług społecznych na 31 grudnia 2023 r.	35
Wykres 6. Realizacja wskaźników w projektach w ramach Poddziałanie 5.1.1. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF na 31 grudnia 2023 r.	37
Wykres 7. Realizacja wskaźników w projektach w ramach Działania 5.2. Poprawa efektywności energetycznej i ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza na 31 grudnia 2023 r.....	38
Wykres 8. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminach Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w 2022 roku	49

Wykres 9. Struktura ludności (w %) według grup wieku: przedprodukcyjnego, produkcyjnego (kobiety 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat) i poprodukcyjnego w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym w latach 2014-2022	49
Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) w rdzeniach MOF OW w Polsce w 2022 roku.....	51
Wykres 11. Dochody i wydatki ogółem budżetu gmin BOF na 1 mieszkańca w zł w 2022 r.	55
Wykres 12. Kwota długu w zł na 1 mieszkańca gmin BOF w latach 2020-2022.	58
Wykres 13. Poziom środków na finansowanie zadań z udziałem UE na 1 mieszkańca w latach 2020-2022.....	58
Wykres 14. Udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2013-2022.	59
Wykres 15. Udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2013-2022.	60

Spis map

Mapa 1. Umowy w ramach ZIT BOF z RPOWP 2014-2020 wg gmin (liczba umów i kwota dofinansowania UE w PLN) – stan na 31 grudnia 2023 r.....	10
Mapa 2. Odsetek mieszkańców zadowolonych z życia w swoim mieście w 83 europejskich miastach	47
Mapa 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ogółu ludności (w %) w MOF OW w Polsce w 2022 r.	50
Mapa 4. Dochody gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł w MOF OW w Polsce w 2022 r.	56
Mapa 5. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł w MOF OW w Polsce w 2022 r.....	56